

AGATHA

CHRISTIEOVÁ
OPONA

AGATHA CHRISTIE

OPONA

POIROTŮV POSLEDNÍ PŘÍPAD

1. KAPITOLA

Kdo by nepocítil úzkost, když zčistajasna znovu prožívá nějakou svou dávnou zkušenost nebo pocit?

„*Tohle jsem už jednou zažil...*“

Proč ta slova na člověka vždycky tak silně zapůsobí?

Tu otázku jsem si kladl, když jsem seděl ve vlaku a pozoroval plochou essexskou krajinu za oknem.

Jak je to dávno, co jsem podnikal přesně tutéž cestu?

Tehdy mi připadalo (jak směšné!), že ten nejkrásnější kus života už mám za sebou. Utrpěl jsem zranění ve válce, která pro mě už navždy zůstala *válkou* — i když ji zatím už zastínila druhá, ještě hrůznější válka.

V roce 1916 jsem si já, mladý Arthur Hastings, připadal starý a vyzrálý. Jak málo jsem si uvědomoval, že mám život teprve před sebou.

Tehdy na té cestě, i když jsem to nevěděl, mi bylo souzeno setkat se s člověkem, který na mě tak zapůsobí, že svým vlivem zasáhne a od základu změní celý můj život. Jel jsem vlastně na návštěvu ke svému dávnému příteli Johnu Cavendishovi, jehož matce, která se krátce předtím znovu provdala, patřilo venkovské sídlo zvané Styles. Ta cesta pro mě znamenala příjemný návrat mezi staré známé a netušil jsem, že záhy uvíznu v temných spletitostech záhadné vraždy.

A právě ve Styles jsem se opět setkal s tím podivným drobným mužem, na kterého jsem už jednou narazil v Belgii. Ještě dnes mám v živé paměti svůj úžas, když jsem po

venkovské cestě viděl přicházet tu kulhavou postavičku s mohutným knírem.

Hercule Poirot! Od těch dob byl mým nejdražším přítelem a hrál v mém životě významnou úlohu. V jeho společnosti, když jsme pronásledovali jiného vraha, jsem se seznámil se svou ženou, nejvěrnější a nejmilejší družkou, jakou si kdy který manžel mohl přát

Už odpočívá v argentinské půdě, po smrti, po jaké toužila, ušetřena dlouhého utrpení i nemohoucnosti stárí. Zanechala zde však velice opuštěného a nešťastného muže.

Ach, kdybych tak mohl všechno vrátit zpět — prožít celý život znovu. Kdyby teď byl ten den roku 1916, kdy jsem jel do Styles poprvé... Co všechno se od té doby změnilo! Jaké mezery mezi známými tvářemi! Cavendishovi už dávno Styles prodali. John Cavendish zemřel, jen jeho žena Mary (ta úchvatná, záhadná bytost) dosud žije a bydlí v Devonshiru. Laurence se se svou ženou a dětmi odstěhoval do Jižní Afriky. Všechno se změnilo — úplně všechno!

Ale *jedna* věc je kupodivu stejná. Jedu do Styles a setkám se tam s Herculem Poirotem.

Úplně mě to ohromilo, když jsem od něho dostal dopis se záhlavím Styles Court, Styles, Essex.

Neviděl jsem svého starého přítele skoro rok. Když jsem se s ním setkal naposledy, zhrozil jsem se a padl na mě smutek. Hercule Poirot nesmírně zestárl a byl téměř ochromený artritidou. V naději, že mu to zdravotně prospěje, odjel do Egypta, ale teď po návratu, jak mi sděloval dopisem, je to s ním spíše horší než lepší. Přesto však mi psal s humorem...

A nezasnete, přáteli, odkud Vám píšu? V člověku ožívají dávné vzpomínky, což? Ano, jsem tady, ve Styles. Představte si, že to teď je takříkajíc penzión. Patří

jednomu z těch Vašich tak převelice anglických starých plukovníků — takové „staré vojně“, co je pořád ještě jednou nohou v Indu. Že se jim penzión vyplácí, na tom ovšem má zásluhu především jeho žena. Je dobrá hospodyně, ale jazyk má jako břitvu a chudák plukovník má na zemi peklo. Být já na jeho místě, tak ji bacím sekerkou.

Viděl jsem v novinách jejich inzerát a usmyslil jsem si zajet ještě jednou do míst, která mi byla tady u vás prvním domovem. V mém věku se člověk rád vrátí co minulosti.

A pak jsem tu, představte si, narazil na jednoho pána, baroneta, který je přítelem zaměstnavatele Vaší dcery. (Tahle věta zní tak trochu jako cvičení z učebnice cizího jazyka, že?) Okamžitě se ve mně zrodil plán. On měl v úmyslu přimět Franklinovy, aby sem na léto přijeli. A já zase jsem se rozhodl k tomu přimět Vás, takže tu budeme všichni pohromadě, en famille. Bude to úplně báječné. A proto, mon cher Hastings, dépechez-vous a přijedte co nejdříve. Zamluvil jsem Vám pokoj s koupelnou (naše milé staré Styles je totiž zmodernizováno, abyste rozuměl) a handrkoval se s paní plukovnickovou Luttrelovou o ceně tak dlouho, až jsem dospěl k dohodě, která je tres bon marché.

Franklinovi i Vaše půvabná Judith jsou už několik dní tady. Všechno je zařízeno, tak nedělejte žádné drahoty.

A bientot.

Navždy Váš

Hercule Poirot

Vyhlídka to byla lákavá, a tak jsem přání svého starého přítele vyhověl bez váhání. Nebyl jsem nijak vázán a neměl trvalý domov. Co se mých dětí týče, jeden chlapec

je u námořnictva a druhý, ženatý, se stará o svůj ranč v Argentině. Dcera Grace se provdala za vojáka a byla tou dobou v Indii. Své nejmladší dítě, Judith, jsem měl odjakživa v skrytu duše nejraději, třebaže jsem jí nikdy nerozuměl. Bývala zvláštní, nepochopitelné, tajnůstkářské dítě, které si vášnivě prosazovalo samostatnost, což mě někdy uráželo a naplňovalo úzkostí. Moje žena pro ni mívala více pochopení. Ujišťovala mě, že to z Juditiny strany není nedostatek důvěry ani neupřímnost, ale jakási nepostradatelná potřeba. Ovšem i jí, stejně jako mně, dělala tato dcera někdy starosti. Judith, říkávala žena, žije neobyčejně intenzívním, velice silným citovým životem a vrozená zdrženlivost jí brání se uvolnit Judith mívala podivné záchvaty stísňující mlčenlivosti a hned zas byla schopna horoucích, téměř hořké oddanosti. Ze všech našich dětí byla nejbystřejší a rádi jsme vyhověli její touze studovat. Asi před rokem ukončila vysokou školu a nastoupila jako asistentka u jednoho lékaře, který se věnoval výzkumu tropických chorob. Jeho žena byla nějaká churavá.

Občas na mě padla úzkost, zda Juditino pracovní zaujetí a její oddanost zaměstnavateli nesvědčí o tom, že se do něho zamilovala, ale věcnost, s níž spolu jednali, mě pokaždé uklidnila.

Judith mě má ráda, tím jsem si jist, je však založením velice zdrženlivá a často ji popuzují a rozčilují moje názory, připadají jí sentimentální a zaostalé. Upřímně řečeno mám před svou dcerou trochu trému.

Dál jsem se ve svých úvahách nedostal, protože vlak vjížděl do stanice Styles St Mary. Alespoň ta že se nezměnila! Čas ji zřejmě minul bez povšimnutí. Stále

ještě si hověla uprostřed polí a její existence jako by neměla žádný smysl.

Když jsem však v taxíku projížděl městečkem, uvědomoval jsem si, kolik let uplynulo. Styles St. Mary se změnilo k nepoznání. Benzínové pumpy, kino, dva nové hostince a řady činžovních domů.

Po chvíli jsme zabočili do brány Styles. Tady jako bychom se moderní době zase vzdálili. Park vypadal skoro stejné, jako jsem si ho pamatoval, příjezdová cesta však byla špatně udržovaná, značně zarůstala plevelem deroucím se ze šterku. Projeli jsme zatáčkou a před námi se vynořil dům. Zvenčí se nijak nezměnil a byl by potřeboval nově omítnout.

Právě tak, jako když jsem přijížděl před všemi těmi lety, skláněla se nad jedním záhonem ženská postava. U srdce mi zatrnulo. Potom se postava vzpřímila a zamířila ke mně, a já jsem se musel vysmát sám sobě.

Nikoho odlišnějšího od robustní Evelyn Howardové snad ani nebylo možno si představit.

Byla to křehoučká stará dáma se spoustou bílých kudrlinek, se zarůžovělými tvářemi a párem chladných bledě modrých očí, které se vůbec nehodily k její nenucené srdečnosti, na můj vkus značně přehnané.

„Vy jste určitě kapitán Hastings, že?“ dotazovala se. „A já jsem celá zmazaná a ani vám nemohu podat ruku. To nás těší, že jste tady — co všechno my už o vás slyšeli! Ale musím se představit. Já jsem Luttrelová. V záchvatu šílenství jsme to tady s manželem koupili a teď se pokoušíme z toho udělat výdělečný podnik. V životě bych si nebyla pomyslíla, že ze mě jednoho krásného dne bude majitelka hotelu! Ale musím vás předem varovat,

kapitáne, jsem obchodnice tělem i duší. Jak to jen trochu jde, hned na všechno píšu příplatky.“

Oba jsme se zasmáli, jako by to byl výborný vtip, mně se však zezdalo, že to, co paní Luttrelová právě prohlásila, s největší pravděpodobností platí do slova a do písmene. Za pozlátkem roztomilého chování staré dámy jsem vycítil tvrdost křemene.

Přestože v promluvách paní Luttrelové občas zazněl irský přízvuk, nebyla irského původu. Jenom chtěla budít ten dojem.

Zeptal jsem se po svém příteli.

„Ach, chudáček pan Poirot Jak on se na vás těší! To by pohnulo i kamenem. Je mi ho šíleně líto, že tak trpí.“

Kráčeli jsme k domu a ona si stahovala zahradnické rukavice.

„A vaše krásná dcera,“ pokračovala, „je velice milé děvče. Všichni se jí úžasně obdivujeme. Ale já jsem staromódní, víte, připadá mi to úplně hanba a hřích, že takovéhle děvče, které by mělo chodit po zábavách a tancovat s mladými muži, jen marní čas a celé dny řeže králíky a sklání se nad mikroskopem. Říkám jí, že takovéhle věci mají dělat staré báby!“

„Kde je Judith?“ zeptal jsem se. „Je tu někde?“

Zatvářila se způsobem, jakému se mezi dětmi říká „dělat obličej“.

„Ach, chudáček Judith. Je zavřená tamhle dole v zahradě v ateliéru. Doktor Franklin si ho ode mne pronajal a úplně se v něm zařídil. Má tam dokonce kotce plné morčat, chudinek, a myši a králíky. Já všechnu tuhle vědu asi nemám ráda, kapitáne. Podívejte, tamhle jde můj manžel.“

Na rohu domu se právě objevil plukovník Luttrell. Byl to velice vysoký a hubený starý pán s mrtvolně bledým obličejem a mírnými modrými očima a měl ve zvyku nerozhodně se popotahovat za malý bílý knírek.

Působil dojmem přemýšlivého, poněkud neklidného člověka.

„Podívej, Georgi, kapitán Hastings přijel.“

Plukovník Luttrell mi potřásl rukou. „Přijel jste vlakem v pět - ehm — čtyřicet, že?“

„Jakým jiným mohl přijet,“ uťala ostře paní Luttrelová.

„A vůbec, jako by na tom záleželo. Doved’ kapitána nahoru a ukaž mu jeho pokoj, Georgi. Možná bude chtít hned zajít k panu Poirotovi — nebo byste si raději napřed dal čaj?“

Ujistil jsem paní Luttrelovou, že na čaj nemám chuť a raději bych šel pozdravit svého přítele.

Plukovník Luttrell přikývl. „Samozřejmě. Tak pojďte. Doufám — ehm — , že už vám vynesli nahoru zavazadla — ehm, Daisy?“

Paní Luttrelová kousavě odtušila: „To je tvoje starost, Georgi. Já se starám o celou zahradu. Nemohu dohlížet na všechno.“

„Ne, samozřejmě nemůžeš. Já — já na to dohlédnu, miláčku.“

Šel jsem za ním po schodech k hlavnímu vchodu. Ve dveřích jsme se srazili s šedovlasým drobným mužem, který spěchal ven, v ruce dalekohled. Poněkud koktavě prohodil: „Tam na smokvoni h-hnízdí párek černohlávků.“

Když jsme vstoupili do haly, Luttrell se ke mně otočil: „To je pan Norton. Milý chlapík. Blázen do ptáků.“

V hale se u stolu tyčil neobyčejně mohutný člověk. Zřejmě právě ukončil telefonický rozhovor. Obrátil se k nám: „Měl bych tisíc chutí přiškrtit, roztrhnout a ještě rozsekat na kusy všechny dodavatele a stavitele. Jakživi nic neudělají pořádně, chlapi zatracení.“

Zlobil se tak komicky a lítostivě, že jsme se oba rozesmáli. Okamžitě jsem k tomu muži pocítil sympatie. Vypadal velice svěže, i když mu už bylo určitě hodně přes padesát a měl zbrázděnou, ošlehanou tvář. Jeho zevnějšek nasvědčoval, že strávil většinu života pod širým nebem, a jak se zdálo, patřil k onomu typu mužů, který začíná být čím dál vzácnější: Angličan ze staré školy, přímý, se zálibou pro život v přírodě, rozený velitel. Nijak mě nepřekvapilo, když mi ho plukovník Luttrell představil jako sira Williama Boyda Carringtona. Býval, jak jsem věděl, guvernérem jedné indické provincie a počínal si tam neobyčejně úspěšně. Měl taky pověst prvotřídního střelce a vášnivého lovce vysoké zvěře. S lítostí jsem si pomyslně, že tento druh lidí se, v naší zdegenerované době zřejmě už nerodí.

„Ach,“ protáhl, „těší mě, že osobně poznávám proslulého muže zvaného *mon ami Hastings*.“ Zasmál se. „Ten milý starý Belgičan o vás mluví v jednom kuse, abyste rozuměl. A pak tu pochopitelně máte taky dceru. Je to milé děvče.“

„Ovšem Judith o mně příliš nemluví,“ usmál jsem se. „Ne, kdepak, na to je příliš moderní. Ta dnešní děvčata jako by vždycky tonula v rozpacích, když mají přiznat, že vůbec mají otce a matku.“

„Mít rodiče,“ poznamenal jsem, „je vlastně hanba.“ Rozesmál se. „No — já se v tomhle směru trápit nemusím. Nemám děti, bohužel. Vaše Judith je moc

pěkná holka, ale strašlivá intelektuálka. Úplně mě to děsí.“ Opět už zvedal telefonní sluchátko. „Doufám, že vám nebude vadit, Luttrelle, když teď začnu posílat vaši ústřednu do horoucích pekel. Už mi došla trpělivost.“

„Jen jim dejte,“ řekl Luttrell.

Sel po schodech nahoru a já jsem vystupoval za ním. Vedl mě levým křídlem až k posledním dveřím. Uvědomil jsem si, že pro mě Poirot vybral pokoj, ve kterém jsem bydlel tenkrát.

Změnilo se to tady. Když jsem procházel chodbou, byly několikery dveře otevřené a všiml jsem si, že staromódní velké ložnice rozdělili příčkami, aby tak získali větší počet menších.

Přímo v mém pokoji, který mezi velké nepatřil, se nezměnilo nic kromě toho, že sem zavedli teplou a studenou vodu a oddělili část místnosti tak, že vznikla malická koupelna. Pokoj byl zařízený moderním laciným nábytkem, což mě dost zklamalo. Byl bych dal přednost stylu poněkud bližšímu architektuře samotného domu.

Zavazadla jsem už měl v pokoji a plukovník mi vysvětloval, že Poirot bydlí přímo naproti. Chystal se mě k němu zavést, ale tu se zdola ozvalo ostré zavolání:

„Georgi!“

Plukovník Luttrell sebou trhl jako nervózní kůň. Ruka mu vzlétla ke rtům.

„Já — já — je tady všechno v pořádku? Kdybyste si něco přál, zazvoňte —“

„Georgi!!“

„Už běžím, miláčku, už běžím.“

Odspěchal chodbou. Chvilku jsem stál a díval se za ním. Potom jsem se srdcem poněkud rozechvělým přešel chodbu a zaklepal na dveře Poirotova pokoje.

2. KAPITOLA

Myslím, že na světě není nic tak tklivého jako sešlost věkem.

Ubohý přítel! Vylíčil jsem ho už mnohokrát. Ted' jen abyste viděli ten rozdíl. Zchromlý artritidou, posunoval se sem tam na pojízdném křesle. Kdysi statná postava zchátrala. Stal se z něho hubený mužiček. Obličej měl zbrázděný, samou vrásku. Knír a vlasy, pravda, měl dosud černé jako uhlí, ale upřímně řečeno, i když bych se ho ani za svět nechtěl dotknout nějakou zmínkou, byla to chyba. V životě nadchází okamžik, kdy přibarvené vlasy až příliš bolestně začnou bít do očí. Kdysi dávno mě překvapilo, když jsem se dověděl, že černí Poirotových vlasů má svůj původ v kelímku. Ted' však bylo to předstírání očividné a jen vyvolávalo dojem, že nosí paruku a přičernil si horní ret pro pobavení dětem!

Jenom pohled měl jako vždycky, bystrý a blýskavý, a v této chvíli — ano, o tom nebylo pochyb — zavlhlý dojetím.

„Ach, *mon ami* Hastings — *mon ami* Hastings...”

Sklonil jsem se k němu a on mě, jak měl ve zvyku, vřele objal.

„*Mon ami* Hastings!”

Opřel se v křesle a s hlavou trochu na stranu si mě prohlížel.

„Ano, pořád stejný — rovná záda, široká ramena, ve vlasech šediny — *tres distingué*. Držíte se skvěle, příteli! A co *les femmes*, pořád mají zájem? Ano?”

„Ale Poirote,“ bránil jsem se, „copak musíte —“

„Ujišťuji vás, příteli, že zájem žen je jen důkaz — skutečný důkaz. Jak s vámi mladé dívenky začnou rozprávět laskavě, ach, tak nesmírně laskavě — to je konec! ‚Chudák staroch,‘ říkají si, ‚musíme na něj být hodné. To je asi strašné, takhle vypadat!‘ Ale vy, Hastingsi — *vous etes encore jeune*. Vy máte pořád ještě možnosti. Tak je to dobře, točte si knír, ramena tlačte dozadu — říkám to, jak to vidím — jinak byste nevypadal tak sebejistě.“

Vybuhl jsem v smích. „Tak už dost, Poirote! A jak se cítíte vy?“

„Já,“ ušklíbl se Poirot, „já jsem troska. Vrak. Nemohu chodit. Jsem pokroucený mrzák. Díkybohu jsem zatím schopen sám jíst, ale jinak se o mě musí pečovat jako o malé dítě. Ukládat mě do postele, mýt a oblékat Raději nemluvit. Ale jádro mám při všem tom vnějším chátrání naštěstí pořád ještě dobré.“

„Ano, jistě. Nejlepší srdce na světě.“

„Srdce? Snad. Nemyslil jsem srdce. Mozek, *mon cher*, mozek jsem měl na mysli jako to jádro. Mozek mi ještě pracuje skvěle.“

Bylo mi jasné přinejmenším to, že na mozku mu nedošlo k žádné újmě, jejímž důsledkem by byla skromnost

„A jak se vám tu líbí?“ zeptal jsem se.

Poirot pokrčil rameny. „Ujde to. Ritz to samozřejmě není. To tedy opravdu ne. Pokoj, kde jsem bydlel ze začátku, když jsem přijel, byl malý, a ještě k tomu špatně zařízený. Přestěhoval jsem se do tohohle a platím za něj stejně. A kuchyň tu je anglická v nejhorším slova smyslu. Ty růžičkové kapustičky jsou přesně tak obrovské a tvrdé, jako je mají Angličané nejraději. Brambory buď nedovařeně, nebo se na talíři rozpadají. Zelenina chutná

po vodě, po vodě a ještě jednou po vodě. V žádném jídle ani ždíbek soli nebo koření...” Výmluvně se odmlčel.

„To zní děsivě,“ řekl jsem.

„Nestěžuji si,“ opáčil Poirot a pokračoval ve stížnostech.

„A ke všemu ještě ta takzvaná modernizace. Samá koupelna, samý kohoutek, a co z nich teče? Většinu dne jen vlažná voda, *mon ami*. A ručníky — takové tenké, takové ubohé!“

„Za starých časů bývalo ledacos lepší,“ prohodil jsem zamyšleně. Vzpomněl jsem si na mračna páry, která syčela z kohoutku na horkou vodu v té jediné koupelně, co ve Styles původně bývala, v jedné z těch koupelen, v nichž na prostředku podlahy pyšně trůnila obrovská vana s mahagonovými boky. Vzpomněl jsem si taky na obrovské koupelnové osušky a na blýskavé mosazné konvice s horkou vodou, které stavěli do staromódních umývadel v pokojích.

„Ale člověk si nesmí stěžovat,“ opakoval Poirot „Jsem ochoten snášet všechno — mám pro to své důvody.“

Hlavou mi blesklo náhlé pomyšlení.

„Ale nejste, Poirote — ehm — ve finanční tísní, že ne? Víím, válka zle pošramotila investice —“

Poirot mě rychle uklidnil.

„Nene, příteli. Finančně jsem na tom velice dobře. Skutečně, jsem bohatý. Nepřivedly mě sem ekonomické důvody.“

„Tak je to v pořádku,“ oddychl jsem si a hned jsem navázal: „Myslím, že chápu, co cítíte. Jak člověk stárne, má čím dál větší sklon se vracet k zašlým časům. Pokouší se oživit dávné dojmy. Být tady je pro mě svým způsobem bolestné, ale přitom se mi vybavují spousty mých někdejších představ a dojmů, o nichž dávno nevím,

že jsem je kdy měl. Soudím, že něco podobného prožíváte taky.“

„Ani v nejmenším. Takovéhle pocity vůbec nemám.“

„Byly to krásné časy,“ mínil jsem zasmušile.

„Můžete mluvit jenom za sebe, Hastingsi. Mně bylo v době mého příjezdu do Styles St Mary smutno a těžko. Byl jsem utečenec, zraněný, bez vlasti a bez domova, žil jsem z milosti v cizí zemi. Ne, mně vůbec nebylo do smíchu. Tenkrát jsem ještě nevěděl, že v Anglii najdu druhý domov a štěstí.“

„Na to jsem zapomněl,“ přiznal jsem.

„Přesně tak Vy vždycky přepisujete ostatním pocity, jaké prožíváte sám. Hastings byl šťasten — byli šťastni všichni.“

„Ne, to ne,“ ohradil jsem se s úsměvem.

„Ostatně to tak jako tak není pravda,“ pokračoval Poirot.

„Ohlížíte se zpátky, jak říkáte, a do očí se vám derou slzy: ‚Taková šťastná doba. Tenkrát jsem byl mladý.‘ Ale ve skutečnosti, milý příteli, jste nebyl tak šťasten, jak se vám teď zdá. Krátce předtím jste utrpěl těžké zranění, trápilo vás, že už nejste schopen aktivní služby, z pobytu v tom hrozném sanatoriu jste byl nepopsatelně zdeprimovaný, a pokud se pamatuji, ještě jste si všechno zkomplikoval tím, že jste se zamiloval do dvou žen najednou.“

Rozesmál jsem se a zčervenál.

„Vy máte ale paměť, Poirote.“

„Ts ts ts — úplně vás mám před očima, jak melancholicky jste vzdychal, když jste mi o těch dvou přerozkošných ženách šeptal samé nesmysly.“

„A vzpomínáte si, co jste mi řekl? Řekl jste: Ani jedna z nich pro vás nevyrostla. Ale *courage, mon ami*. Třeba spolu půjdeme zas po nějaké stopě a možná —“

Zarazil jsem se. Neboť potom jsme jeli s Poirotem pátrat do Francie a právě tam jsem poznal tu pravou...

Můj přítel mě jemně potřepal po paži.

„Já vím, Hastingsi, já vím. Rána je ještě čerstvá. Ale nechte ji v klidu, neohlížejte se. Naopak, těšte se na budoucnost.“

Učinil jsem odmítavé gesto.

„Těšit se? Na co se mám těšit?“

„*Eh bien*, příteli, čeká vás práce.“

„Práce? Kde?“

„Tady.“

Vytřeštil jsem na něho oči.

„Před chvilkou,“ pravil Poirot, „jste se mě ptal, proč jsem sem přijel. Možná jste ani nepostřehl, že jsem vám neodpověděl. Odpovím vám teď. Jsem tady, abych usvědčil vraha.“

„Zíral jsem na něj s ještě větším úžasem. Okamžik jsem měl dojem, že mluví z cesty.“

„To myslíte vážně?“

„Jistěže to myslím vážně. Proč jinak bych na vás byl naléhal, abyste přijel za mnou? Nohy mi už neslouží, ale mozek, jak už jsem řekl, mám v pořádku. A vzpomeňte si, měl jsem vždycky jednu zásadu — držet se zpátky a uvažovat. To mohu ještě pořád, a vlastně je to pro mě jediná možnost. S tou aktivnější stránkou pátrání mi pomůže můj neocenitelný přítel Hastings.“

„To myslíte opravdu vážně?“ vydechl jsem.

„Jistěže ano. My spolu, Hastingsi, *ještě jednou uděláme zátah*.“

Trvalo mi hodnou chvíli, než jsem pochopil, že Poirot skutečně nežertuje.

A jakkoli jeho sdělení znělo fantasticky, neměl jsem proč pochybovat o jeho zdravém rozumu.

S pousmáním řekl: „Konečně jste mi uvěřil. Ze začátku vám připadalo, že mám měknutí mozku, což?“

„Nene,“ popíral jsem spěšně. „Jenom se mi nezdálo možné, že právě tady —“

„Ale, opravdu?“

„Samozřejmě, neznám tu ještě všechny lidi — „

„S kým jste se už setkal?“

„Jenom s Luttrelovými, s člověkem, který se jmenuje Norton a je, zdá se, neškodný chlapík, a s Boydem Carringtonem — musím přiznat, že se mi velice zalíbil.“

Poirot pokývl hlavou. „No, Hastingsi, mohu vám říci jenom jedno — že až poznáte ostatní zdejší hosty, bude vám moje tvrzení připadat právě tak nepravděpodobné jako teď.“

„Kdo tu ještě je?“

„Franklinovi — doktor a jeho paní, zdravotní sestra, která pečuje o paní Franklinovou, vaše dcera Judith. Dále jeden muž, jmenuje se Allerton a je tak trochu svůdník, a jistá slečna Coleová, což je žena mezi třicítkou a čtyřicítkou. Ujišťuji vás, že to jsou všichni velice milí lidé.“

„A někdo z nich je vrah?“

„A někdo z nich je vrah.“

„Ale proč — jak — proč si myslíte —“

Nemohl jsem se vzmoci na otázku, pletly se mi v hlavě jedna přes druhou.

„Uklidněte se, Hastingsi. Vezmeme to od začátku. Podejte mi, snažně prosím, z psacího stolu tu malou krabici. *Bien*. A teď klíček — tak —“

Odemkl kazetu a vyňal z ní hromádku novinových výstřižků a strojopisů.

„Až se vám to bude hodit, tak si tohle prostudujte, Hastingsi. Zatím bych vás s těmi novinovými výstřižky nezdržoval. Jsou to jen noticky o různých tragédiích, některé nepřesné, některé sugestivně napsané. Abyste si o těch případech udělal nějakou představu, navrhuji, abyste si přečetl stručný výtah, který jsem vypracoval sám.“

S velkým zájmem jsem se dal do čtení.

Případ A. ETHERINGTON

Leonard Etherington. Špatné návyky — bral drogy a také pil. Podivínský a sadistický charakter. Žena mladá a atraktivní. S ním zoufale nešťastná. Zemřel zdánlivě po zkaženém jídle. Lékař pojal podezření. Pitva prokázala, že smrt nastala otravou arzénem. V domě zásoba přípravku proti plevelu, pořízená už dávno předtím. Paní Etheringtonová zatčena a obviněna z vraždy. Krátce předtím se sblížila s mužem ve státních službách, který se vracel do Indie. Žádné podezření ze skutečné nevěry, ale důkazy hluboké vzájemné sympatie. Mladý muž se zatím zasnoubil a chystal se oženit s dívkou, kterou poznal cestou do Indie. Jisté nejasnosti, zda dopis sdělující tuto skutečnost obdržela paní Etheringtonová před manželovou smrtí nebo až po ní. Ona sama říká, že předtím. Důkazy proti ní vesměs nepřímé, nikdo další podezřelý nebyl a náhoda navýsost nepravděpodobná. Sympatie poroty na straně obviněné kvůli manželovu charakteru a špatnému zacházení, jemuž byla vystavena. Soudcovo resumé v její prospěch se zdůrazněním, že

rozsudek musí přihlédnout ke všem oprávněným pochybnostem.

Paní Etheringtonová zproštěna obžaloby. Avšak všeobecný názor, že je vinna. Měla pak těžký život, přátelé apod. se od ní chladně odvraceli. Zemřela v důsledku požití velké dávky prášků na spaní dva roky po přelíčení. Závěr vyšetřování: nešťastná náhoda.

Případ B. SLEČNA SHARPLESSOVÁ

Zestárlá slečna. Nemocná. Trpěla velkými bolestmi, obtížný případ. V péči své neteře Fredy Clayové. Slečna Sharplessová zemřela v důsledku požití velké dávky morfia. Freda Clayová přiznávala chybu a říkala, že její teta nesnesitelně trpěla, takže jí dala více morfia na zmírnění bolestí. Podle názoru policie šlo o čin záměrný, nikoli o omyl, důkazy však nepostačovaly k vznesení žaloby.

Případ C. EDWARD RIGGS

Zemědělský dělník. Podezíral ženu z nevěry s jejich podnájemníkem Benem Craigem. Craig a paní Riggsová nalezeni zastřeleni. Prokázáno, že náboje byly vystřeleny z Riggsovy pušky. Riggs se sám dal policii k dispozici, říkal, že to zřejmě udělal on, ale že se nepamatuje. Že má v paměti okno. Odsouzen k smrti, rozsudek později změněn v doživotní nucené práce.

Případ D. DEREK BRADLEY

Udržoval poměr s jedním děvčetem. Manželka to zjistila, vyhrožovala, že ho zabije. Bradley zemřel na otravu cyankálím, které mu někdo dal do piva. Paní Bradleyová zatčena a vyšetřována pro podezření z vraždy. Při křížovém výslechu se zhroutila. Usvědčena a oběšena.

Případ E. MATTHEW LITCHFIELD

Postarší tyran. Čtyři dcery, netrpěl jim žádné zábavy ani utrácení. Když se jednou večer vracel domů, byl před postranním vchodem přepaden a usmrčen ranou do hlavy. Když se věc vyšetřovala, jeho nejstarší dcera přišla na policejní stanici a udala se, že otce zavraždila. Udělala to, jak říkala, aby její sestry mohly začít žít vlastním životem, než bude pozdě. Lichtfield zanechal velký majetek. Margaret Litchfieldová prohlášena za pomatenou a převezena do ústavu v Broadmooru, kde záhy zemřela.

Četl jsem pozorně, ale byl jsem čím dál zmatenější. Nakonec jsem papír odložil a tázavě se podíval na Poirota.

„Tak co, *mon ami*?“

„Na případ Bradleyová se pamatuji,“ řekl jsem zvolna.

„Tenkrát jsem o tom četl. Byla to velice hezká žena.“

Poirot přikývl.

„Ale musíte mi to vysvětlit. Co to všechno znamená?“

„Napřed mi řekněte, jak se to jeví vám.“

Byl jsem na rozpacích.

„To, co jste mi dal, je soupis pěti různých vražd. Ke každé došlo na jiném místě a v jiné společenské vrstvě. Kromě toho se nezdá, že by se jedna druhé nějak podobaly. To jest: jednou šlo o případ žárlivosti, jednou se nešťastná žena pokoušela zbavit svého manžela, v další byly motivem peníze, ještě další nebyla, dalo by se říci, spáchána z osobních pohnutek, neboť vrah se nepokoušel uniknout trestu, a pátá byla prostě brutální, pravděpodobně k ní došlo pod vlivem alkoholu.“ Odmlčel jsem se a nejistě se zeptal: „Mají snad něco společného, něco, co mi uniklo?“

„Nene, shrnul jste to velice přesně. Jediná věc, o níž jste se snad mohl zmínit, ale nezmínil jste se, je skutečnost, že v žádném z těchto případů neexistovala nějaká oprávněná *pochybnost*.“

„Promiňte, ale dost dobře vám nerozumím.“

„Paní Etheringtonová například byla zproštěna obžaloby. Kdekdo si však byl jist, že to udělala. Freda Clayová nebyla přímo obviněna, nikdo však ani nepomyslel na jinou možnost řešení tohoto zločinu. Riggs tvrdil, že se nepamatuje, že by byl svou ženu a jejího milence zabil, ale nepřicházelo v úvahu, že by to byl učinil někdo jiný. Margaret Litchfieldová se přiznala. V každém tom případě bylo, všimněte si, Hastingsi, jediné jasné podezření, a žádné jiné.“

Svraštil jsem obočí. „Ano, to je pravda — ale nechápu, jaké zvláštní závěry z toho vyvozujete.“

„Jistě, protože teprve teď dospívám k faktu, který zatím neznáte. Co kdyby se, Hastingsi, v každém z těch případů, které jsem nastínil, vyskytoval ještě nějaký další moment, který je pro ně všechny společný?“

„Jak to myslíte?“

Poirot se rozvážně rozhovořil: „Velice mi záleží na tom, abych se teď vyjádřil co nejbezpečněji, Hastingsi. Řeknu to takhle, když dovolíte. Existuje jistá osoba — nazvěme ji X. V žádném z těch případů neměl X nějaký — navenek patrný — motiv obětí likvidovat. V jednom případě, jak se mi podařilo zjistit, byl X v kritické době dokonce dvě stě mil daleko od místa zločinu. Nicméně povím vám tohle: X měl důvěrný vztah k paní Etheringtonové, X žil nějaký čas v téže obci jako Riggsovi, X se znal s paní Bradleyovou. Mám snímek, na němž jdou X s Fredou Clayovou po ulici, a když zemřel

Matthew Litchfield, byl X nedaleko jeho domu. Co tomu říkáte?“

Hleděl jsem na něj pln úžasu. Váhavě jsem odpověděl: „Ano, to je trochu moc. Ve dvou případech by to mohla být shoda okolností, dokonce i ve třech, ale v pěti, to už je příliš. I když to zní velice nepravděpodobně, musí být mezi těmi pěti vraždami nějaká souvislost.“

„Dospíváte tedy k témuž závěru, jako jsem dospěl já?“

„Že vrahem je X? Ano.“

„V tom případě jistě uvítáte, Hastingsi, když postoupíme o krůček dál. Když dovolíte, řeknu vám tohle: *X je tady v domě.*“

„Tady? Ve Styles?“

„Ve Styles. Co z toho logicky plyne?“

Věděl jsem předem, co uslyším, když jsem ho vyzval:

„Pokračujte — řekněte to.“

Hercule Poirot vážně pronesl: „Bude tu záhy spáchána vražda — *tady v domě.*“

3. KAPITOLA

Hodnou chvíli jsem na Poirota zaraženě hleděl, než jsem byl schopen promluvit.

„Ne, nebude,“ řekl jsem posléze. „Vy tomu zabráníte.“

Poirot se na mě láskyplně podíval.

„Ach vy můj oddaný příteli! Nedovedete si představit, jak si vaší důvěry vážím. *Tout de meme*, nejsem si tak jist, že je v tomto případě oprávněná.“

„Nesmysl. Samozřejmě tomu dokážete zabránit“

Poirotův hlas zazněl ustaraně: „Uvažujte trochu, Hastingsi. Zajistě, vraha lze polapit. Ale jak postupovat, aby se předešlo vraždě?“

„No, vy přece — vy — myslím tím — jestliže předem víte —“

Došla mi řeč — najednou jsem pochopil, jak je to těžké.

Poirot pravil: „Vidíte? Není to tak jednoduché. Existují vlastně pouze tři způsoby. První je varovat oběť. Přimět oběť, aby si na sebe dávala pozor. To se vždycky nepodaří, neboť některé lidi je neuvěřitelně těžké přesvědčit, že jim hrozí vážné nebezpečí — třeba od někoho blízkého, koho mají rádi. Rozhorlí se a odmítají uvěřit. Druhá možnost potom je varovat vraha. Dát mu téměř nepokrytě najevo: ‚Vím, jaký máte záměr. Pakliže ten či onen člověk zemře, vy budete viset, s tím počítejte, vážený příteli.‘ Tohle zabere častěji než první způsob, ale i tak je třeba počítat s neúspěchem. Neboť vrah, milý příteli, je ten nejsebejistější tvor pod sluncem.

Vrah či vražednice jsou vždycky chytřejší než všichni ostatní — nikoho ani nenapadne mít nějaké podezření — policie bude úplně vedle a tak dále. Proto vrah (či

vražednice) jedná dál podle svého a vy můžete prožít leda to zadostiučinění, že je nakonec dostanete na šibenici.“ Poirot se odmlčel a po chvíli zamyšleně pokračoval: „Dvakrát v životě jsem vraha varoval — jednou v Egyptě, podruhé jinde. V obou případech byl zločinec pevně odhodlán... Tady to bude asi taky tak.“

„Říkal jste, že existuje ještě třetí způsob,“ připomněl jsem mu.

„Ach ano. K tomu ovšem je třeba maximálního důvtipu. Musíte předem odhadnout, jakým způsobem a na kdy je úder načasovaný, a vystihnout psychologicky nejzávažnější okamžik. Musíte vraha polapit ne-li přímo se zakrvácenýma rukama, pak tedy ve chvíli, kdy je jeho zločinný záměr prokazatelný mimo vší pochybnost. — A to, milý příteli,“ pokračoval Poirot, „to, ujišťuji vás, je věc navýsost obtížná a choulostivá, a nevsázel bych na její zdar ani vteřinku! Možná jsem hodně domýšlivý, ale *tak* domýšlivý nejsem.“

„A jakým způsobem navrhuje pokusit se o to tady?“

„Možná všemi třemi. První je nejobtížnější.“

„Proč? Byl bych řekl, že je nejsnazší.“

„Jistěže, pokud ovšem víte, kdo má být obětí. Ale cožpak jste, Hastingsi, nepochopil, že tady oběť neznám?“

„Jak to?“ vyhrkl jsem zcela bezděčně.

Teprve potom mi začalo svítat, v jak obtížné jsme situaci. Existoval, musel existovat jakýsi článek spojující celou tu sérii vražd, my jsme však nevěděli, jaký je to článek. Chybělo nám to nejpodstatnější — motiv. A protože jsme ho neznali, nemohli jsme vědět, komu hrozí nebezpečí. Když mi z tváře vyčetl, že začínám chápat svízelnost situace, pokýval Poirot hlavou.

„Vidíte, příteli, není to tak snadné.“

„Není,“ pravil jsem, „to vidím. Spojitost mezi všemi těmi případy se vám zatím nepodařilo nalézt?“

Poirot zavrtěl hlavou. „Vůbec žádnou.“

Zamyslel jsem se. V jednom případě jsme měli co činit s něčím, co budilo dojem série vražd podle abecedy, i když se nakonec ukázalo, že šlo o něco úplně jiného.

Zeptal jsem se: „Jste si naprosto jist, že zde nejde o žádný skrytý finanční motiv — o něco podobného, jako jste objevil například v případě Evelyn Carlislové?“

„Nejde. Ujišťuji vás, milý Hastingsi, že finanční prospěch je vždycky první věc, po které se pídím.“

To tedy byla pravda. K penězům měl Poirot odjakživa naprosto věcný vztah.

Uvažoval jsem dál. Že by to byla nějaká krevní msta? Té by fakta nasvědčovala spíše. Ale ani v tomto směru se nezdálo, že by tu bylo nějaké pojítko. Vzpomněl jsem si na povídku o sérii nesmyslných vražd, kterou jsem kdysi četl — klíč k vraždě spočíval v tom, že všichni zavraždění byli náhodou členy jisté poroty a zločinů se dopustil muž, kterého tato porota odsoudila. Napadlo mě, že v něčem by se s tím mohl tento případ shodovat. K svému zahanbení musím přiznat, že jsem si tu domněnku nechal pro sebe. To bych se přece blýskl, kdybych dokázal Poirotovi předložit vyřešení!

Místo abych byl upřímný, požádal jsem Poirota: „Teď mi tedy řekněte, kdo je X.“

K mému největšímu zklamání však Poirot rozhodně zavrtěl hlavou: „To vám, příteli, nepovím.“

„Ale to je nesmysl! Proč ne?“

Poirotovi se zablesklo v očích. „Protože jste, *mon cher*, pořád takový jako odjakživa. Pořád ještě máte tak výmluvnou tvář. Nerad bych, chápejte, abyste seděl a

civěl na X s otevřenou pusou a abyste měl na obličeji jasně napsáno: „Tohle — ten člověk, co se na něj dívám — je vrah.“

„Snad byste mi mohl přiznat, že se v případě potřeby dovedu dost přetvařovat.“

„Když se snažíte přetvařovat, je to ještě horší. Ba ne, *mon ami*, musíme pracovat naprosto nepozorovaně, oba dva. Až potom udeříme, bude to stát za to.“

„Vy paličatý starý ďáble,“ rozhorlil jsem se. „Mám sto chutí -“

Nedomluvil jsem, protože někdo zaklepal na dveře. Poirot zvolal „Dále!“ a vstoupila moje dcera Judith.

Rád bych vám Judith vylíčil, ale popisy nebyly nikdy mou silnou stránkou.

Judith je vysoká, nosí hlavu zpříma, má rovné tmavé obočí, velice krásnou křivku tváře a brady, působící stroze a přísně. Je vážná a poněkud přezíravá a já jsem v ní vycíťoval vždycky cosi tragického.

Judith ke mně nepřistoupila a nepolíbila mě — nemá to ve zvyku. Jenom se na mě usmála a řekla: „Ahoj, tati.“

Její úsměv byl plachý a poněkud rozpačitý, viděl jsem však, že při vši zdrženlivosti je ráda, že mě vidí.

„No,“ řekl jsem a připadal si přihlouplý, což se mi před mladší generací stává často, „tak jsem přijel.“

„Moudřes udělal, tatínku,“ pravila Judith.

„Vykládám mu tady o zdejší kuchyni,“ prohlásil Poirot

„Je hodně špatná?“ zeptala se Judith.

„Na to byste se snad neměla ptát, dítě. Nebo opravdu nemyslíte než na ty svoje zkumavky a mikroskop? Prostředník máte celý od metylénové modři. To se váš manžel moc dobře mít nebude, když vás nebude zajímat jeho žaludek.“

„Jestli dovolíte, tak žádného manžela mít nebudu.“

„Ale jistěže budete mít manžela. Nač by vás byl *bon Dieu* stvořil?“

„Na dost věcí, doufám,“ opáčila Judith.

„*Le mariage* je ze všech nejdůležitější.“

„Tak dobře,“ přikývla Judith. „Vy mi najdete nějakého roztomilého manžela a já se budu pečlivě starat o jeho žaludek.“

„Ona se mi posmívá,“ postěžoval si Poirot. „Však ona jednou pochopí, jak jsou staří páni moudří.“

Ozvalo se další zaklepaní a vstoupil doktor Franklin. Byl to vysoký, hranatý pětatřicátník s energickou bradou, ryšavými vlasy a jasnými modrými očima. Snad nejneohrabanější člověk, jakého jsem kdy poznal, při své roztržitosti co chvíli do něčeho vrazil.

Škobrtl o zástěnu u Poirotova křesla a s nepatrným poohlédnutím se jí bezmyšlenkovitě omluvil: „Promiňte.“

Bylo mi to k smíchu, ale Judith, jak sem postřehl, zachovala vážnost. Zřejmě byla na podobné projevy zvyklá.

„Pamatujete se ještě na mého otce, že?“ řekla.

Doktor Franklin sebou poplašeně trhl, vykročil, zacivěl na mě soustředěným pohledem a pak vztáhl ruku a rozpačitě zadrmolil: „Samozřejmě, jistě, vítám vás. Slyšel jsem, že se sem chystáte.“ Otočil se k Judith. „Co myslíte, musíme se převléknout? Že bychom mohli po večeri ještě chvilku pracovat. Kdybychom si nachystali sklíčka -“

„Ne,“ odmítla Judith. „Chci se věnovat otci.“

„Ach ano. Ano, jistěže.“ Náhle roztáhl koutky k omluvnému klukovskému úsměvu. „Nezlobte se — já se

vždycky do všeho strašně zažeru. Je to úplně neodpustitelné — jsem hrozný sobec. Promiňte mi.“

Odbily hodiny a Franklin na ně spěšně pohlédl.

„Proboha, už je tolik? To zas bude mrzutost. Slíbil jsem Barbaře, že jí budu před večerí předčítat.“

Ušklíbl se na nás na oba, vyběhl z pokoje a cestou se srazil s rámem dveří.

„Jak se vede paní Franklinové?“

„Jako vždycky, pořád stejně,“ odpověděla Judith.

„Je to smutné, takhle stonat,“ prohodil jsem.

„Doktoři aby se z toho zbláznili,“ prohlásila Judith.

„Doktoři mají raději zdravé lidi.“

„Jste vy mladí ale necitelní!“ zvolal jsem.

Judith chladně odvětila: „Pouze jsem konstatovala fakta.“

„Ale stejně,“ poznamenal Poirot, „hodný doktor jí spěchá předčítat.“

„Což je největší pitomost,“ soudila Judith. „Zrovna tak dobře jí může předčítat ta její ošetřovatelka, když už trvá na tom, aby jí někdo předčítal. Já osobně bych nesnesla, aby někdo četl nahlas *mně*.“

„Inu, každý má rád něco jiného,“ řekl jsem.

„Je to pitomá husa,“ pokračovala Judith.

„Ale ale, *mon enfant*,“ napomenul ji Poirot, „v tom s vámi nesouhlasím.“

„Nechte než ty nejlacinější romány. Jeho práce ji vůbec nezajímá. Vůbec nedrží krok s dobou. Jenom kdekomu, kdo je ochoten poslouchat, donekonečna vykládá o svých potížích.“

„I tak trvám na tom,“ pravil Poirot, „že dovede využít svých šedých buněk způsobem, o jakém vy, milé dítě, nemáte ani potuchy.“

„Je tak ženská, že už ženštější být nemůže,“ mínila Judith. „Jenom cukruje a přede jako kočka. Vám se zřejmě líbí takovéhle, strýčku Hercule.“

„Vůbec ne,“ prohlásil jsem. „Jemu se líbí nadělané a macaté, aby jich byl kus.“

„Tak takhle vy o mně, Hastingsi? Váš otec, Judith, vždycky letěl na kaštanové vlasy. A mockrát se kvůli nim dostal do maléru.“

Judith se na nás shovívavě usmála a řekla: „Vy dva jste se hledali, než jste se našli.“

Odvrátila se a já jsem vstal.

„Musím si jít vybalit, a rád bych se před večerí ještě vykoupal.“

Poirot stiskl zvonek, který měl na dosah ruky, a za okamžik vstoupil jeho osobní sluha. Byl jsem překvapen, že vidím cizího člověka.

„Kde je George?“

George sloužil u Poirota dlouhá léta.

„George se vrátil domů, k rodině. Onemocněl mu otec. Doufám, že se časem zase vrátí. Zatím —“ usmál se na nového sluhu. „— se o mě stará Curtiss.“

Curtiss uctivě opětoval jeho úsměv. Byl to statný muž s tupým, dost hloupým výrazem v tváři.

Když jsem vycházel z pokoje, všiml jsem si, že Poirot pečlivě zamyká kazetu s uloženými písemnostmi.

Pln zmatených dojmů jsem přešel chodbu do svého pokoje.

4. KAPITOLA

Když jsem ten den scházel k večeři, měl jsem pocit, že se celý svět zčistajasna zbláznil.

Při oblékání jsem si znovu a znovu kladl otázku, zda si to všechno Poirot třeba jenom nevymyslí. Koneckonců je teď, chudák drahý, *opravdu* stařec se zdravím nadobro podlomeným. Jistě, sice tvrdí, že mu mozek slouží právě tak dobře jako vždycky — ale je to tak *doopravdy*? Po celý život pronásledoval zločince. Bylo by se co divit, kdyby si na stará kolena začal vymýšlet zločiny i tam, kde žádné nejsou? Ta vynucená zahálka mu musí pít krev. Nic přirozenějšího, než aby si sám pro sebe začal vymýšlet pronásledování někoho dalšího. Zbožná přání — jejich logickým důsledkem je fantazie. Vybral si několik událostí zveřejněných v tisku a vložil do nich něco, co v nich není, — temnou postavu v pozadí, šíleného hromadného vraha. S největší pravděpodobností skutečně paní Etheringtonová zabila svého muže, dělník zastřelil svou ženu, mladá žena dala staré tetě příliš velkou dávku morfia, žárlivá žena sprovodila ze světa manžela, jak mu předtím vyhrožovala, a bláznivá stará panna se skutečně dopustila vraždy a pak se šla sama udat. Po pravdě se všechny tyto zločiny odehrály přesně tak, jak je patrné na první pohled.

Proti tomuto stanovisku (které mi bezesporu diktoval zdravý rozum) jsem mohl stavět jen a jediné svou nezvratnou důvěru v Poirotův bystrozrak.

Poirot prohlásil, že se tu chystá vražda. Už podruhé se Styles má stát místem zločinu.

Čas toto jeho tvrzení potvrdí nebo vyvrátí, je-li však pravdivé, je na nás, abychom tomuto činu zabránili.

Přitom Poirot ví, kdo je vrah, zatímco já nikoli. Čím víc jsem o tom přemýšlel, tím víc mě to popuzovalo. Opravdu, upřímně řečeno je to od Poirota do nebe volající hanebnost. Chce, abych s ním spolupracoval, a přitom odmítá všechno mi říct!

Proč? Ten důvod, který uváděl — ten je přece naprosto nepřesvědčivý. To jeho hloupé vtipkování o mé „výmluvné tváři“ mi už leze krkem. Udržet něco v tajnosti jsem schopen zrovna tak dobře jako kdokoli jiný. S tím svým ponižujícím názorem, že jsem průhledný jako sklo a že na mně kdekdo pozná, co si myslím, se Poirot odjakživa netajil. Přitom se občas pokouší ulomit téhle urážce hrot tím, že začne mluvit o mém krásném a čestném charakteru, jemuž se přičítá jakýkoli klam!

Samozřejmě, uvažoval jsem dál, jestli je celá ta záležitost jenom nějaká fantasmagorická chiméra, je Poirotova mlčenlivost úplně pochopitelná.

Ale ještě než jsem všechno stačil domyslit, zazněl gong a já musel jít dolů na večeři — bez pevného názoru, ale s ostražitýma očima, abych odhalil Poirotova záhadného X.

Byl jsem odhodlán brát prozatím všechno, co mi Poirot vyjevil, jako pravdu pravdoucí. Pod touto střechou *žije* osoba, která už vraždila pětkrát a chystá se vraždit znova. *Kdo to je?*

Ještě než jsme vstoupili do jídelny, byl jsem v salóne představen slečně Coleové a majoru Allertonovi. Slečna Coleová byla vysoká, dosud hezká třiatřicetiletá nebo čtyřiatřicetiletá žena. Major Allerton mi byl na první pohled nesympatický. Pohledný muž na začátku

čtyřicítky, širokoramenný, s osmahlou tváří, který se nenuceně bavil, přičemž skoro všechny jeho promluvy byly dvojsmyslné. Pod očima měl váčky, jaké se mužům dělají při nezřízeném způsobu života. Jevil se mi jako flamendr, hazardní hráč, pijan a především a nade všechno jako sukničkář.

Ani starý plukovník Luttrell, jak jsem vyzoroval ho neměl příliš v lásce, a Boyd Carrington se k němu také choval poněkud upjatě. Ovšem u ženské části zdejší společnosti měl Allerton úspěch. Paní Luttrelllová s ním nadšeně švitořila a on jí znučeně skládal poklony a nijak se netajil svým přezíravým postojem. Tím víc mě dopalovalo, že se v jeho společnosti zřejmě cítila dobře i Judith a bavila se s ním mnohem srdečněji než s kýmkoli jiným. Už dávno jsem si marně lámal hlavu, proč se ten nejhorší typ mužů zcela spolehlivě vždycky zalíbí těm nejušlechtilejším ženám a vzbudí u nich zájem. Instinktivně jsem vycítil, že Allerton je darebák — a devět mužů z deseti by se mnou jistě souhlasilo. Přičemž z téhož počtu žen by se do něho devět nebo možná všech deset ihned zamilovalo.

Když jsme se usadili kolem jídelního stolu a předložili nám talíř klišovaté tekutiny, bloudil jsem očima po svých spolustolovnících a rozvažoval, kdo by tak přicházel y úvahu.

Pakliže má Poirot pravdu a skutečně neztratil bystrost a úsudek, je jeden z těchto lidí nebezpečný vrah — a pravděpodobně taky šílenec.

Poirot se vlastně nijak přesně nevyjádřil, ale předpokládal jsem, že X je pravděpodobně muž. Který z těchto mužů by mohl být X?

Při své nerozhodnosti a celkové ochablosti určitě ne starý plukovník Luttrell. Norton, ten člověk, co jsem se s ním setkal, když chvátal z domu s polním dalekohledem? Ani to se mi nezdálo pravděpodobné. Budil dojem příjemného chlapíka, celkem bezvýrazného a nepříliš vitálního. Jistě, říkal jsem si, vrahové často bývají drobní bezvýznamní lidé — právě proto mají sklony proslavit se zločinem. Přičí se jim, že je každý přehlízí a ignoruje. Norton by mohl být vrah tohoto typu. Ovšem má rád ptáky. Odjakživa jsem byl přesvědčen, že láska k přírodě je u člověka v podstatě příznakem zdravého přístupu k životu.

Boyd Carrington? Jeho jméno je známé po celém světě. Skvělý sportovec, vysoce postavený úředník, který se těší všeobecné oblibě a je chován v úctě. Franklina jsem taky zamítl. Věděl jsem, jak si ho Judith váží a jak se mu obdivuje.

Ted' major Allerton. Zkoumavě jsem ho pozoroval. Nejodpornější chlap, s jakým jsem se kdy setkal! Typ člověka, který by dokázal stáhnout z kůže vlastní babičku. A tohle všechno se schovává pod tím napovrch roztomilým chováním. Právě vyprávěl nějakou svou historku, která pro něho špatně skončila, a tím, jak lítostivě zesměšňoval sebe sama, všechny rozesmál.

Pakliže Allerton je X, usoudil jsem, páchal zločiny ze zjištěných důvodů.

Poirot se opravdu nevyjádřil jednoznačně, že X je muž. Jako o možné variantě jsem uvažoval o slečně Coleové. Má neklidné a trhavé pohyby — zřejmě nervní žena, s krásou jakoby ztýranou těžkými sny. Přitom ovšem vypadá celkem normálně. Kromě ní, paní Luttrellové a Judith u jídelního stolu žádné jiné ženy nebyly. Paní

Franklinová večeřela nahoře ve svém pokoji a ošetrovatelka, která ji obsluhovala, chodila jíst až po nás. Po večeři jsem stál v salóňě u okna, díval se na zahradu a vzpomínal na okamžik, kdy jsem viděl tam přes trávník utíkat Cynthii Murdochovou, mladou dívku s kaštanovými vlasy. Jak byla v tom svém bílém pracovním plášti půvabná!

Zaujat vzpomínkami na to, co pominulo, trhl jsem sebou, když mi Judith provlékla ruku pod paží a vedla mě zasklenými dveřmi na terasu.

Stručně se mě zeptala: „Co se děje?“

Polekal jsem se. „Co se děje? Jak to myslíš?“

„Byl jsi celý večer takový divný. Proč jsi při večeři na každého tak koukal?“

Bylo mi to trapné. Vůbec jsem si neuvědomoval, jak se poddávám svým myšlenkám.

„Opravdu? Zřejmě jsem vzpomínal na dávné doby. Možná jsem viděl duchy.“

„Vidíš, tys tu přece bydlel, když jsi byl ještě mladý, že? A zavraždili tu nějakou starou dámu, bylo to tak nějak, vid’?“

„Byla otrávena strychninem.“

„Jaká byla? Milá nebo protivná?“

Zamyslel jsem se nad Juditinou otázkou.

„Byla to velice laskavá dáma,“ odpovídal jsem jí rozvážně. „Ušlechtilá. Hodně přispívala na dobročinné účely.“

„Ach — tak tímhle způsobem byla ušlechtilá.“

Juditina slova zazněla poněkud pohrdavě. Potom mi dcera položila podivnou otázku: „Byli tu lidé — šťastni?“ Ne, šťastni nebyli. Tolik jsem věděl. Váhavě jsem odpověděl: „Nebyli.“

„Proč ne?“

„Protože si tu připadali jako v kleci. Všechny peníze patřily paní Inglethorpové — a — ona jimi rodinu podělovala. Její vlastní děti si nemohly žít po svém.“

Slyšel jsem, jak se Judith zprudka nadechla. Dlaň na mé paži se sevřela.

„To je hrozné — hrozné! Je to zneužívání moci. To by se nemělo trpět. Staří lidé, nemocní lidé by neměli mít moc bránit v životě mladým a silným. Spoutávat je, aby se užírali a zbůhdarma utráceli svou sílu i energii, kterou by mohli uplatnit — jíž je tolik třeba. Tohle je jen a jen egoismus.“

„Na egoismus,“ opáčil jsem suše, „nemají monopol pouze staří lidé.“

„Ano, já vím, tati, ty si myslíš, že mladí jsou sobečtí. Možná jsme opravdu sobečtí, ale je to *čistá* sobeckost. Chceme jen mít možnost dělat to, co chceme, a po nikom nežádáme, aby dělal to, co od něho chceme my. Nejde nám o to, zotročovat ostatní.“

„Ne, vy je jenom přišlápnete, pokud vám náhodou stojí v cestě.“

Judith mi stiskla paži. „Nebud' takový zatrpklý! Já po nikom nešlapu — a ty ses taky nikdy nikomu z nás nesnažil přikazovat, jak má žít. Jsme ti za to vděční.“

„Obávám se,“ přiznal jsem čestně, „že bych vám byl rád víc mluvil do života. To maminka trvala na tom, že musíte mít možnost dělat i svoje vlastní chyby.“

Judith mi zase krátce stiskla paži. „Já vím. Ty bys nad námi nejraději povykoval jako kvočna. Nesnáším to. Ale v tom, že se užitečné životy nemají obětovat životům neužitečným, se mnou souhlasíš, že?“

„Někdy se to stává,“ souhlasil jsem. „Ale není nutno řešit to nijak drasticky... Záleží jen na člověku, aby se dokázal vymknout, rozumíš.“

„Ano, ale záleží jen na něm? *Jenom* na něm?“

Pronesla to s takovou naléhavostí, že jsem na ni užasle pohlédl. Bylo příliš tma, abych jí viděl do tváře. Tlumeným, ztrápeným hlasem pokračovala: „Je toho tolik — a je to tak těžké — finanční ohledy, pocit zodpovědnosti, snaha neublížit někomu, koho člověk míval rád — samé takovéhle problémy, a někteří lidé jsou tak bezohlední — přesně vědí, jak na všechny tyhle zábrany hrát. Některí lidé — někteří lidé jsou jak *pijavice*!“

„Moje drahá Judith,“ vydechl jsem, překvapen prudkou nenávisť v jejím hlase.

Zřejmě si uvědomila, že se dala příliš strhnout, neboť se zasmála a spustila ruku z mé paže.

„Řekla jsem to hodně dotčeně, vid’? Tohle mě vždycky dokáže přivést do varu. Zním jeden případ, víš... Starý surovec. A když jistá žena našla odvahu rozetnout ten uzel a vysvobodit ty, které měla ráda, prohlásili ji za pomatenou. Pomatenost! Byla to ta nejrozumnější věc, kterou mohla udělat — a taky nejstatečnější!“

Přeběhl mi po zádech mráz. Od koho jsem, není to tak dávno, něco podobného slyšel?

„Judith,“ zeptal jsem se naléhavě, „o jakém případě to mluvíš?“

„Ale o nikom, koho bys znal. Šlo o nějaké přátele Franklinových. Ten starý se jmenoval Litchfield. Byl ohromně bohatý a vysloveně tyranizoval chudinky svoje dcery — nedovolil jim, aby se s kýmkoli stýkaly a vůbec

chodily ven. Ve skutečnosti byl pomatený on, ale ne dost v lékařském slova smyslu.“

„A nejstarší dcera ho zavraždila,“ řekl jsem.

„Ach, zřejmě jsi o tom četl. Podle tebe je to nepochybně vražda — ale nebyla spáchána z osobních pohnutek. Margaret Litchfieldová taky šla rovnou na policii a udala se. Podle mého prokázala obrovskou statečnost. Já bych k tomu odvahu nesebrala.“

„Odvahu udat se, nebo odvahu spáchat vraždu?“

„Ani k jednomu, ani k druhému.“

„Velice mě těší, že to říkáš,“ pronesl jsem přísně, „a nerad tě slyším mluvit v tom smyslu, jako by vražda byla v jistých případech oprávněná.“ Odmlčel jsem se a položil pak Judith otázku: „A co o tom soudil doktor Franklin?“

„Podle něho mu to patřilo,“ odpověděla Judith. „Víš, tati, jsou lidi, kteří si přímo *říkají* o to, aby je někdo zavraždil.“

„Takhle nesmíš mluvit, Judith. Kdo ti nasadil do hlavy takovéhle myšlenky?“

„Nikdo.“

„Tak dovol, abych ti řekl, že to všechno je nebezpečný nesmysl.“

„Já vím. Nechme toho.“ Chvíli byla zticha. „Přišla jsem ti vlastně vyřídit vzkaz od paní Franklinové. Ráda by tě viděla, tak kdybys prý byl tak laskav a zašel k ní nahoru do jejího pokoje.“

„Bude mi potěšením. Je mi líto, že se cítila příliš špatně, aby sešla dolů na večeři.“

„Nic jí není,“ prohlásila Judith studeně. „Jenom ráda na sebe upozorňuje.“

Mladí lidé jsou naprosto bezcitní.

5. KAPITOLA

S paní Franklinovou jsem se do té doby setkal jenom jednou. Byla to přibližně třicetiletá žena — charakterizoval bych ji jako typ madony. Velké hnědé oči, vlasy rozdělené pěšinkou uprostřed a oválný ušlechtilý obličej. Byla velice útlá a měla průsvitně jemnou pleť. Odpočívala na *chaise longue* podložena polštáři, na sobě velice rozkošný světlý modrobílý župánek.

Franklin a Boyd Carrington tu pili kávu. Paní Franklinová mě uvítala vztaženou paží a úsměvem.

„To jsem ráda, že jste přijel, kapitáne. Pro Judith to bude moc dobře. To dítě je tady pracovně doopravdy přetížené.“

„Na to ovšem vypadá nadmíru dobře,“ řekl jsem, když jsem jí tiskl drobnou a křehkou dlaň.

Barbara Franklinová si povzdychla: „Ano, má štěstí. Jak jí závidím. Myslím, že vůbec neví, co je to, mít nějaké zdravotní potíže. Co soudíte vy, sestro? Ach! Dovolte, abych vás seznámila. To je sestra Cravenová a je ke mně nesmírně, nesmírně hodná. Vůbec nevím, co bych si bez ní počala. Pečuje o mě jako o malé dítě.“

Sestra Cravenová byla vysoká, půvabná mladá žena. Měla zdravou barvu a pěknou hlavu s kaštanovými vlasy. Všiml jsem si, že má útlá bledá zápěstí — velice odlišná od rukou většiny zdravotních sester. V jistém smyslu byla mlčenlivá, tu a tam prostě vůbec neodpověděla. Neodpověděla ani teď, jenom pokývla hlavou.

„Ale vážně,“ pokračovala paní Franklinová, „John je na to vaše ubohé děvče příliš náročný. On je takový otrokář. Že jsi otrokář, vid', John?“

Její manžel stál u okna a díval se ven. Pohvizdoval si a cinkal nějakými drobnými, rozsypanými v kapse. Při ženině otázce sebou trochu trhl.

„Prosím, Barbaro?“

„Říkala jsem, že chudinku Judith Hastingsovou hanebně přetěžuješ. Když je teď kapitán Hastings tady, dáme hlavy dohromady a překazíme ti to.“

Doktor Franklin zřejmě neměl smysl pro humor. Zatvářil se tak trochu nešťastně a tázavě se obrátil k Judith. Zahuhlal: „Jestli je toho na vás moc, musíte mi to říct.“

Judith mu odpověděla: „To oni se jen tak pokoušejí být vtipní. Ale když už je řeč o práci, chtěla jsem se vás zeptat na ten vzorek na druhém sklíčku — víte, ten —“

Zaujatě se na ni zadíval a nenechal ji domluvit: „Ano, ano. Pokud vám to nevadí, pojďme dolů do laboratoře. Potřeboval bych mít úplnou jistotu —“

Při těch slovech už spolu odcházeli z pokoje.

Barbara Franklinová se opřela zády o polštáře. Povzdychla si. Zčistajasna a dost popuzeně promluvila sestra Cravenová: „Jestli je tu někdo otrokář, tak je to podle mě slečna Hastingsová.“

Paní Franklinová si znovu povzdechla. Tiše si postěžovala: „Připadám si taková *nemožná*. Já vím, měla bych mít o Johnovu práci větší zájem, ale já to prostě nedokážu. Zřejmě jsem v tomhle směru špatná, ale —“

Přerušilo ji zabručení Boyda Carringtona stojícího u krbu.

„Nesmysl, Babs,“ řekl, „u tebe je všechno v pořádku. Nic podobného si nesmíš připouštět.“

„Ach Bille, když já se kvůli tomu *skutečně* trápím. Jsem sama ze sebe tak nešťastná. Je to všechno takové — nemohu si pomoci, prostě to tak cítím — je to všechno tak odporné. Ty krysy a morčata a vůbec. Brr!“ Otrásla se. „Já vím, že je to nesmysl, ale jsem už taková. Dělá se mi z toho úplně nanic. Mně se líbí myslet na věci, které jsou hezké a dobré — krásné a šťastné — na ptáky a květiny a na to, jak si děti hrají. Však víš, Bille.“

Přešel k ní a chopil se ruky, kterou k němu žadonivě vztáhla. Jak na ni shlížel, jeho výraz se změnil, zračila se v něm něha jako v tváři ženy. Působilo to dost zvláštně — neboť Boyd Carrington byl tělem i duší chlap.

„Ty ses od svých sedmnácti skoro vůbec nezměnila, Babs,“ řekl. „Vzpomínáš si na ten váš altán a na bazének pro ptáky a na kokosové ořechy?“

Otočil se ke mně. „Jsme s Barbarou staří kamarádi.“

„Staří kamarádi?“ nesouhlasila.

„Promiň, nemám v úmyslu zastírat, že jsi o více než patnáct let mladší než já. Ale hrával jsem si s tebou jako s malou holčičkou, když už jsem byl mladík. Dělal jsem ti koníčka, má milá. A když jsem se pak později vrátil domů, zjistil jsem, že se z tebe zatím stala krásná mladá dáma — právě ve věku, abys začala chodit do společnosti — a já jsem se na tom podílel tím, že jsem tě vodil na golfové hřiště a učil tě hrát golf. Pamatuješ se?“

„Ale Bille, copak si myslíš, že bych na to mohla zapomenout?“

„Naši bydlívali tady v těch končinách,“ vysvětlovala mi.

„A Bill často jezdil do Knattonu ke svému strýci siru Everardovi.“

„Knatton byl ale tenkrát mauzoleum — a pořád ještě je,“ navázal Boyd Carrington. „Dělám, co se dá, aby se tam dalo žít, ale občas jsem z toho úplně zoufalý.“

„Ale Bille, to by šlo přece udělat nádherně — doopravdy nádherně!“

„Jistě, Babs, ale potíží je v tom, že já nejsem nápaditý. Koupelny a pár pěkně pohodlných křesel — to je všechno, co si dokážu vymyslet. Chtělo by to ženu.“

„Říkala jsem ti, že ti přijdu pomoci. Myslím to vážně. Doopravdy.“

Sir William se tázavě podíval na sestru Cravenovou.

„Jestli se cítíš dost při silách, mohl bych tě tam zavézt. Co o tom soudíte, sestro?“

„Ale ano, sire Williame. Jsem přesvědčená, že by to paní Franklinové prospělo — ovšem musí si dát pozor, aby se příliš neunavila.“

„Tak dojednáno,“ pravil Boyd Carrington. „A teď se pěkně vyspi. Koukej, ať jsi ráno jako rybička.“

Popřáli jsme paní Franklinové dobrou noc a vyšli spolu z pokoje. Když jsme scházeli ze schodů, Boyd Carrington se bručavě rozpovídal: „Nedovedete si představit, jaká byla rozkošná, když jí bylo sedmnáct Vrátil jsem se z Barmy — zemřela mi tam žena, víte. Řeknu vám upřímně, že jsem se do ní zamiloval k zbláznění. Tři nebo čtyři roky nato se provdala za Franklina. To manželství není šťastné. Podle mě je příčina všeho jejího marodění právě v tomhle. Ten člověk pro ni vůbec nemá porozumění a nedovede ji ocenit. A ona je taková citlivá. Jsem přesvědčen, že celá její choulostivost je z valné části nervového původu. Stačí vytrhnout ji z jejích myšlenek, zabavit ji, zaujmout, a hned je z ní úplně jiný člověk! Ale toho zatraceného žabikucha zajímají jen

zkumavky a domorodci ze západní Afriky a jejich kultura.“ Zlobně si odfrkl.

Pomyslíl jsem si, že na tom, co říká, možná něco je. Přitom mě ovšem udivovalo, že pro Boyda Carringtona má takovou přitažlivost právě paní Franklinová, která, ať si říká kdo chce co chce, je přece jen nemocná žena, třebaže půvabná a křehoučká jak panenka z marcipánu. Ve srovnání s ní Boyd Carrington tak překypoval životem a vitalitou, že by podle mých představ prostě neměl s tak neurotickým, chorobným stvořením trpělivost. Jako dívka musela být ovšem Barbara Franklinová velice krásná, a u mnoha mužů, zvláště u těch idealisticky založených, k nimž po mém soudu patřil i Boyd Carrington, dojmy z mládí jen tak nevyvanou.

Pod schodištěm nás lapila paní Luttrelová a zvala nás na bridž. Omluvil jsem se, že musím zajít za Poirotem.

Svého přítele jsem zastihl v posteli. Curtiss právě chodil po pokoji a poklízěl, ale za chvilinku odešel a zavřel za sebou dveře.

„Vem vás čert, Poirote,“ řekl jsem, „s tím vaším zatraceným zlozvykem schovávat si všechno pod čepicí. Zabil jsem celý večer tím, že jsem se pokoušel poznat, kdo je X.“

„To jste z toho musel být poněkud *distráit*,“ poznamenal přítel. „Nepozastavil se nikdo nad tím, že jste tak zamyšlený, a nezeptal se vás, co se děje?“

Trochu jsem se začervenal, protože jsem si vzpomněl na Juditinu otázku. Poirot myslím postřehl, že jsem se zarazil. Na rtech se mu mihlo kratičké škodolibé pousmání. Zeptal se však jenom: „A k jakému závěru jste v této věci dospěl?“

„Jestliže jsem uhodl — řeknete mi to?“

„Samozřejmě neřeknu.“

Pozorně jsem mu hleděl do tváře.

„Uvažoval jsem o Nortonovi —“

Na Poirotově tváři se nepohnul ani sval.

„Ne že bych měl něco,“ pokračoval jsem, „na čem bych mohl stavět. Jen mě napadlo, že u něho by to bylo méně nepravděpodobné než u koho jiného. A taky je — no — nenápadný. Řekl bych, že vrah, o kterého nám jde, asi je nenápadný člověk.“

„To je pravda. Jenomže způsobů, jak být nenápadný, je více, než si patrně uvědomujete.“

„Jak to myslíte?“

„Řekněme — abychom volili hypotetický případ —, že když se někde pár týdnů před vraždou bez zjevného důvodu objeví cizí člověk, vzbudí pozornost. Výhodnější by bylo, kdyby patřil k lidem, jakých si nikdo nevšimne, kdyby se věnoval nějaké neškodné činnosti jako třeba rybaření.“

„Nebo pozorování ptáků,“ souhlasil jsem. „Ano, ale to právě jsem měl na mysli.“

„Ovšem na druhé straně,“ pravil Poirot, „by bylo ještě výhodnější, kdyby ten vrah byl osoba všeobecně známá — řekněme řezník. To by mělo i tu přednost, že skvrn od krve si na řezníkovi nikdo ani nevšimne.“

„Ale vždyť jste směšný. Kdyby se ten řezník předtím pohádal s pekařem, věděl by to kdekdo.“

„Nikoli ovšem v případě, že by se ten řezník stal řezníkem *jenom proto, aby měl možnost zavraždit pekaře*. Vždycky je třeba ohlédnout se o krůček nazpět, milý příteli.“

Pozorně jsem se na něj zahleděl a pokoušel se uhodnout, zdali se v jeho slovech netají nějaký náznak. Pakliže

měla nějaký určitý smysl, mířila, jak se zdálo, na plukovníka Luttrella. Otevřel si penzión záměrně, aby měl možnost zavraždit některého hosta?

Poirot nepatrně zavrtěl hlavou.

„Z mého obličeje odpověď nevyčtete.“

„Z vás aby se člověk doopravdy zbláznil, Poirote,“ vydechl jsem. „Ostatně mi není podezřelý pouze Norton. Co ten chlap Allerton?“

Aniž pohnul brvou, Poirot se zeptal: „Nelíbí se vám?“

„Nelíbí.“

„Hm. Jeví se vám jako pěkný mizera. Mám pravdu?“

„Přesně tak. Nesouhlasíte se mnou?“

„Jistěže ne. Je to člověk,“ pronesl Poirot uvážlivě, „který má velkou přitažlivost pro ženy.“

Opovržlivě jsem zvolal: „Jak mohou být ženy tak hloupé!

Co na takovémhle chlapovi vidí?“

„Kdožpak ví. Ale je to tak vždycky. Takový *mauvais sujet* — k takovému to ženy vždycky táhne.“

„Ale proč?“

Poirot pokrčil rameny. „Patrně na něm vidí něco, co my nevidíme.“

„Ale co?“

„Možná nebezpečí... Každý člověk, milý příteli, potřebuje k životu aspoň špetičku nebezpečí. Někteří lidé si je opatřují náhražkově — třeba na býčích zápasech. Jiní si o nebezpečí čtou. Další na ně chodí do kina. Jsem pevně přesvědčen, že pocit naprostého bezpečí se lidské povaze přičítá. Muži se vystavují nebezpečí mnoha způsoby — ženám většinou nezbývá než hledat si nebezpečí v oblasti sexu. Právě proto jim možná dělá dobře, když v někom vycítí tygra — zatažené drápy,

základný skok. Kolem skvělého člověka, který by byl dobrým a laskavým manželem, projdou bez povšimnutí.“
Mlčky a zasmušile jsem se nad tím zamyslel. Ale pak jsem se vrátil k předchozímu tématu.

„Víte, Poirote,“ pravil jsem, „kdo je X, na to určitě přijdu celkem snadno. Stačí, když se trochu porozhlédnu a zjistím, kdo se se všemi těmi lidmi znal. Myslím s lidmi z vašich pěti případů.“

Prohlásil jsem to pln vítězoslávy. Poirot po mně však jen vrhl pohled plný opovržení.

„Nepozval jsem vás sem proto, Hastingsi, abych se díval, jak si nešikovné a pracně razíte cestu, kterou já už mám za sebou. A dovolu, abych vám řekl, že to vůbec není tak prosté, jak si myslíte. Čtyři ty případy se staly tady v okolí. Pod touhle střechou nežijí lidé, kteří se navzájem neznají a kteří sem přijeli nezávisle na sobě. Slopes není hotel v běžném slova smyslu. Luttrellovi pocházejí ze zdejšího kraje, byli na tom finančně špatně, koupili to tady a dali se do podnikání. Lidé, kteří sem jezdí, jsou jejich přátelé anebo známí jejich přátel. Že sem přijeli Franklinovi, k tomu je přiměl sir William. Oni to zase navrhli Nortonovi a myslím i slečně Coleové — a tak dále. Z toho plyne téměř neomezená možnost, že jakmile se s nějakou určitou osobou zná jeden z těchto lidí, znají se s ní i všichni ostatní. Našeho X to také táhne především tam, kde se dobře vyzná. Vezměme třeba případ dělníka Riggse. Vesnice, v níž k té tragédii došlo, leží nedaleko sídla strýce Boyda Carringtona. Taky rodina paní Franklinové žila tam poblíž. Do hostince v té vsi přichází spousta turistů. Ubytovali se tam někteří přátelé rodičů paní Franklinové. I Franklin tam bydlel.

Mohli tam pobývat i Norton nebo slečna Coleová, a patrně tam pobývali.

Nene, milý příteli. Prosím vás, abyste se tak nešikovně nepokoušel vniknout do tajemství, které vám odmítám vyzradit“

„Ale vždyť je to tak ztraceně nesmyslné. Jako by se u mě muselo počítat s tím, že nedokážu mlčet. Věřte mi, Poirote, toho vašeho žertování o mé výmluvné tváři mám až po krk. Už to nemá vtip.“

Poirot mi tiše odpověděl: „Jste si tak jist, že to je jediný důvod? Nedochází vám, můj milý, že taková informovanost může být nebezpečná? Copak nechápete, že mi jde o vaše bezpečí?“

Koukal jsem na něj s otevřenou pusou. Do té chvíle jsem tuto stránku věci vůbec nebral v potaz. Bylo na tom samozřejmě hodně pravdy. Jakmile chytrý a vynalézavý vrah, který už si poradil s pěti zločiny — aniž vzbudil podezření, jak se domnívá —, postřehne, že po něm někdo jde, hrozí těm, kdo ho sledují, skutečně nebezpečí. Zprudka jsem se zeptal: „Ale potom vy — vy sám, Poirote — jste taky ohrožen?“

Poirot, pokud mu to jen dovoľoval jeho zbědovaný stav, učinil posunek vyjadřující nejhlubší opovržení.

„Jsem na to zvyklý, umím se ochránit. A navíc — copak tady nemám svoje věrné psisko, aby mě taky chránilo? Svého skvělého a oddaného Hastingse?“

6. KAPITOLA

Poirot měl chodit brzy spát. Dopřál jsem mu tedy časný spánek a šel dolů. Cestou jsem se zastavil na pár slov u jeho sluhy Curtisse.

Působil dojmem poněkud tupého, pomalu myslícího člověka, ale budil důvěru a byl na něj spoleh. Pracoval u Poirota od té doby, co se Poirot vrátil z Egypta. Jeho pán, říkal mi, je na tom zdravotně celkem dobře, ale čas od času mívá nebezpečné srdeční záchvaty a srdce mu za posledních několik měsíců hodně zesláblo. Jako když začíná dosluhovat motor.

Inu, Poirot měl za sebou bohatý život. Ale stejně se mi svíralo srdce úzkostí o přítele, který na své sestupné dráze tak udatně bojuje o každý krůček. I teď, navzdory ochromení a tělesné sešlosti, ho jeho nezlomný duch podněcuje k činnosti, v níž se tak dokonale vyzná.

Scházel jsem dolů a bylo mi těžko. Nedovedl jsem si život bez Poirota ani představit...

V salóně právě dohráli partii bridže a zvali mě, abych se přidal. Řekl jsem si, že mě to aspoň přivede na jiné myšlenky, a souhlasil jsem. Ze hry vypadl Boyd Carrington a já přisedl k Nortonovi, plukovníkovi a paní Luttrelové.

„Co říkáte, Nortone,“ nadhodila paní Luttrelová, „přitlačíme ty dva ke zdi? Onehdy se nám spolu hrálo báječně.“

Norton se mile usmál, ale zamumlal, že možná — v podstatě tedy — by se snad mělo snímat, ne?

Paní Luttrelová se podřídila, ale připadalo mi, že dost nerada.

Karty rozhodly, abychom my s Nortonem hráli proti Luttrellovým. Všiml jsem si, že to paní Luttrellové nadobro pokazilo náladu. Kousala se do rtu a po její roztomilosti s irským přízvukem bylo pro tu chvíli veta.

Brzy jsem pochopil proč. Později jsem měl ještě nejednou příležitost hrát s plukovníkem Luttrellem a po pravdě řečeno nehrál tak úplně špatně. Byl podle mého mínění celkem průměrný hráč, ale měl sklon k zapomnětlivosti. Právě proto se tu a tam dopouštěl opravdu hrubých chyb. Ovšem když hrál se svou ženou, dělal chybu za chybou nepřetržitě. Očividně ho znervózňovala a důsledek byl, že hrál třikrát hůř než jindy. Paní Luttrellová byla skutečně vynikající hráčka, i když hrát s ní nebylo nijak příjemné. Využívala kdejaké myslitelné výhody, pokud si toho její protivník nevšiml, porušovala pravidla, a okamžitě se jich zase dovolávala, jakmile šlo o její prospěch. Obdivuhodně hbitě také uměla zašilhat druhému do karet. Prostě hrála, jen aby vyhrála.

A velice záhy jsem pochopil, proč Poirot mluvil o jazyku jako břitva. U karet paní Luttrellová ztrácela sebekontrolu a chudáka manžela jízlivě ťala za každou chybičku, jíž se dopustil. Bylo nám to s Nortonem navýsost nepříjemné a oddychl jsem si, když jsme dohráli.

Oba jsme se omluvili, že si další partii nedáme, protože hodina už pokročila.

Když jsme odcházeli, dal Norton dost neuváženě průchod svým pocitům.

„To byla přece hrůza, Hastingsi. Můžu se vzteknout, když toho chudáka starého tak stírá. A on na sobě nechá

dříví štípat Nebožák. V Indii šel jako plukovník na všechno zostra a tvrdě — a co z něho je teď?“

„Pst,“ upozornil jsem ho, neboť neobezřele pozvedl hlas a já se obával, že ho starý plukovník Luttrell zaslechne.

„Nezbylo z něho nic — a to je moc špatné.“

S účastí jsem poznamenal: „Jestli ji jednou bací sekerou, úplně ho budu chápat.“

Norton zavrtěl hlavou. „To neudělá. Nevzmůže se už na nic. Ten bude nadosmrti jenom říkat: Ano, miláčku, ne, miláčku, odpusť, miláčku,‘ popotahovat si knírek a pokorně huhlat. *Ten* by se nedokázal vzepřít, ani kdyby chtěl!“

Smutně jsem přikývl, neboť podle mého názoru měl Norton úplnou pravdu.

Došli jsme do haly a já jsem si všiml, že postranní dveře do zahrady zůstaly otevřené a profukuje jimi vítr.

„Neměli bychom zavřít?“ zeptal jsem se.

Norton na okamžik zaváhal, ale pak řekl: „No — ehm — myslím, že ještě nejsou všichni doma.“

Hlavou mi náhle prolétlo podezření.

„Kdo je venku?“

„Vaše dcera, myslím, a — ehm — Allerton.“

Snažil se to říci úplně nenucené, ale po předchozím rozhovoru s Poirotem na mě z jeho sdělení padla úzkost.

Judith — a Allerton. Ale copak Judith, moje chytrá, uvážlivá Judith může naletět muži tohoto typu? Ta ho snad přece prokoukne!

Opakoval jsem si to znovu a znovu, když jsem se svlékal, ale pocit neurčité úzkosti ve mně trval dál. Nemohl jsem usnout a převaloval jsem se z boku na bok.

Když se člověk v noci kvůli něčemu trápí, vždycky to zveličuje. V novém náporu na mě padla beznaděj,

uvědomil jsem si, co jsem ztratil. Kéž by žila moje drahá žena! Ona, na jejíž úsudek jsem se vždycky mohl spolehnout. Tak moudrá a plná porozumění, když šlo o děti.

Připadal jsem si bez ní zoufale bezradný. Odpovědnost za jejich bezpečí a za jejich štěstí ležela jenom na mně. Budu na ten úkol stačit? Nikdy jsem nebyl, bůh mi odpusť, moudrý člověk. Často jsem se mýlil — chyboval jsem. A jestli si Judith zkazí život, jestli ji čeká trápení — Pln nejhorších představ jsem rozsvítil a posadil se.

Nemá smysl se takhle převalovat. Musím se vyspat.

Vylezl jsem z postele, přešel k umývadlu a váhavě se zadíval na lahvičku s aspirinem.

Ne, potřebuji něco silnějšího, než je aspirin.

Pomyslel jsem, že Poirot pravděpodobně bude mít nějaké prášky na spaní. Přešel jsem chodbou k jeho pokoji a chvíli nerozhodně postával za dveřmi. Bylo mi dost hanba ho budit, chudáka starého.

Zatímco jsem se rozmýšlel, zaslechl jsem kroky a otočil jsem se. Chodbou proti mně přicházel Allerton. Chodba byla slabě osvětlena, a dokud se ke mně nepřiblížil, neviděl jsem mu do tváře a chvíli nevěděl, kdo to je. Pak jsem ho poznal a všechno ve mně ztuhlo. Ten člověk se sám pro sebe usmíval a mě ten jeho úsměv naplňoval odporem.

Vzhlédl a udiveně pozvedl obočí: „Vy jste ještě vzhůru, Hastingsi?“

„Nemohl jsem usnout,“ odpověděl jsem stroze.

„Nic horšího? Snadná pomoc. Pojd'te se mnou.“

Šel jsem za ním do jeho pokoje, který sousedil s mým. Tenhle člověk mě podivně fascinoval a cítil jsem potřebu si ho prohlédnout co nejdůkladněji.

„Vy jste asi zvyklý být dlouho vzhůru,“ prohodil jsem.
„Já nikdy nechodím spát brzy. Zvlášť když se dá něco pěkného prožít. Takovéhle krásné večery nejsou na světě proto, aby je člověk promarnil.“

Zasmál se — a já jsem ten smích nenáviděl.

Šel jsem za ním do koupelny. Otevřel malou skříňku a vyňal z ní lahvičku s tabletkami.

„Tumáte. Tohle vám zabere spolehlivě. Budete spát jako kus dřeva — a ještě k tomu budete mít příjemné sny. Výborná věc. Odborný název je Slumberyl.“

Nadšení v jeho hlase se mě trochu dotklo. Je snad taky narkoman? Nejistě jsem se zeptal: „A není to — nebezpečné?“

„Je, pokud si toho vezmete příliš mnoho. Je to barbiturát, takže stačí jen o trochu překročit účinnou dávku, a —“
Zase se usmál a pozvednuté koutky jeho úst působily nepříjemným dojmem.

„Člověk by nevěřil, že se to dostane bez lékařského předpisu.“

„Nedostane se to, vážený. Vlastně přesněji řečeno vy to nedostanete. Já mám v tomhle směru jistou protekci.“

Možná to ode mne bylo hloupé, ale mívám takové náhlé impulsy. Zeptal jsem se: „Vy jste tuším znal Etheringtona?“

Okamžitě jsem poznal, že ho moje otázka nějak zaskočila. Jeho pohled zostražitěl a ztvrdl. Řekl — a změnil se mu i hlas, přestože se snažil odpovědět nenuceně: „Jistěže, znal jsem ho. Chudák.“ Protože jsem nepromluvil, pokračoval: „Etherington bral drogy, samozřejmě, ale přehnal to. Člověk musí vědět, kdy přestat. On to nevěděl. To je pak zlé. Jeho žena měla

šťestí. Kdyby s ní porota nebyla sympatizovala, tak ji oběsili.“

Podal mi několik tabletek. Lhostejně se zeptal: „Vy jste znal Etheringtona dobře?“

Odpověděl jsem po pravdě: „Ne.“

Na okamžik jako by byl na vahách, jak pokračovat. Vyřešil to uvolněným smíchem.

„Šprýmovný chlapík. Nebyl zrovna světec, ale občas s ním byla zábava.“

Poděkoval jsem za prášky a vrátil se do svého pokoje.

Když jsem se zase uložil a zhasil světlo, přemýšlel jsem, zda jsem se nezachoval hloupě.

Neboť jsem si byl skoro jist, že Allerton je X. A já jsem mu dal najevo své podezření.

7. KAPITOLA

1

Moje vyprávění o dnech prožívaných ve Styles je nevyhnutelně poněkud nesouvislé. Když si tu dobu vybavuji, jeví se mi jako řada rozhovorů — nápovědí i vět, které se mi vrývaly do paměti.

Za prvé, a to velice záhy, jsem si uvědomil, jak je Hercule Poirot zesláblý a bezmocný. Věřil jsem tomu, co říkal, že mu mozek pracuje pořád stejně dobře jako dříve, ale jeho tělesná schránka byla zato tak zchátralá, že jsem okamžitě pochopil, že mi tentokrát je přisouzena úloha mnohem aktivnější než obvykle. Musel jsem nahrazovat Poirotův zrak i sluch, a také jsem to dělal.

Pravda, za pěkných dnů Curtiss vždycky vzal svého pána do náruče a opatrně ho snesl dolů, kde už bylo připravené jeho křeslo, které vynesl předtím. Potom vyvezl Poirota do zahrady a vybral mu nějaké místo, kam nefoukalo. Jinak, když nebylo počasí příznivé, přenesl Poirota do salónu.

Ať byl Poirot kdekoli, vždycky se našel někdo, kdo si k němu přisedl a povídal si s ním, ovšem bylo to něco jiného, než kdyby si byl Poirot mohl vybrat partnera k posezení *tete-á-tete* sám. Neměl už možnost rozhodovat, s kým si chce pohovořit.

Den po mém příjezdu mě Franklin zavedl do starého ateliéru v zahradě, který si provizorně upravil k vědeckým účelům.

Hned úvodem si dovoluji upozornit, že nejsem vědecky založený člověk. V mém vyličení práce doktora

Franklina budou pravděpodobně samé nesprávné termíny, které popudí všechny, kdo se v podobných věcech dobře vyznají.

Pokud se mi jako pouhému laikovi podařilo pochopit, experimentoval doktor Franklin s různými alkaloidy získávanými ze západoafrické fazole *Physostigma venenosum*. Když jsem o několik dní později vyslechl rozhovor doktora Franklina s Poirotem, pochopil jsem více. Judith, jež se snažila mě poučit, hovořila, jak to u vážně založených mladých lidí bývá, děsivě učeně. Zasněženě mi vykládala o alkaloidech zvaných fysostigmin, fysovein, geneserin, a pak přešla na látku s úplně nemožně znějícím názvem, prostigmin čili sůl 3-trime-thylamoniumfenylesteru kyseliny karbaminové, atd. atd. a nevím co ještě, což je zřejmě táž látka, jenomže získávaná jinak. V každém případě to pro mě všechno byla španělská vesnice a já si u Judith vysloužil opovržení, když jsem se jí zeptal, k čemu je to všechno pro lidstvo *dobré*.. Neexistuje snad otázka, která by byla pro zaníceného vědce urážlivější. Judith na mě vzápětí vrhla zdrcující pohled a dala se do dalšího učeného výkladu. Jeho smysl, alespoň jak jsem vyrozuměl, spočíval v tom, že u jakýchsi záhadných západoafrických domorodých kmenů se projevila pozoruhodná imunita vůči stejně záhadné, ovšem smrtelné chorobě zvané, pokud se správně pamatuji, jordanitis — objevil ji jakýsi nadšenec, který se jmenoval dr. Jordán. Tato tropická choroba se vyskytuje velice vzácně, ale v několika případech postihla bělochy a měla fatální následky. Riskoval jsem, že Judith rozlítím, a poznamenal jsem, že rozumnější by možná bylo vynalézt nějaký lék proti následkům spalniček.

Judith mi se soucitnou převahou vysvětlovala, že jediným cílem hodným vědeckého úsilí není prokazovat lidstvu dobrodiní, ale rozšiřovat hranice lidského *poznání*.

Podíval jsem se mikroskopem na nějaká sklíčka, prohlédl si pár fotografií západoafrických domorodců (skutečně docela zábavné!), mrkl na uspanou krysou v jedné kleci a hleděl být už zase venku na čerstvém vzduchu.

Jak jsem se zmínil, jistý zájem ve mně probudil až Franklinův rozhovor s Poirotem.

Franklin říkal: „Víte, Poirote, ta látka by možná patřila spíš do vašeho oboru než do mého. Je to bob užívaný k božímu soudu — prý prokáže vinu či nevinu člověka. Západoafrické kmeny tomu bezmezně věří — nebo věřily — dneska k nim už taky proniká osvěta. Slavnostně ty boby žvýkají s pevným přesvědčením, že člověka usmrtí, když je vinen, a neublíží mu, když je nevinen.“

„A to pak proboha umřou?“

„Ne, všichni neumřou. Právě to se až dosud přehlíželo. Za tou věcí je totiž víc, než by se zdálo — myslím, že jde o trik jejich kouzelníků. Existují totiž dva druhy těchto bobů, jenomže jsou si tak podobné, že je těžko kdo rozliší. Je však mezi nimi rozdíl. Oba druhy obsahují fysostigmin a geneserin a další látky, ale u té druhé odrůdy lze izolovat, aspoň myslím, že to dokážu, ještě další alkaloid — a tento alkaloid neutralizuje účinek těch ostatních. Navíc tuto druhou odrůdu pravidelně pojídá jistý úzký okruh vyvolených při jednom tajném rituálu — a lidé, kteří ji jedí, nikdy neumírají na jordanitidu. Tato třetí látka pozoruhodně působí na svalstvo celého těla — aniž přitom má škodlivé účinky.

Je to ohromně zajímavé. Bohužel je čirý alkaloid velice nestálý. Ale stejně už mám nějaké výsledky. Ovšem, bylo by ještě třeba hodně bádat přímo *tam na místě*. A je to práce, která by se *měla* udělat! U všech čertů — duši bych za to dal, kdyby —“ Zmlkl. Zase se ušklíbl. „Odpusťte, že vás tím unavuji. Jsem do toho všeho blázen.“

„To bych měl práci opravdu snazší, kdybych mohl prověřit vinu či nevinu tak snadno, jak říkáte,“ pravil Poirot. „Inu, mít tak nějakou látku, která by dokázala to, co se připisuje kalabarským bobům.“

„Ale po starostech byste pak stejně neměl,“ namítl Franklin. „Co je koneckonců *vina*, a co *nevina*?“

„V *tomhle směru* snad není nad čím váhat,“ prohodil jsem.

Obrátil se ke mně. „Co je zlo? A co je dobro? Na to se názory století od století mění. To, co byste prověřoval, by byl patrně *pocit* viny či nevin. Ale jako zkouška by to po pravdě nemělo vůbec žádnou cenu.“

„Nechápu dobře, jak jste dospěl k tomuhle závěru.“

„Vážený a milý, člověk si řekněme myslí, že má svaté právo zabít diktátora nebo lichváře nebo kuplíře nebo prostě někoho, kdo pobuřuje jeho morální cítění. Dopustí se činu, který vy považujete za trestuhodný — který *on* ale považuje za čin nezávadný. Jak si s tím má váš chudák bob při božím soudu poradit?“

„Ale vrah,“ mínil jsem, „přece musí mít vždycky *pocit* viny.“

„Já osobně bych s chutí zavraždil spoustu lidí,“ namítl vesele doktor Franklin, „a nevěřím, že by mi pak svědomí nedalo klidně spát. Podle mého názoru, abyste

rozuměl, by se mělo vyhladit asi osmdesát procent lidstva. Bez nich bychom si vedli mnohem líp.“

Vstal a pomalu odcházel. Vesele si přitom pohvizdoval. Pochybovačně jsem se díval za ním. Vytrhlo mě Poirotovo tiché uchechtnutí.

„Tváříte se, milý příteli, jako byste byl narazil na hadí hnízdo. Doufejme, že náš drahý doktor neprovozuje to, co hlásá!“

„Hm,“ váhal jsem, „ale co když ano?“

2

Nějaký čas jsem otálel, ale pak jsem se rozhodl, že si musím s Judith o Allertonovi promluvit. Potřeboval jsem stůj co stůj vědět, co se s ní děje. Věděl jsem, že je rozumné děvče, které si na sebe umí dát pozor, a nedomníval jsem se, že by naletěla na lacinou přitažlivost muže Allertonova typu. Vlastně jsem s ní o tom zavedl řeč jenom proto, abych si tento svůj názor potvrdil.

Bohužel však se mé očekávání nesplnilo ... Přizná vám, že jsem začal dost nešikovně. Nic na světě nepopuzuje mladé lidi tolik jako rady starších. Snažil jsem se o tom hovořit úplně nenuceně, spíše bodře, ale zřejmě se mi to nepodařilo.

Judith se okamžitě naježila.

„Co to má být?“ zeptala se mě. „Otcovské varování před velkým zlým vlkem?“

„Nene, Judith, jistěže ne.“

„Patrně se ti Allerton nelíbí.“

„Upřímně řečeno ne. Upřímně řečeno předpokládám, že tobě taky ne.“

„A proč ne?“

„No — ehm — Allerton přece není tvůj typ, nebo ano?“

„A jaký je podle tebe můj typ, tati?“

Judith mě vždycky dokáže zahnat do úzkých. Její otázka mi nadobro vzala řeč. Stála, dívala se na mě a ústa se jí zkrivila poněkud posměšným úsměvem.

„*Tobě* se Allerton samozřejmě nelíbí,“ řekla. „Mně ano. Připadá mi velice zábavný.“

„Ach, zábavný — to možná.“ Nechtělo se mi o tom dál mluvit.

Ale Judith schválně pokračovala: „Je ohromně přitažlivý. Pro každou ženu. Muži to pochopitelně nevidí.“

„To tedy rozhodně nevidí.“ Dost neprozřetelně jsem navázal: „Tuhle večer jsi s ním byla hodně dlouho venku —“

Nenechala mě domluvit. Jako když spustí hromobití.

„Opravdu, tati, ty jsi úplně padlý na hlavu. Nebereš na vědomí, že ve svém věku si už můžu žít podle svého. Nemáš nejmenší právo mluvit mi do toho, co dělám nebo s kým se rozhodnu přátelit. Právě takovýmhle nesmyslným zasahováním dokážou rodiče svoje děti nejvíc dopalovat. Mám tě moc ráda — ale jsem dospělá žena a můj život patří jenom mně. Nejednej se mnou jako s malou holkou!“

Její více než příkrá odpověď se mě tak hluboce dotkla, že jsem se vůbec nevzmohl na odpověď, a Judith rychle odešla.

Osaměl jsem, nadobro zdrcený, že jsem natropil více zla než dobra...

Ze ztrápených úvah mě vytrhl hlas ošetřovatelky paní Franklinové, která na mě šelmovsky zavolala: „Teď bych vám tak chtěla vidět do duše!“

Otočil jsem se k ní, povděčen, že mě vyrušila.

Sestra Cravenová byla opravdu velice hezká mladá žena. Možná se chovala poněkud příliš čtverácky a laškovně, ale byla příjemná a inteligentní.

Právě usadila svou pacientku na slunném místě hned vedle improvizované laboratoře a vracela se.

„Paní Franklinová má zájem o práci svého manžela?“ zeptal jsem se.

Sestra Cravenová přezíravě pohodila hlavou. „Kdepak, pro tu jsou to příliš odborné otázky. Ona vůbec není typ učené ženy, víte, kapitáne.“

„Taky si myslím.“

„Práci doktora Franklina samozřejmě může ocenit jenom někdo, kdo trochu rozumí medicíně. Je skutečně velký vědec, víte. Skvělý. Chudák, je mi ho tak líto.“

„Líto?“

„Ano. Takových případů už jsem viděla! Jako že se někdo oženil s nevhodným typem ženy.“

„Myslíte, že ona se k němu nehodí?“

„A vy si to nemyslíte? Ti dva nemají přece nic společného.“

„Zdá se, že ji má hodně rád,“ namítl jsem. „S takovou pozorností se snaží vyhovět jejím přáním, a vůbec.“

Sestra Cravenová se poněkud jízlivě pousmála: „Ona se o to taky umí dobře postarat.“

„Myslíte, že příliš využívá svého — svého špatného zdravotního stavu?“ zeptal jsem se pochybovačně.

Sestra Cravenová se rozesmála: „Té byste věru nemusel dávat rady, jak si vždycky prosadit svou. Co se Její Excelenci zamane, to se musí stát. Některé ženy už takové jsou — mazané jak pytel opic. A když se jim nevyhoví, jenom si lehnou a zavřou oči a tváří se zoufale jako mučednice — nebo naopak dostanou nervový

záchvat —, ale paní Franklinová je ten bolestínský typ. Celou noc nespí a ráno je úplně vyčerpaná a bledá jak stěna.“

„Ale je doopravdy nemocná, že?“ zeptal jsem se dost překvapen.

Sestra Cravenová si mě změřila nadmíru podivným pohledem. Stroze přikývla: „To samozřejmě ano,“ a vzápětí změnila předmět rozhovoru.

Zeptala se mě, zdali je pravda, že jsem tu už byl kdysi, dávno, za první války.

„Ano, byl.“

Ztišila hlas. „Tenkrát tady došlo k vraždě, že? Říkala mi to jedna služebná. Zabili nějakou starou paní?“

„Ano.“

„A vy jste zde tou dobou byl?“

„Byl“

Trochu se zachvěla. „Tím se to vysvětluje, že?“ řekla.

„Čím se co vysvětluje?“

Rychle se rozhlédla. „Ta — ta zdejší atmosféra. Vy ji necítíte? Já ano. Že něco *není v pořádku*, jestli rozumíte, jak to myslím.“

Chvilku jsem mlčel a rozvažoval. Byla pravda to, co právě řekla? Poznamenává skutečnost, že někde došlo k násilné smrti — k úkladné vraždě —, poznamenává tato skutečnost ono místo tak silně, že to lze vycítit ještě po mnoha letech? Mimořádně vnímaví lidé tvrdí, že ano. Je Styles už navždy poznamenáno událostí, která se zde odehrála tak dávno? Zde, mezi těmito stěnami, tady v těch zahradách se zrodila myšlenka zavraždit, dozrávala a posléze se naplnila činem. Zamořuje stále ještě zdejší ovzduší?

Než jsem se dostal v úvahách dál, sestra Cravenová vyhrkla: „Jednou jsem pracovala v domě, kde se stala vražda. Nadosmrti na to nezapomenu. To se nezapomene, víte. Jedna moje pacientka. Musela jsem pak jít svědčit — a vůbec. Byla jsem z toho celá bez sebe. Pro mladé děvče je to otřesný zážitek.“

„To určitě. Já sám -“

Zmlkl jsem, protože u rohu domu se vynořil Boyd Carrington a zamířil k nám.

Ten robustní, životem překypující člověk jako vždy hned zaplašil všechny stíny a pomyslné chmury. Byl tak veliký, tak zdravý, tak přirozený — prostě milý, zdatný muž, z něhož vyzařuje pohoda i schopnost všechno věcně uvážít.

„-bré ráno Hastingsi, -bré ráno, sestro. Kdepak máme paní Franklinovou?“

„Dobré ráno, sire Williame. Paní Franklinová sedí tamhle v zahradě pod tím bukem vedle laboratoře.“

„A Franklin je hádám *vevnitř*.“

„Ano — se slečnou Hastingsovou.“

„Chudák holka. Takovéhle ráno, a ona je zavřená a patlá se s chemikáliemi. S tím byste měl něco udělat, Hastingsi.“

Sestra Cravenová se rychle vložila: „Kdepak, slečna Hastingsová je takhle úplně šťastná. Baví ji to, chápete, a doktor by se bez ní neobešel, určitě ne.“

„Ten nebožák,“ prohlásil Boyd Carrington. „Mít tak hezkou pomocnici, jako je Judith, dívám se na ni, a ne na morčata, co říkáte, ne?“

Vtipkování tohoto druhu by bylo Judith určitě uvedlo do varu, ale celkem uspělo u sestry Cravenové, jež se ze srdce rozesmála.

„To skutečně nemusíte podotýkat, sire Willieme,“ zvolala. „Nikdo ani v nejmenším nepochybuje, jak byste se choval vy! Ale chudák doktor Franklin je takový opravdový — ten při práci nevidí neslyší.“

Boyd Carrington bodře prohodil: „Zdá se, že si jeho žena vybrala místo, odkud může na manžela dohlédnout. Určitě žárlí.“

„Nějak moc toho víte, sire Willieme!“

Takovéhle škádlení bylo sestře Cravenové zřejmě po chuti. S povzdechem řekla: „No — musím zajít paní Franklinové pro karamelové mléko.“

Nerada odcházela a Boyd Carrington se za ní díval.

„Hezké děvče,“ poznamenal. „Má krásné vlasy a zuby. Výstavní ukázka ženských půvabů. To musí být strašný život, pořád jen dohlížet na nemocné. Takovéhle děvče by si zasloužilo lepší osud.“

„Nu což,“ mínil jsem, „jednoho krásného dne se vdá.“

„Taky si myslím.“

Povzdychl si — a mně připadlo, že si vzpomněl na svou zemřelou ženu. Pak prohodil: „Neměl byste chuť se mnou zajet do Knattonu a podívat se, jak to tam vypadá?“

„A jakou. S radostí. Jel bych opravdu rád. Jen se musím napřed zeptat Poirota, jestli mě nepotřebuje.“

Poirota jsem našel na verandě důkladně zabaleného do pokrývky. Cestu do Knattonu mi velice doporučoval.

„Samozřejmě jed'te, jen jed'te, Hastingsi. Je to, pokud vím, překrásné sídlo. Určitě byste je měl vidět.“

„Rád bych. Ale nechtěl jsem vás opustit.“

„Vy můj věrný příteli! Nene, jen jed'te se sirem Williamem. Příjemný člověk, což?“

„Skvělý,“ prohlásil jsem nadšeně.

Poirot se usmíval. „Jistěže. Hned jsem si myslel, že je váš typ.“

3

Ten výlet byl pro mě krásný zážitek.

Nejenže bylo hezké počasí — skutečně nádherný letní den —, ale užil jsem si i Carringtonovy společnosti.

Boyd Carrington měl své osobní kouzlo a díky svým bohatým životním i cestovatelským zkušenostem byl skvělý společník. Vyprávěl mi historky z dob svého správního působení v Indii, zajímavé podrobnosti o zvyklostech východoafrických kmenů, a vůbec mě tak zaujal, že jsem se odpoutal od všech starostí a zapomněl i na své trápení kvůli Judith i na hluboké znepokojení, které se mě zmocnilo po Poirotově odhalení.

Taky se mi líbilo, jak Boyd Carrington hovořil o mém příteli. Velice si ho vážil pro jeho práci i charakter. Třebaže byl v současné době ve zbědovaném stavu, neslyšel jsem z úst Boyda Carringtona ani slůvko nějakého prázdného utěšování. Byl zřejmě přesvědčen, že život prožítý tak, jak jej prožil Poirot, je sám o sobě velkým darem a už jen vzpomínky mohou mého přítele naplňovat uspokojením a sebeúctou.

„Navíc bych se vsadil,“ řekl, „že mu mozek pracuje pořád stejně skvěle jako dříve.“

„Pracuje, to tedy opravdu pracuje,“ přikyvoval jsem horlivě.

„Největší omyl je domnívat se, že když je člověk uvázaný za nohu, působí mu to i na mozek. Ani dost málo ne. Vysoký věk má na mozkovou činnost mnohem menší vliv, než by si člověk myslel. U všech hromů,

spáchat Herculu Poirotovi před nosem vraždu, to bych si rozhodně netroufl — ani dneska ne.“

„Dostal by vás, kdybyste ji spáchal,“ ušklíbl jsem se.

„To bych řekl. Ne že bych se na vraždení zrovna hodil,“ dodal lítostivě. „Já si nedovedu nic předem promyslit, víte. Jsem příliš netrpělivý. Pokud bych se dopustil vraždy, udělal bych to bez rozvahy.“

„Na vypátrání by to mohl ovšem být ten nejobtížnější zločin.“

„Tomu nevěřím. Patrně bych za sebou zanechával stopy na každém kroku. No, naštěstí nemám zločinecké sklony. Nedovedu si představit, že bych někoho zabil — leda nějakého yyděrače. Podle vás je to možná špatné, ale já si odjakživa myslím, že vyděrači by se měli střílet. Co vy na to?“

Přiznal jsem, že mám pro tenhle jeho názor jisté pochopení.

Potom nám vyšel vstříc jakýsi mladý architekt a my se dali do prohlížení prací, které už byly na domě hotovy.

Knatton byl z valné části z doby Tudorovců, jen jedno jeho křídlo přistavěli až v pozdější době. Přibližně od čtyřicátých let minulého století, kdy byly zřízeny dvě primitivní koupelny, se tu nic neupravovalo ani nemodernizovalo.

Boyd Carrington mi vysvětloval, že jeho strýc žil víceméně jako poustevník, neměl rád lidi a bydlil v jediném koutku toho obrovského sídla. Boyda Carringtona a jeho bratra snášel, a tak tu ve školních letech trávili prázdniny, ovšem později se ze sira Everarda stal už úplný samotář.

Starý pán se neoženil a k životu mu stačila pouhá desetina jeho obrovských příjmů, a tak nynější baronet

zjistil, že i po zaplacení dědických poplatků je velice bohatý člověk.

„Ale taky velice osamělý,“ posteskl si.

Nepromluvil jsem. Moje účast byla příliš silná, abych ji mohl vyjádřit slovy. Neboť já jsem byl také osamělý člověk. Od té doby, co zemřela Cinders, mi připadalo, že jsem jenom polovina člověka.

Po chvíli jsem poněkud zajímavě alespoň z malé části vyslovil, co cítím.

„Ano, ano, Hastingsi, ale vy jste měl něco, co já jsem neměl nikdy.“

Na chvíli se odmlčel a pak mi nemálo rozechvělým hlasem zhruba vyličil svou tragédii.

Vyprávěl mi o své krásné mladé ženě, kouzelné dívce s mnoha půvaby a přednostmi, ale rodově zatížené. V její rodině se skoro všichni upili k smrti, a ona sama se stala obětí téže kletby. Podlehla jí sotva rok po svatbě a zemřela jako alkoholička. Neměl jí to za zlé. Chápal, že dědičné sklony byly silnější než ona.

Po její smrti se usadil a začal žít osaměle. Po své smutné zkušenosti se rozhodl, že se už nikdy neožení.

„Když je člověk sám,“ řekl mi, „připadá si bezpečnější.“

„Ano, plně chápu, že jste měl takovéhle pocity — alespoň ze začátku.“

„Byla to pro mě hrozná tragédie. Předčasně jsem zestárl a zahorkl.“ Chvilku mlčel. „Pravda — jednou jsem byl ve velkém pokušení. Ale ona byla tak mladá — připadalo mi, že by nebylo čestné ji připoutat ke zklamanému muži. Byl jsem pro ni příliš starý — ona takové dítě — taková krásná — tak naprosto nevinná.“

Zmlkl, vrtěl hlavou.

„A neměl jste to rozhodnutí nechat na ní?“

„Nevím, Hastingsi. Soudil, jsem, že ne. Ona — připadalo mi, že mě má ráda. Ale jak říkám, byla velice mladá. Nikdy nezapomenu, jak vypadala ten poslední den, když jsme se loučili. Hlavu trošičku na stranu — takový vyděšený pohled — její malá ručka —“

Nedomluvil. Z jeho slov mi vyvstával před očima obraz, který mi připadal jaksi známý, třebaže jsem nevěděl odkud.

Z úvah mě vyrušil Carringtonův náhle zdrsňelý hlas.

„Byl jsem hlupák,“ říkal, „každý muž je hlupák, když si nechá ujít příležitost. A teď jsem tady, mám obrovské sídlo, dům, který je na mě příliš velký, ale nemám žádnou ušlechtilou bytost, která by usedla do čela mého stolu.“

Jeho poněkud staromódní způsob nazírání mě nemálo okouzloval. Vyvolával ve mně představu krásy a pohody starého světa.

„Kde je ta dáma teď?“ zeptal jsem se.

„Ale — vdala se.“ Rázně celý ten rozhovor uzavřel: „Fakt je, Hastingsi, že jsem si už zvykl na staromládenecký život. Mám svoje libůstky. Pojd'te se podívat na moji zahradu. Je hrozně zanedbaná, ale svým způsobem překrásná.“

Procházeli jsme se po jeho sídle a všechno, co jsem viděl, ve mně zanechávalo hluboký dojem. Knatton byl bezesporu nádherné sídlo a vůbec jsem se nedivil, že je na něj Boyd Carrington tak hrdý. Znal také dobře celé okolí i většinu lidí ze sousedství, třebaže sem od dob, kdy tu pobýval, přibyli noví usedlíci.

S plukovníkem Luttrelem se znal už odedávna a vyjádřil nejupřímnější přání, aby se mu jeho podnikání ve Styles dařilo.

„Chudák starý George Luttrell je na tom finančně velice bídne, víte,“ řekl. „Milý člověk. Taky dobrý voják, a výtečný střelec. Kdysi jsem s ním byl v Africe na safari. Ach, to byly časy! Byl tenkrát už ženatý, samozřejmě, ale ta jeho panička s námi naštěstí nejela. Což, pěkná bývala — ale odjakživa tak trochu tyranka. Zajímavé, co všechno mužský od ženy snese. Před starým Georgem Luttrellem se jeho podřízení vždycky jen trásli, takový to byl metr! A dneska je pod pantoflem, tak zakřiknutý a pokorný, jak chlapa dokáže přišlápnout jediné ženské. Je to jasné, ta jeho má jazyk jako břitvu. No ale dobrou hlavičku má taky. Jestli někdo dokáže, aby se jim ve Styles dařilo, tak to bude ona. Luttrell na obchod nikdy moc nebyl — ale zato paní by byla schopna sedřít vlastní prababičku z kůže!“

„A ještě kolem všeho nadělá takových řečiček,“ posteskl jsem si.

Boyd Carrington se zatvářil pobaveně. „Já vím. Roztomilost sama. Ale hrál jste s nimi bridž?“

Se zaujetím jsem odpověděl, že ano.

„Ženám, které hrají bridž, se v zásadě koukám klidit z cesty,“ prohlásil Boyd Carrington. „A mohu-li vám radit, dělejte to taky.“

Vyprávěl jsem mu, jak trapně nám s Nortonek bylo ten první večer po mém příjezdu.

„To je ono. Člověk neví, kam se má koukat!“ A dodával: „Ten Norton je sympatický. I když snad příliš tichý. Pořád jen pozoruje ptáky a tak. Povídal mi, že ho nebaví střilet je. Zvláštní! Zřejmě nemá smysl pro sport. Řekl jsem mu, že o hodně přichází. Já tedy si nedovedu představit, co je na tom tak vzrušujícího, plížit se po Studených lesích a civět na ptáky dalekohledem.“

Jak bychom byli tehdy pomysleli, že Nortonova záliba sehraje v nadcházejících událostech tak významnou úlohu.

8. KAPITOLA

1

Dny mījely. Nepřinášely mi žádné uspokojení, jen nepříjemný pocit, že pořád na cosi čekám.

V pravém slova smyslu se nedělo vlastně vůbec nic. A přece zde byly drobné příhody, útržky rozhovorů, příležitostné postřehy o jednotlivých obyvatelích Styles, nápovědi. Vršily se jedno přes druhé, a kdybych je byl patřičně poskládal, byly by mohly velice přispět k tomu, aby se mi ledacos ujasnilo.

Až Poirot mě několika tvrdými slovy upozornil na něco, k čemu jsem byl trestuhodně slepý.

Stěžoval jsem si, nevím už pokolikáté, že tak úporně odpírá říci mi všechno. Není to fair play, říkal jsem mu. Dříve jsme vždycky bývali do věcí oba zasvěceni stejně — i když já jsem většinou tápal, zatímco on z týchž vědomostí uměl s důvtipem vyvodit správné závěry.

Poirot netrpělivě mávl rukou: „Přesně tak, milý příteli. Není to fair! Není to sportovní! Takhle se nehraje! Připusťte si to a nechte toho. Tohle není hra — to není *le sport*. A vy, vy nemyslíte než na to, abyste za každou cenu uhodl, kdo je X. Kvůli tomu jsem vás neprosil, abyste sem přijel. Je zbytečné, abyste se tím zabýval. Já znám odpověď na tuto otázku. Ale co nevím a co musím vědět, je tohle: Kdo tady zemře — a to velice záhy? Nejde o to, *mon vieux*, abyste si hrál na hadače, ale abyste předešel smrti člověka.“

Byl jsem jak opařený. „Jistěže,“ odpovídal jsem pomalu. „Já — ano, vím, už jste to vlastně jednou říkal, ale plně jsem si to neuvědomil.“

„Tak si to uvědomte teď — ale honem!“

„Ano, ano, uvědomím — chci říci, uvědomuji si to.“

„*Bien!* Tak mi řekněte, Hastingsi, kdo tedy má zemřít?“

Vyjeveně jsem na něj zíral. „Opravdu nemám tušení.“

„Ale to byste měl mít tušení! Na co tu tedy jste?“

„Nesporně,“ vrátil jsem se ke svým dosavadním úvahám,

„musí být mezi X a obětí nějaká spojitost, takže kdybyste mi prozradil, kdo je X — „

Poirot zavrtěl hlavou s takovou prudkostí, že mě pohled na něj přímo zabolet.

„Copak jsem vám neřekl, že právě v tom je vtip techniky, jíž X používá? Mezi X a tou smrtí nebude vůbec žádná spojitost. To je jisté.“

„Myslíte, že ta spojitost bude skrytá?“

„Ta bude skrytá tak důkladně, že na ni nepřijdeme ani jeden, ani druhý.“

„Určitě, ale při prostudování toho, co X dříve —“

„Říkám vám, že ne. A rozhodně na to není čas. K vraždě může dojít kdykoli, chápete?“

„Někoho tady v domě?“

„Někoho tady v domě.“

„A vy doopravdy nevíte koho anebo jak?“

„Ach! Kdybych to věděl, nenaléhal bych na vás, abyste mi to zjistil.“

„A vaše domněnka se zakládá pouze na tom, že X je tady?“

Vyslovil jsem to dosti pochybovačně. Poirot, který se v důsledku svého ochromení a bezmoci už tak dokonale neovládal, na mě přímo vyštěkl.

„Ach, *ma foi*, kolikrát vám to mám všechno opakovat? Jestliže se na určité místo Evropy zčistajasna sjede spousta válečných dopisovatelů, znamená to co? Že bude válka. Jestliže se do nějakého města sjedou doktoři z celého světa, svědčí to o čem? Že se chystá lékařský kongres. Jestliže uvidíte někde poletovat supa, bude v těch místech zdechlina. Když vidíte honce, jak postupují vřesovištěm, začne se střílet. Když ze sebe někdo najednou strhne kabát a vrhne se do moře, dělá to proto, aby kohosi zachránil před utonutím. Pakliže upozorujete důstojné dámy středních let, jak jukají skrz živý plot, můžete si být jist, že se za tím plotem děje něco nepatřičného! A konečně když ucítíte vábnou vůni a vidíte, že větší počet lidí kráčí chodbou týmž směrem, můžete směle předpokládat, že se bude podávat jídlo!“

Nechal jsem si Poirotovy analogie procházet hlavou a pak jsem navázal na tu první: „Ale stejně, jeden válečný dopisovatel válku nedělá!“

„Jistěže ne. Jedna vlaštovka taky nedělá jaro. Ale jeden vrah, Hastingsi, dělá vraždu!“

Proti tomu se ovšem nedalo nic namítnout. Ale stejně mě napadlo, což patrně nenapadalo Poirota, že i vrah má někdy svoje volno. Třeba je X ve Styles prostě jen na dovolené, bez vražedných záměrů. Poirot však byl tak rozčilený, že jsem se vůbec neodvážil tuto svou domněnku vyslovit nahlas. Pouze jsem podotkl, že mi to všechno připadá beznadějně. Musíme počkat —

„A uvidíme,“ dořekl Poirot. „Jako váš pan Asquith za minulé války. To je totiž přesně to, co nesmíme, *mon cher*. Hled'te, netvrdím, že se nám to podaří, protože jak už jsem vám řekl, když se zabiják odhodlá vraždit, není snadné mu to překazit. Ale můžeme se o to aspoň

pokusit. Představte si, Hastingsi, že řešíte bridžovou úlohu v novinách. Vidíte všechny karty. A chce se po vás, abyste určil, jaký bude výsledek partie.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Tohle k ničemu nevede, Poirote. Nemám nejmenší tušení. Kdybych věděl, kdo je X -“

Poirot na mě zase zařval. Zařval tak hlasitě, že ze sousedního pokoje přiběhl Curtiss s úplně vyděšenou tváří. Poirot na něj odmítavě mávl rukou, a když Curtiss zase odešel, navázal mů přítel už s větším sebeovládáním: „Podívejte, Hastingsi, vy nejste tak pitomý, jak se snažíte předstírat. Prostudoval jste si ty případy, co

jsem vám dal. Nevíte sice, kdo je X, ale víte, jaké techniky X při svých zločinech používá.“

„Ach,“ řekl jsem, „už chápu.“

„Samozřejmě chápete. Potíž je v tom, že jste líný myslet. Máte rád sportovní utkání a rád hádáte. Neraď pracujete hlavou. Jaký je základní prvek techniky X? Nespočívá v tom, že spáchaný zločin je dokonale *uzavřený*? Tedy. je jasný motiv zločinu, je jasná příležitost, je jasný způsob, a nakonec, a to je nejdůležitější, je jasný pachatel — je zcela připraven usednout na lavici obžalovaných.“

Okamžitě jsem pochopil podstatu věci a zhrozil se, jaký jsem byl hlupák, že jsem to neviděl hned.

„Rozumím,“ řekl jsem. „Mým úkolem je rozhlédnout se, kdo tady — kdo odpovídá těmto předpokladům — potenciální oběti.“

Poirot s úlevným povzdechem sklesl zády na opěradlo. „*Enfin!* Jsem nesmírně unaven. Pošlete mi sem Curtisse. Teď už víte, co máte dělat. Jste pohyblivý, můžete se kamkoli dostat, můžete sledovat lidi, mluvit s nimi, potají je špehovat“ (užuž jsem málem dal najevo rozhorlený

nesouhlas, ale ovládl jsem se. Byl to mezi námi příliš dávný spor) „ — můžete poslouchat rozhovory, máte kolena, která se ještě pořád dají ohýbat a dávají vám možnost v kleče se dívat klíčovými dírkami —“

„Klíčovými dírkami se dívat nebudu,“ přerušil jsem ho zprudka.

Poirot přivřel oči. „Tak dobrá, dobrá. Nebudete se dívat klíčovými dírkami. Budete se i nadále chovat jako anglický džentlmen a někoho to bude stát život. Ale to nevádí. U Angličana je vždycky na prvním místě čest. Vaše čest je důležitější než život někoho jiného. *Bien!* Chápu.“

„Ne, Poirote, u všech rohatých —“

Poirot chladně pravil: „Pošlete mi sem Curtisse. Jděte pryč. Jste paličatý a úplně pitomý a já lituji, že nemám nikoho jiného, na koho bych se mohl spolehnout, a zřejmě se budu muset spokojit s vámi a s vašimi absurdními představami o fair play. Když už nemůžete používat

svých šedých buněk, protože je prostě nemáte, rozhodně tedy používejte svých očí a uší a nosu — alespoň do té míry, do jaké vám to dovoluje váš smysl pro čest.“

2

Den nato jsem se odvážil zmínit o myšlence, která mě napadla už nejednou. Začal jsem dosti nejistě, protože člověk nikdy neví, jak třeba Poirot zareaguje.

Pravil jsem: „Tak jsem o všem uvažoval, Poirote, jsem si vědom, že za moc nestojím. Říkal jste, že jsem pitomý — no, v jistém smyslu máte pravdu. Nejsem už zdaleka takový, jaký jsem býval. Co zemřela Cinders -“

Zmlkl jsem. Ozvalo se nevrle zachrchlání, naznačující Poirotovu účast.

Pokračoval jsem: „Ale existuje člověk, který by nám mohl pomoci — přesně toho typu, jaký potřebujeme. Je chytrý, má představivost, důvtip — je zvyklý rozhodovat a má bohaté zkušenosti. Mám na mysli Boyda Carringtona. To je člověk, jakého potřebujeme, Poirote. Svěřte se mu. Vyložte mu celou tu záležitost.“

Poirot otevřel oči a s naprostou rozhodností prohlásil: „To v žádném případě.“

„Ale proč ne? Nemůžete popřít, že je chytrý — mnohem chytřejší než já.“

„TOHLE,“ zdůraznil Poirot se sžíravým sarkasmem, „by bylo snadné. Ale pusťte ten nápad z hlavy, Hastingsi. Nebudeme se s ničím svěřovat *nikomu*. Jasné — *hein*? Rozumějte, zakazuji vám o tom mluvit.“

„No prosím, když to říkáte, ale Boyd Carrington skutečně - „

„Ta ta ta! Boyd Carrington. Co jste tím Boydem Carringtonem tak posedlý? Co je on vůbec zač? Hromotluk, nafoukaný a ješitný, protože se mu kdysi říkalo ‚Vaše Excellence‘. Člověk, který — budiž, má jistý takt a příjemné vystupování. Ale žádný zázrak ten váš Boyd Carrington taky není. Opakuje se, dvakrát vypráví jedno a totéž — a co horšího, má tak děravou paměť, že vám začne povídat to, co jste předtím říkal vy jemu! Vynikající člověk? Vůbec ne. Starý vrták, mluvka — *enfin* — lev salónů!“

„Ach,“ vydechl jsem v náhlém osvětlení.

Byla to naprostá pravda, že Boyd Carrington neměl dobrou paměť. A skutečně se dopustil faux pas, jímž, jak jsem teď pochopil, Poirota značně popudil. Poirot mu

vyprávěl jeden příběh z dob, kdy ještě sloužil u belgické policie, a hned pár dní nato, když se nás několik sešlo v zahradě, Boyd Carrington z čiré zapomnětlivosti vyprávěl tentýž příběh Poirotovi a uvedl jej poznámkou: „Vzpomínám, jak mi policejní prefekt v Paříži vykládal...“

Ted' jsem si uvědomil, jak to Poirota t'alo.

Taktně jsem pomlčel a odporoučel se.

3

Sešel jsem dolů a vydal se do zahrady. Nikde nikdo nebyl a já došel mezi stromy a houštinami až na travnatý pahorek, na jehož vrcholu stála značně zpustlá besídka, která se už napůl rozpadala. Tady jsem usedl, zapálil si dýmku a v pohodě si začal všechno promýšlet.

Kdo z lidí tady ve Styles by mohl mít nějaký zcela jednoznačný motiv, aby zavraždil někoho jiného — nebo u koho by se dalo předpokládat, že takový nějaký motiv má?

Když jsem zavrhl poněkud příliš okatý případ plukovníka Luttrella, od něhož by se těžko dalo očekávat, že uprostřed bridžové partie praští svou ženu sekerou, jakkoli by to byl počín celkem pochopitelný, nemohl jsem hodnou chvíli přijít na nikoho dalšího.

Potíž byla v tom, že jsem o zdejších lidech mnoho nevěděl. Co třeba Norton a slečna Coleová? Co bývá nejčastěji motivem k vraždě? Peníze? Boyd Carrington, jak jsem se domníval, byl v celé zdejší společnosti jediný bohatý člověk. Kdyby zemřel, kdo by po něm dědil? Někdo, kdo ted' žije tady? Nezdálo se mi to pravděpodobné, ale byla to otázka, kterou by stálo za to prošetřit. Boyd Carrington například mohl odkázat své

peníze na vědecký výzkum a jejich správou pověřit Franklina. Ve spojitosti s neuváženými poznámkami o vyhlazení osmdesáti procent lidstva by z toho mohlo proti ryšavému doktorovi vyplynout pěkně zapeklité řízení. Nebo co kdyby Norton nebo slečna Coleová byli Carringtonovi vzdálení příbuzní a dědili po něm automaticky? Trochu za vlasy přitažené, ale nelze vyloučit. Mohl by z poslední vůle Boyda Carringtona vyplynout nějaký zisk pro plukovníka Luttrella jako jeho dávného přítele? Z hlediska finančního zisku byly tohle podle mého názoru veškeré alternativy. Přešel jsem tedy k romantičtějším možnostem. Franklinovi. Paní Franklinová je churavá. Je snad možné, že jí je postupně podáván jed, a padla by odpovědnost za její smrt na jejího manžela? Je lékař, má příležitost i prostředky, to ano. A co motiv? Projela mnou nepříjemná úzkost, protože mě napadlo, že do toho by mohla být zapletena Judith. Já jsem si věru byl naprosto jist, že jejich vztahy jsou ryze pracovní — ale uvěřila by tomu veřejnost? Uvěřil by tomu nějaký cynický inspektor? Judith je velice krásná mladá žena. Kvůli přitažlivé sekretářce nebo asistentce už bylo spácháno mnoho zločinů. Této možnosti jsem se zhrozil.

Pak jsem uvažoval o Allertonovi. Má snad někdo důvod zabít Allertona? Kdyby mezi námi mělo dojít k vraždě, nejraději bych viděl jako oběť jeho! Motiv pro to, aby ho někdo zavraždil, by se patrně našel snadno. Slečna Coleová, třebaš už ne mladá, je pořád ještě hezká. Řekněme, že by ji k tomu dohnala žárlivost, pokud kdy mezi ní a Allertonem existoval nějaký důvěrný vztah, i když zatím nemám proč se domnívat, že tomu tak skutečně bylo. Ačkoli je-li Allerton X —

Popuzeně jsem zavrtěl hlavou. Tímto způsobem se nedostanu ani o krok dál. Mou pozornost upoutalo došlápnutí dole na šterkové cestě. Franklin rychle kráčel k domu, ruce v kapsách, hlavu svěšenou. Celé jeho držení těla nasvědčovalo, že je sklíčený. Když jsem ho viděl takto, v nestřeženém okamžiku, udeřila mě do očí skutečnost, že vypadá jako hluboce nešťastný člověk. Byl jsem tak zaujat jeho pozorováním, že jsem přeslechl bližší kročeje a ulekaně se otočil, když mě oslovila slečna Coleová.

„Neslyšel jsem vás přicházet,“ omlouval jsem se, když jsem vstával.

Prohlížela si besídku.

„To je ale viktoriánská relikvie!“

Přítakal jsem. „A určitě je plná pavouků. Posad'te se. Opráším pro vás sedátko.“

Napadlo mě totiž, že se mi právě naskytla příležitost lépe poznat jednu z obyvatelek Styles. Střepával jsem pavučiny a pokradmu si přitom slečnu Coleovou prohlížel.

Byla to žena mezi třicítkou a čtyřicítkou, poněkud kostnatá, s ostře řezaným profilem a neobyčejně krásnýma očima. Vyzařovala z ní jakási zdrženlivost, ba co více — podezíravost. Zčistajasna jsem vycítil, že je to žena, která hodně zakusila a dívá se proto na život s hlubokou nedůvěrou. Pocítil jsem touhu vědět o slečně Coleové více.

„Tak,“ třepal jsem naposled kapesníkem, „lip to už nesvedu.“

„Děkuji vám.“ Usmála se a usedla. Posadil jsem se vedle ní. Lavička hrozivě zapraskala, ale k žádné katastrofě nedošlo.

Slečna Coleová se ke mně obrátila: „Teď mi povězte, o čem jste přemýšlel, když jsem k vám přicházela? Byl jste úplně zhloubaný.“

Váhavě jsem přiznával: „Pozoroval jsem doktora Franklina.“

„Opravdu?“

Neměl jsem proč jí nesvěřit, co mi prve táhlo hlavou.

„Napadlo mě, že působí dojmem velice nešťastného člověka.“

Žena vedle mě tiše pronesla: „Ale on je přece nešťastný. Toho jste si musel všimnout hned.“

Myslím, že jsem se zatvářil překvapeně. Poněkud koktavě jsem vysvětloval: „Ne — ne — nevěděl jsem to. Celou dobu jsem si myslel, že je úplně propadlý své práci.“

„To taky je.“

„A tomu říkáte být nešťastný? Podle mě je to ten nejšťastnější stav, jaký si jen lze představit!“

„Ach ano, to nepopírám — nikoli ovšem, když se vám brání dělat to, co cítíte, že byste správně měl dělat. Když nemůžete, jak bych řekla, ze sebe vydat to nejlepší.“

Díval jsem se na ni s dosti zmatenými pocity. Vysvětlovala mi: „Loni na podzim se doktoru Franklinovi naskytla možnost odjet do Afriky a pokračovat v badatelské práci tam. Úžasně ho to baví, jak víte, a v oboru tropického lékařství už odvedl kus prvotřídní práce.“

„A on tam nejel?“

„Ne. Jeho žena proti tomu měla námitky. Ona sama na tom není tak dobře, aby snesla tamější klima, a odmítala zůstat v Anglii sama, zvláště protože by to pro ni bylo

znamenalो žít velice skromně. Plat, který mu nabízeli, nebyl vysoký.“

„Hm,“ přikývl jsem a navázal: „Patrně si uvědomoval, že ji při jejím zdravotním stavu nemůže nechat samotnou.“

„Vy tak dobře znáte její zdravotní stav, kapitáne?“

„No — já — ne, ale — je přece churavá?“

„Jistěže, zdravá samozřejmě není,“ podotkla slečna Coleová suše. Nejistě jsem se na ni zadíval. Nebylo těžké uhodnout, že její sympatie jsou výlučně na straně manžela.

„Ženy, které jsou — křehké,“ začal jsem váhavě, „myslím často mívají sklon jednat sobecky, že?“

„Ano, pokud vím, jsou nemocní lidé — trvale nemocní lidé — obvykle velice sobečtí. Snad jim to ani nelze mít za zlé. Nemají to snadné.“

„Vy se domníváte, že na tom ve skutečnosti paní Franklinová není tak zle?“

„Nu, to bych se neodvážila tvrdit. Jen mám takové podezření. Připadá mi, že je vždycky schopna udělat to, co udělat chce.“

Chvíli jsem mlčky uvažoval. Napadlo mě, že slečna Coleová se, jak se zdá, dobře vyzná ve složitostech rodinného života Franklinových. Trochu zvědavě jsem se zeptal: „Vy se s doktorem Franklinem patrně znáte velice dobře?“

Zavrtěla hlavou. „Kdepak, vůbec ne. Jestli jsem je viděla jednou či dvakrát, než jsme se sešli tady.“

„Tedy vám o sobě asi vyprávěl.“

Opět zavrtěla hlavou. „Ne, co jsem vám teď vyprávěla, to jsem se dověděla od vaší Judith.“

Judith, pomyslel jsem si s pocitem hořkosti, si umí popovídat s kdekým, jenom se mnou ne. .

Slečna Coleová pokračovala: „Judith je doktoru Franklinovi nesmírně oddaná a stojí bezvýhradně na jeho straně. Sobeckost paní Franklinové bezmezně odsuzuje.“

„Vy si taky myslíte, že je paní Franklinová sobecká?“

„Ano, ale dovedu se vžít do její kůže. Já — já mám pro nemocné lidi pochopení. Taký chápu, proč jí doktor Franklin ustupuje. Judith si samozřejmě myslí, že by měl ženu někam umístit a pokračovat ve své práci. Vaše dcera se věnuje vědecké práci s ohromným zápalem.“

„Já vím,“ povzdychl jsem dosti zkroutěně. „Někdy mi to dělá starosti. Připadá mi to nepřírozené, jestli mi rozumíte. Myslím, že by Judith měla být - lidštější, víc toužit po rozptýlení. Bavit se — zamilovat se do nějakého sympatického mládence nebo prožít i víc lásek. Zkrátka — ať se mládí vydovádí — ať neseď zakoukané do zkumavek. Není to přirozené. Když my jsme byli mladí, taky jsme si užívali — flirtovali — bavili se — však víte.“

Chvíli byli ticho. Potom slečna Coleová podivně studeným hlasem řekla: „Nevím.“

Zděsil jsem se. Bezděčně jsem se před okamžikem rozpovídal, jako bychom ona a já byli vrstevníci — a teď jsem si uvědomil, že je o dobrých deset let mladší a že jsem se nevolky dopustil hrubé netaktosti.

Omlouval jsem se, jak jsem jen uměl. Přerušila moje koktavé vysvětlování.

„Nene, tak jsem to nemyslela. Prosím vás, neomlouvejte se. Myslela jsem opravdu jenom to, co jsem vyslovila. Nevím. Nikdy jsem nebyla ‚mladá‘, jak vy si představujete. Nikdy jsem nepoznala to, čemu se říká ‚užít si‘.“

Cosi v jejím hlase, jakási zahořklost, hluboká rozcitlivělost, mě uvádělo do rozpaků. Dost nepřesvědčivě, ale s vážností jsem řekl: „Je mi velice líto.“

Usmála se. „Ale to nevádí. Netvařte se tak vyděšeně. Mluvme o něčem jiném.“

Poslechl jsem. „Povězte mi něco o ostatních zdejších hostech,“ navrhl jsem. „Pokud je znáte.“

„Luttrellovy znám od dětství. Je dost smutné, že se museli pustit tady do toho — zvlášť pro něho je to smutné. Je ohromně milý. A ona je hodnější, než si možná myslíte. Jenomže měla celý život hodně tvrdý chlebiček, proto je z ní teď — nu, takový dravec. Když se člověk musí pořád jenom ohánět, nakonec se to projeví. Jediná věc, která mi na ní dost vadí, jsou ty její citové výlevy.“

„Povězte mi něco o panu Nortonovi.“

„O tom celkem není co vyprávět. Je velice milý — spíše plachý — možná trochu hloupý. Od dětství byl hodně křehký. Žil se svou matkou, hádavou, hloupou ženou. Myslím, že nad ním měla hodně vrch. Před několika lety zemřela. Pan Norton je blázen do ptáků a do květin a podobně. Je to neobyčejně hodný člověk — a patří k lidem, kteří hodně vypozerují.“

„Myslíte tím dalekohledem?“

Slečna Coleová se zasmála. „Ne, tak doslova jsem to nemyslela. Chtěla jsem tím říct, že si hodně *všímá*. Takoví tiší lidé, jako je on, bývají všímaví. Je nesobecký — a na muže neobyčejně uvážlivý, ale přitom taky dost *neschopný*, jestli mi dobře rozumíte.“

Přikývl jsem. „Ach ano, rozumím.“

Nečekaně v jejím hlase opět zazněla silně zahořklá nota, když pravila: „To právě na takovýchhle penziónech tak deprimuje. Na penziónech řízených lidmi z vyšších kruhů, kteří zkrachovali. Ze všeho číší nezdar — nezdar lidí, kteří to nikdy nikam nedotáhli a nikam nedotáhnou, lidí, které život srazil a zlomil, kteří jsou staří a unavení a vyřízení.“

Zmlkla. A mě prostoupil hluboký, vše zaplavující smutek. Měla úplnou pravdu! Pobýváme tady, hrstka lidí žijících v příšeří. Zešedlé hlavy, zešedlá srdce, zešedlé sny. Já smutný a osamělý, žena vedle mne také zahořklá a zklamaná. Doktor Franklin, lačný života a ctižádostivý, ale držený na uzdě a se zhacenými plány, jeho žena — oběť chatrného zdraví. Tichý malý Norton se šourá kolem a kouká na ptáky. Dokonce i Poirot, ten kdysi oslňující Poirot, je teď zlomený, zchromlý stařec.

Jak jiné bylo všechno za starých časů — v době, kdy jsem do Styles přijel poprvé. Ta vzpomínka byla příliš silná — ze rtů se mi vydral zdušený povzdech, plný bolesti a lítosti.

Moje společnice se mě rychle zeptala: „Copak je?“

„Nic. Jen jsem si uvědomil ten kontrast — byl jsem tu před mnoha lety jako mladý muž, víte. Myslel jsem na ten rozdíl mezi dřívějškem a dneškem.“

„Rozumím. Žilo se tu tenkrát hezky? Byli tu všichni šťastni?“

Zvláštní, někdy se člověku rozvíří v hlavě myšlenky jako v kaleidoskopu. Mně se to stalo teď. Splašená změt' a motanice vzpomínek, příhod. Teprve po chvíli se ty střípky seskládaly do správné mozaiky.

Roztesknul jsem se pro minulost, protože pominula, nikoli pro její skutečnou podobu. Neboť ani tehdy, v tom

vzdáleném čase, nepanovalo ve Styles štěstí. Střízlivě jsem se rozpomínal na reálná fakta. Můj přítel John a jeho žena, oba nešťastní a rozmrzelí životem, jaký museli vést. Laurence Cavendish, propadlý melancholii. Cynthie, jejíž dívčí jas matněl v hmotně závislém postavení. Inglethorp, který se s bohatou ženou oženil jen pro peníze. Ne, nikdo z nich nebyl šťasten. Ani teď tu není nikdo šťasten. Styles není šťastný dům.

Řekl jsem slečně Coleové: „Poddal jsem se klamným pocitům. Tohle nikdy nebyl šťastný dům. Není šťastný ani teď. Kdekdo je tu nešťastný.“

„Ne, to ne. Vaše dcera —“

„Judith není šťastna.“

Prohlásil jsem to s plným přesvědčením, byl jsem si tím náhle jist. Ne, Judith není šťastna.

„Boyd Carrington,“ uvažoval jsem, „si mi onehdy postěžoval, že se cítí osamělý — ale stejně si myslím, že má povyražení dost a dost — s tím svým domem a s ledasčím dalším.“

Slečna Coleová namítla: „Ano, ale sir William je jiný. Nepatří sem jako my ostatní. Je z jiného světa — z úspěšného a nezávislého světa. Něco v životě dokázal a je si toho vědom. Nepatří k těm — zbědovaným.“

Bylo zvláštní, že použila tohoto slova. Otočil jsem se k ní a zadíval se na ni.

„Řekla byste mi,“ zeptal jsem se, „proč jste použila právě tohoto výrazu?“

„Protože,“ pravila prudce s nečekanou rázností, „to je pravda. V každém případě to platí o mně. Já jsem zbědovaná.“

„Zdá se,“ řekl jsem co nejjemněji, „že jste hodně nešťastná.“

Tiše mi položila otázku: „Vy nevíte, kdo jsem, vidíte?“
„Ach — vím, jak se jmenujete —“
„Já se nejmenuji Coleová — tak se jmenovala moje maminka. Přijala jsem její jméno — potom.“
„Potom?“
„Ve skutečnosti se jmenuji Litchfieldová.“
Několik okamžiků jsem nebyl schopen pochopit — jen to jméno mi bylo neurčitě povědomé. Konečně mi svítilo.
„Matthew Litchfield.“
Přikývla. „Vidím, že tedy víte. To právě jsem měla na mysli. Můj otec byl mrzák a tyran. Zakazoval nám všechno, co patří k normálnímu životu. Nesměly jsme si zvat domů přátele. Nedával nám peníze. Byly jsme — jako ve vězení.“
Nadechla se a oči — ty krásné oči — se jí rozšířily a potemněly.
„A pak moje sestra — moje sestra —“
Nedořekla.
„Prosím vás, ne — nepokračujte. Je to pro vás příliš bolestné. Já všechno vím. Není třeba, abyste mi to vyprávěla.“
„Ale nevíte. Nemůžete vědět. Maggie — je to nepochopitelné — neuvěřitelné. Víím, že šla na policii, že se udala, že se přiznala. Ale stejně tomu někdy nemohu uvěřit! Nějak cítím, že to nebyla pravda, že se to nestalo — že se to nemohlo stát tak, jak říkala.“
„Soudíte,“ nebyl jsem si jist, „ — že ve skutečnosti — to bylo jinak?“
Přerušila mě. „Nene. Takhle ne. Jde mi o Maggie. K ní se to *nehodilo*. To nebyla — to nebyla — *Maggie!*“

Měl jsem ta slova na rtech, ale nepronesl jsem je. Čas ještě nedozrál natolik, abych jí mohl říci: „Máte pravdu. *To nebyla Maggie...*“

9. KAPITOLA

Plukovník Luttrell se na pěšině objevil někdy kolem šesté hodiny. Přes rameno měl zavěšenu flobertku a v ruce nesl pár zastřelených doupňáků.

Když jsem na něj zavolal, trhl sebou a byl zřejmě překvapen, že nás vidí.

„Kde se tu berete, vy dva? Ta besídka už sotva drží pohromadě, není v ní zrovna bezpečno, víte. Celá se rozpadá. Ještě se vám za zády sesype. A taky — abyste se tam neumazala, Elizabeth.“

„Ale to je v pořádku. Na ten dobrý účel, aby se mi neušpinily šaty, obětoval kapitán Hastings kapesník.“

Plukovník neurčitě zamumlal. „Opravdu? No, pak je to v pořádku.“

Zůstal však stát, popotahoval si knírek, a my jsme vstali a sešli k němu.

Ten večer jako by se plukovník v myšlenkách toulal kdesi úplně jinde. Vytrhl se však ze zahloubání a vysvětloval nám: „Pokusil jsem se dostat nějaké ty zatracené doupňáky. Nadělají spoustu škody, víte.“

„Slyšel jsem, že jste výborný střelec,“ pravil jsem.

„Eh? Kdo vám to říkal? Ach, Boyd Carrington. Bývávalo, bývávalo. Už jsem dost vyšel z cviku. Stáří se hlásí.“

„Oči?“ nadhodil jsem.

Okamžitě mou domněnku odmítl. „Kdepak. Vidím pořád stejně dobře. Totiž — na čtení musím mít brýle, samozřejmě. Ale do dálky vidím dobře.“ Po chvíli znovu opakoval: „Ano — dobře. Ne že by na tom tak

záleželo...” Druhé půlce věty nebylo rozumět, cosi zamyšleně mumlal.

Slečna Coleová se rozhlížela. „Překrásný večer.“

Měla pravdu. Slunce se klonilo k západu a temnější odstíny zeleně ve stromech se v záplavě zlatistého světla odrážely s oslnivou působivostí. Snášel se klidný a tichý podvečer, typicky anglický, takový, na jaké člověk vzpomíná, když žije daleko v tropických krajích. Vyslovil jsem tento svůj dojem nahlas.

Plukovník Luttrell živě souhlasil. „Ano, ano, na takovéhle večery jsem často vzpomínal — když jsem byl v Indii, víte. Člověk se pak těší, až půjde do důchodu a někde se usadí, což?“

Přikývl jsem. Pokračoval změněným hlasem: „Ba, vrátit se domů, usadit se — ale nikdy nic nedopadne přesně tak, jak si to člověk maluje — kdepak — nikdy.“

Pomyslnil jsem si, že to v jeho případě možná platí dvojnásob. Určitě si nepředstavoval, že bude řídit penzión, že bude dělat kdeco, jen aby se mu vyplácel, a že se přitom na něj ještě bude jeho hašteřivá žena utrhovat a hubovat ho.

Zvolna jsme se blížili k domu. Norton s Boydem Carringtonem seděli na terase a plukovník i já jsme k nim přisedli, jenom slečna Coleová zašla do domu.

Chvilku jsme si jen tak povídali. Plukovníku Luttrellovi se patrně zlepšila nálada. Trochu vtipkoval a připadal mi mnohem veselejší a čipernější než obvykle.

„To bylo dneska vedro,“ prohodil Norton. „Jen bych pil.“

„Pojďme si dát skleničku, vážení a milí. Zvu vás — co vy na to?“ Na plukovníkovi bylo vidět, že se těší a že je šťasten.

Uvítali jsme jeho nabídku. Vstal a zašel do domu.

V těch místech terasy, kde jsme seděli, bylo okno do jídelny a to okno bylo otevřené.

Slyšeli jsme, jak plukovník uvnitř otvírá příborník, potom vrzla vývrtka a ozvalo se slabé lupnutí, jak korek vyklouzl z hrdla láhve.

A do toho najednou pronikavě a rázně zazněla slova paní plukovnickové Luttrellové, jež nebyla určena cizím uším: „Co tu děláš, Georgi?“

Plukovník odpovídal tiše, skoro šeptem. Pochytili jsme jen tu a tam nějaké huhlavé slovo — „kamarádi“ — „venku“ — „napít“.

Ostrý, podrážděný hlas rozhorleně vybuchl: „Nic takového dělat nebudeš, Georgi. To jsou nápady! Jak nám to tady má vynášet, když budeš kdekomu v domě jen tak nalévat? Za pití se u nás bude platit. Jestli nevíš, co je to obchod, tak já to tedy vím! Nebýt mě, jsi zítra na mizině! Člověk aby tě hlídal jak malé dítě. Ano, jak malé dítě. Vůbec nemáš rozum. Dej sem tu láhev. Dej ji sem, povídám ti!“

Zase bylo slyšet bezmocnou mumlavou obranu.

Paní Luttrellová kousavě odpověděla: „Jestli chtějí nebo nechtějí, to mi je úplně jedno. Láhev se dá zpátky do příborníku a já ten příborník taky zamknu.“

Doneslo se k nám zaklapnutí, jak se klíč otočil v zámku.

„Tak. A je to.“

Tentokrát zazněl plukovníkův hlas srozumitelněji.

„Takhle daleko nesmíš zacházet, Daisy. Nepřeju si to.“

„Ty si to nepřeješ? A kdo vlastně jsi, neřekl bys mi? Kdo to tady řídí? Já. Tak to laskavě vezmi na vědomí.“

Slabě zašustila drapérie a paní Luttrellová zřejmě vyšla z pokoje.

Plukovník se mezi nás vrátil až po chvíli. Vypadal, jako by byl za těch několik minut zestárl a zeslábl.

Nebyl mezi námi nikdo, kdo by nebyl plukovníka ze srdce litoval a kdo by nebyl měl tisíc chutí paní Luttrellovou zavraždit.

„Hrozně mě to mrzí, vážení,“ řekl plukovník ztuhle a nepřírozně, „ale whisky nám zdá se došla.“

Nepochybně si byl vědom, že jsme volky nevolky vyslechl, co se odehrálo. Ale i kdyby si toho vědom nebyl, byl by to záhy vycítil z našeho chování. Bylo nám všem k zoufání trapně, a Norton ztratil hlavu. Spěšně podotkl, že se mu vlastně ani nechtělo pít — za chvílečku stejně bude večeře, že —, a potom se usilovně snažil u vést řeč jinam a trousil naprosto nesouvislé poznámky. Byly to skutečně příšerné okamžiky. Sám jsem byl ochromený a Boyd Carrington, který z nás jediný býval patrně schopen z nich vybřednout, nemohl se při Nortonovu breptání dostat ke slovu.

Koutkem oka jsem zahlédl, jak si paní Luttrellová vykračuje po jedné pěšině, zahradnické rukavice navléknuté a v ruce náčiní na pletí. Nedalo se jí upřít, že je pracovitá, ale já jsem ji v tu chvíli nenáviděl. Žádný člověk nemá právo ponižovat jiného člověka.

Norton pořád jen překotně brebentil. Zvedl jednoho doupňáka a od vyprávění, jak se stal ve škole terčem posměchu, protože se mu udělalo špatně, když viděl zabíjet králíka, přešel k tetřívkům a zdlouhavě a bez pointy vykládal průběh příhody, která se odehrála ve Skotsku a při níž byl jeden honec na lovu zastřelen. Připomínali jsme si různá lovecká neštěstí, o nichž jsme se kdy doslechli, až si Boyd Carrington odkašlal a spustil: „Docela zajímavou věc jsem jednou prožil se

svým vojenským sluhou. Strávil dovolenou v Irsku, a když se vrátil, zeptal jsem se ho, jestli si volna pěkně užil.

„No jéje, Vaše Blahorodí, to byla nejkrásnější dovolená, jakou jsem kdy měl!“

„To mě těší,“ řekl jsem, dost překvapen jeho nadšením.

„No bodejť! Báječná dovolená to byla! Zastřelil jsem bratra.“

„Vy jste zastřelil svého bratra?“

„Vždyť vám to povídám! Už jsem se na to chystal léta. A teď jsem vám byl na jedny střeše v Dublinu, a koho nevidím přicházet po ulici, svého bratra — a já měl v ruce pušku! To byla trefa, to vám teda řeknu. Ani nestačil heknout. To byl přece zážitek, na ten okamžik v životě nezapomenu!“

Boyd Carrington uměl vyprávět, náramně své historky dramatizoval, a všichni jsme se rozesmáli a hned nám bylo lip. Když vstal a odešel, že se chce před večeří ještě vykoupat, Norton nadšeně pronesl to, co jsme si mysleli všichni: „To je báječný člověk!“

Souhlasně jsem přikyvoval a Luttrell se připojil: „Ano, Boyd Carrington je skvělý chlap!“

„Ten to podle mě musel vyhrát vždycky a všude,“ prohlásil Norton. „Na co kdy sáhl, to se vydařilo. Je chytrý, ví, co chce, — prostě muž činu. Skutečně úspěšný člověk.“

Luttrell zamyšleně dodal: „Jsou takoví lidé. Na co sáhnou, to jim vyjde. Nemohou prohrát. Některým lidem — přejte štěstí ve všem všudy.“

Norton rychle zavrtěl hlavou. „Ba ne, plukovníku. To není věc štěstí.“ Významně zachoval: „Ve hvězdách nehledej, můj Brute, — jenom v nás.“

Luttrell pokývl. „Možná máte pravdu.“

Rychle jsem se vložil: „Rozhodně měl štěstí, že zdědil Knatton. To je sídlo! Ale určitě by se měl oženit. Samotnému mu tam bude smutno.“

Norton se zasmál. „Oženit se, aby nebyl sám? A co když pak bude pod pantoflem —“

Smůla smůlovatá. Takovouhle poznámku by mohl pronést kdokoli kdykoli. Ale v téhle situaci byla nemístná, a Norton si to uvědomil, sotva ta slova vypustil z úst. Byl by je rád vzal zpátky, začal koktat a ze samých rozpaků umkl. Tím všemu ještě nasadil korunu. Oba jsme pak začali mluvit najednou. Já jsem pronesl cosi idiotského o podvečerním svitu slunce a Norton nadhodil, že bychom si po večeři mohli zahrát bridž.

Plukovník Luttrell nás nevnímal ani jednoho, ani druhého. Jakoby cizím, bezbarvým hlasem pravil: „Ne, Boyd Carrington v životě pod pantoflem nebude. On nepatří k mužům, kteří si to *nechají líbit*. U něho je všechno jaksepatří. On je *chlap!*“

Bylo to nesmírně trapné. Norton zase začal něco o bridži. Ve chvíli, kdy mluvil, nám nad hlavami přeletěl velký doupňák a usadil se na větvi nedalekého stromu. Luttrell zvedl pušku. „Tamhle sedí, potvora,“ řekl. Ale než si ho stačil vzít na mušku, pták poodlétl mezi stromy a tam se na něj už nedalo zamířit

V témž okamžiku však plukovníkovu pozornost upoutal pohyb na vzdáleném svahu.

„Hrome, tamhle okusuje králík mladé zákrsky. Chtěl jsem tam dát oka —“

Zvedl flobertku a vypálil, a já jsem viděl —

Rozlehl se výkřik ženského hlasu. Odumřel příšerným zachrčením.

Flobertka vypadla plukovníkovi z rukou, jeho tělo jako by se sesouvalo, chytil se za ret.

„Proboha — Daisy!“

To už jsem utíkal přes trávník a Norton za mnou. Doběhl jsem na místo a poklekl. Byla to paní Luttrelová. Prve přivazovala jeden ovocný zákrsek ke kůlu. Tráva tam byla vysoká, a tak jsem pochopil, že ji plukovník pořádně neviděl a zaznamenal jenom pohyb v trávě. Osvětlení ho zmátlo. Paní Luttrelová měla prostřelené rameno a z rány jí prýštila krev.

Sklonil jsem se, abych si zranění prohlédl, a vzápětí jsem vzhlédl k Nortonovi. Opíral se o strom a byl bledý, jako by se mu dělalo špatně. Omluvně šeptal: „Nesnáším krev.“

Rázně jsem mu poručil: „Okamžitě sežeňte Franklina. Nebo sestru.“

Přikývl a rozběhl se k domu.

První dorazila sestra Cravenová. Přispěchala v neuvěřitelně krátké chvíli a bez okolků začala zručně zastavovat krvácení. Franklin doběhl malou chvilku po ní. Společně přenesli paní Luttrelovou do domu a uložili ji, Franklin ošetřil a ovázal ránu a poslal pro osobního lékaře paní Luttrelové. Sestra u ní pak zůstala.

Srazil jsem se s Franklinem, právě když odcházel od telefonu.

„Jak je jí?“

„Dostane se z toho. Naštěstí nebyl zasažen žádný důležitý orgán. Jak se to stalo?“

Informoval jsem ho. „Takhle tedy,“ řekl. „A kde je ten chudák stařík? Ten je asi úplně zničený, a není divu. Možná potřebuje pomoc víc než ona. Myslím, že nemá srdce tak docela v pořádku.“

Plukovníka Luttrella jsme našli v kuřáckém salónku. Kolem úst byl promodralý a sotva se držel na nohou. Přerývavě se zeptal: „Co Daisy? Je — jak je jí?“

Franklin rychle odpověděl: „Bude zase v pořádku, plukovníku. Nemusíte si dělat starosti.“

„Já — myslel jsem — králík — kouše kůru — nechápu, jak jsem se mohl tak splést. Svítilo mi do očí.“

„Taková věc se stane,“ odpověděl Franklin suše. „Jednou dvakrát jsem něco podobného taky zažil. Poslyšte, plukovníku, — dovolíte, naliži vám sklenku na posilněnou. Není vám — moc dobře.“

„Nic mi není. Mohu — mohu jít k ní?“

„Teď ne. Je u ní sestra Cravenová. Ale nedělejte si starosti. Je v pořádku. Za chvíli přijde doktor Oliver a ten vám řekne totéž.“

Nechal jsem je o samotě a vyšel jsem do jasu zapadajícího slunce. Proti mně přicházeli po pěšině Judith a Allerton. Allerton se tvářil skláněl k Judith a oba se smáli.

Po té tragické příhodě, která se právě odehrála, mě to velice popudilo. Zostra jsem na Judith zavolal a ona překvapeně vzhledla. Několika slovy jsem jim vylíčil, co se událo.

„To jsou mi věci,“ zněl komentář mé dcery.

Vůbec není tak zmatena, jak by měla být, napadlo mě.

Allerton se choval úplně nechutně. Jako by to všechno považoval za dobrý vtíp.

„Dobře jí tak té staré čarodějnici,“ poznamenal. „Myslíte, že to ten starý udělal naschvál?“

„Samozřejmě ne,“ odbyl jsem ho ostře. „Byla to nešťastná náhoda.“

„Ano, jenomže já takovéhle nešťastné náhody moc dobře znám. Občas někomu přijdou náramně vhod. Na mou duši, jestli to ten starý udělal záměrně, tak před ním smeknu.“

„Nic takového to nebylo,“ prohlásil jsem rozzlobeně.

„Já bych si tím nebyl tak jist. Znal jsem dva, co zastřelili svoje ženy. Jeden při čištění revolveru. A druhý na ni přímo namířil, prý z legrace, říkal. Nevěděl, že má nabito. A vyklouzli z toho oba. Je to po čertech dobrý způsob, jak se někoho zbavit.“

„Plukovník Luttrell,“ opáčil jsem chladně, „k takovým mužům nepatří.“

„Ale že by to pro něj neznamenal to nejšťastnější vysvobození, to už tvrdit nemůžete,“ dotíral neústupně Allerton. „Nepohádali se zrovna nebo něco takového?“

Hněvivě jsem se k němu otočil zády, zároveň jsem se však snažil i zakrýt jisté znepokojení. Allerton bezmála trefil do černého. Zašil mi do duše jistou pochybnost.

Nezaplašilo ji ani setkání s Boydem Carringtonem. Byl na procházce u jezera, říkal mi. Když jsem mu vyprávěl, co se stalo, okamžitě se zeptal: „Ale nemyslíte si, že po ní střílel záměrně, že ne, Hastingsi?“

„Proboha, to přece...“

„Promiňte, promiňte. Neměl jsem to ani vyslovit. To jen v prvním okamžiku, člověku je divné... Ona — ona ho dost provokovala, víte.“

Oba jsme chvíli mlčeli, neboť se nám vybavila scéna, jíž jsme byli nevolky svědky.

Vyšel jsem nahoru, celý nešťastný a ustaraný, a zaklepal u Poirota.

Dověděl se už od Curtisse, co se stalo, a chtěl znát všechny podrobnosti. Od svého příjezdu do Styles jsem si

navykl dopodrobna mu vyprávět skoro o všech svých setkáních a rozhovorech v průběhu dne. Uvědomoval jsem si, že to mému milému starému příteli pomáhá, aby si nepřipadal tak odloučený. Dává mu to pocit, že se vlastně účastní všeho, co se děje. Měl jsem vždy dobrou a přesnou paměť a nedělalo mi potíže opakovat rozhovory slovo od slova.

Poirot naslouchal se soustředěnou pozorností. Doufal jsem, že se tomu hrůznému podezření, jež se mezitím tak nepříjemně zmocnilo mých myšlenek, nakonec vysměje, ale než měl možnost říci mi svůj názor, ozvalo se lehké zaklepání na dveře.

Byla to sestra Cravenová. Omlouvala se, že nás ruší.

„Moc mě to mrzí, ale myslela jsem, že tu je doktor.

Stará paní se už probrala a dělá si starosti o manžela. Ráda by ho viděla. Nevíte, kde je, kapitáne? Nechci nechávat pacientku samotnou.“

Nabídl jsem se, že se po něm podívám. Poirot souhlasně přikývl a sestra Cravenová mi vřele děkovala.

Plukovníka Luttrella jsem našel v přijímacím salónku, kam se skoro vůbec nechodilo. Stál u okna a díval se ven. Když jsem vstoupil, prudce se otočil. Tázavě na mě hleděl. Připadalo mi, že se bojí.

„Vaše žena přišla k sobě, plukovníku, a ptá se po vás.“

„Ach.“ Na tvářích mu vyskočila barva a já jsem si teprve nyní uvědomil, jak velice byl do té chvíle bledý. Pomalu, mátožně, jako starý, nesmírně starý člověk řekl: „Ona — ona — se po mně ptá? Já — půjdu k ní — teď hned.“

Vykročil ke dveřím, ale šoural se tak nejistě, že jsem mu přiskočil na pomoc. Cestou do schodů se o mě ztěžka opíral. Dýchal s největší námahou. Jak předvídal doktor Franklin, prodělal těžký otřes.

Došli jsme ke dveřím do ošetrovny. Zaklepal jsem a ozval se rázný, zvukný hlas sestry Cravenové: „Dále!“ Stále ještě podpíraje starého pána, vstoupil jsem s ním do pokoje. Před lůžkem stál paraván. Došli jsme až k jeho okraji.

Paní Luttrellová vypadala velice špatně. Byla bledá a vyčerpaná, oči měla zavřené. Když jsme stanuli vedle paravánu, otevřela je.

Polohlasně vydechla: „Georgi — Georgi...”

„Daisy — má drahá!”

Jednu paži měla ovázanou a podloženou. Druhou, volnou, nejistě vztáhla k plukovníkovi. Přikročil a stiskl její křehkou drobnou ruku v dlaních. Opakoval: „Daisy... Daisy...” a huhlavě dodal: „Chvála bohu, že jsi v pořádku!”

A když jsem se na něj zadíval a viděl jeho zamžené oči a v nich hlubokou lásku a úzkost, z duše jsem se zastyděl za všechny naše zruďné představy.

Tiše jsem vyklouzl z pokoje. Ta nešťastná náhoda nebyla předstíraná! V tom procítěném díkůvzdání nebylo ani stopy po nějaké přetvářce! Nesmírně se mi ulehčilo.

Když jsem procházel chodbou, zazněl gong a já sebou trhl. Úplně jsem přestal vnímat čas. Ta nehoda nadělala ve všem zmatek. Jenom kuchařka pracovala jako vždycky a nachystala večeři na obvyklou dobu. Většina z nás se k večeři nepřevlékla a plukovník Luttrell se nedostavil. Zato tentokrát sešla dolů paní Franklinová, nadmíru půvabná v bledě růžové večerní toaletě, zřejmě se cítila dobře a byla v dobrém rozmaru. Franklin mi připadal rozladěný a zamyšlený.

Po večeři se k mé nelibosti Allerton a Judith vytratili do zahrady. Chvilí jsem se zdržel a poslouchal, jak spolu

Franklin a Norton debatují o tropických chorobách. Norton neměl na toto téma mnoho co říci, ale byl vnímavým a pozorným posluchačem.

Paní Franklinová a Boyd Carrington se spolu bavili na druhém konci salónu. Carrington jí ukazoval nějaké vzorky záclon či závěsů.

Elizabeth Coleová si četla a zdálo se, že je do knihy úplně zabraná. Připadalo mi, že je poněkud rozpačitá a nesvá. Snad to po tom našem odpoledním důvěrném rozhovoru ani nebylo nepřírozené. Ale i tak mě to mrzelo a doufal jsem, že nelituje, že se mi svěřila. Byl bych ji rád ujistil, že si vážím její důvěry a nebudu nic šířit dál. Nedala mi však k tomu příležitost.

Zanedlouho jsem se odebral k Poirotovi.

Zastihl jsem u něho plukovníka Luttrella, usazeného v kuželu světla jediné elektrické lampičky.

Mluvil a Poirot mu naslouchal. Myslím, že plukovník rozmlouval spíše sám se sebou než se svým posluchačem.

„Vzpomínám si na to tak živě — ano, na mysliveckém bálu. Celá byla v bílém — říká se tomu, pokud vím, tyl, ano, byl to tyl. Jen se kolem ní vznášel. Překrásná dívka — na první pohled jsem byl ztracený. Řekl jsem si: ‚Tohle je děvče, se kterým se ožením.‘ A u všech d’asů, taky jsem to provedl. Chovala se úžasně roztomile — taková mrška, víte, na všechno měla odpověď. Ta nezůstala nikomu nic dlužná, holka jedna!“

Zasmál se.

V duchu jsem ji měl před očima. Představoval jsem si Daisy Luttrellovou s mladou koketní tvářičkou a hbitým jazýčkem — tenkrát tak okouzlujícím a v průběhu let pak čím dál hádavějším.

Dnes večer v ní však plukovník Luttrell viděl tehdejší dívku, svou první velkou lásku. Svou Daisy.

A opět jsem se zastyděl za to, co jsme si říkali před několika málo hodinami.

Když si plukovník konečně šel lehnout, samozřejmě jsem to ze sebe všechno vysypal Poirotovi.

Poslouchal mě naprosto mlčky. Z výrazu jeho tváře se nedalo nic vyčíst.

„Tak tohle jste si myslel, Hastingsi — že ta rána byla vypálena záměrně?“

„Ano. Teď se za to stydím — „

Poirot mé nynější pocity odbyl mávnutím ruky.

„Přišel jste na tu myšlenku sám, nebo vás na ni přivedl někdo jiný?“

„Allerton o tom nějak začal mluvit,“ odpověděl jsem.

„To je ovšem celý on.“

„A ještě někdo?“

„Boyd Carrington se také zmínil.“

„Ale! Boyd Carrington.“

„Nu, nakonec on je člověk znalý světa a má v tomhle směru zkušenosti.“

„To ano, pravda, jistě. Ale on neviděl, jak se to stalo?“

„Ne, byl na procházce. Trochu se provětrat, než se půjde převléknout k večeři.“

„Rozumím.“

Znepokojeně jsem podotkl: „Ale vlastně jsem tuhle teorii ani nebral vážně. To bylo jen — „

Poirot mě přerušil: „Kvůli tomu podezření si nemusíte dělat takové výčitky, Hastingsi. Ta myšlenka by za daných okolností patrně napadla každého. No jistě, bylo to úplně přirozené.“

V Poirotově chování mě ovšem zaráželo něco, čemu jsem dost dobře nerozuměl. Jakási zdrženlivost. Zvědavě na mně ulpíval pohledem.

Soukal jsem ze sebe: „Možná. Ale když teď vidím, jak hluboce jí je oddán — „

Poirot přikývl. „Přesně tak. Je to tak koneckonců často. Za hádkami, nesrovnalostmi, za zjevným nepřátelstvím se ve všednodenním životě leckdy tají skutečný a upřímný cit.“

Souhlasil jsem. Vytanul mi něžný, láskyplný pohled malých oček paní Luttrelové, když vzhledla k manželovi, sklánějícímu se nad jejím lůžkem. Popichování, netrpělivost, špatná nálada — všechno bylo totam.

Manželský život, rozvažoval jsem, když jsem se ukládal ke spánku, je stejně podivná věc.

Pořád mi ovšem vrtalo hlavou, proč se Poirot choval tak podivně. Ten jeho pozorný, zvědavý pohled — jako by čekal, kdy si uvědomím — ale co?

Právě jsem uléhal, když se mi náhle rozbřesklo. Jako bych dostal ránu mezi oči.

Kdyby bývala paní Luttrelová zastřelena, byl by to případ *přesně jako ty ostatní případy*. Plukovník Luttrell by byl prokazatelně usmrtil svou ženu. Považovalo by se to za nešťastnou náhodu, ale zároveň by si nikdo nebyl jist, zda to skutečně byla nešťastná náhoda, nebo zda Luttrell svůj čin neprovedl záměrně. Na usvědčení z vraždy by důkazy nepostačovaly, ale na podezření z vraždy jich bylo dost.

Ale to znamenalo — to znamenalo —

Co to znamenalo?

Znamenalo to — pokud to všechno mělo dávat nějaký smysl —, že paní Luttrellovou *nepostřelil* plukovník Luttrell, ale X.

Ale to bylo vyloučené. Všechno jsem viděl. Tu ránu vypálil plukovník Luttrell a žádný jiný výstřel nepadl.

Leda — Ale to by bylo určitě nemožné. Ne, třeba nikoli *nemožné*, ale navýsost nepravděpodobné. Ale možné to bylo, to ano... Třeba někdo čekal na svou příležitost a přesně v okamžiku, kdy plukovník Luttrell

vystřelil (na králíka), tato druhá osoba vystřelila na paní Luttrellovou. V takovém případě by bylo slyšet jenom jednu ránu. Nebo i kdyby tu byl nějaký nepatrný časový rozdíl, zazněl by výstřel jako ozvěna. (Když o tom teď tak uvažuji, tak ozvěnu bylo slyšet, určitě ano.)

Ale ne, je to absurdní. Jsou způsoby, jak přesně poznat, z které zbraně byla kulka vypálena. Stopy na kulce musí souhlasit s rýhami v hlavni.

To se ovšem zkoumá, uvědomil jsem si, jenom když policie nutně potřebuje určit, z které zbraně byla rána vystřelena. V tomto případě by se nic nepřesetřovalo. Neboť plukovník Luttrell by si byl stejně jako všichni ostatní jist, že osudnou ránu vypálil on. Tento fakt by byla policie přijala bez výhrad: otázka nějakého prověření by vůbec nevystala. Úvahy by se vedly jediné o tom, zda šlo o nešťastnou náhodu, nebo o zločinný záměr — a to by byla otázka, v níž by nikdy nebylo úplně jasno.

A proto se tento případ přesně shodoval se všemi ostatními případy — s případem dělníka Riggse, který si nevzpomínal, ale domníval se, že čin spáchal on, s případem Maggie Coleové, jež se pomátla a sama se udala — za zločin, který nespáchala.

Ano, tento případ zcela odpovídal těm ostatním a já už věděl, co znamenalo Poirotovo chování. Čekal ode mne, že si tento fakt uvědomím.

10. KAPITOLA

1

Hned ráno jsem o tom Poirotovi řekl. Rozzářil se a uznale pokyvoval hlavou.

„Výborně, Hastingsi. Byl jsem zvědav, zda si toho všimnete. Nechtěl jsem vám napovídat, chápete.“

„Mám tedy pravdu — je to další případ X?“

„Nesporně.“

„Ale *proč*, Poirote? Jaký je tu motiv?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Nevíte? Vůbec netušíte?“

Váhavě mi odpověděl: „Jistou představu mám, ano.“

„Našel jste spojitost mezi všemi těmito případy?“

„Myslím, že ano.“

„Tak povídejte.“

Hořel jsem zvědavostí.

„Ne, Hastingsi.“

„Ale já to musím vědět.“

„Bude mnohem lepší, když to nebudete vědět.“

„Proč?“

„Musí vám stačit moje slovo, že to tak je.“

„Jste nenapravitelný,“ prohlásil jsem. „Jste celý pokroucený od artritidy. Bezmocně připoutaný ke svému křeslu. A přesto se pokoušíte o sólovou hru.“

„Nic takového si nenamlouvejte. Není to pravda. Naopak, jste do všeho zevrubně zasvěcen, Hastingsi. Vy jste můj zrak i můj sluch. Odmítám jen poskytnout vám informaci, která by mohla být nebezpečná.“

„Mně?“

„Vrahovi.“

„Záleží vám na tom,“ začal jsem zvolna, „aby vrah nevytušil, že jste mu na stopě? O to asi jde. Anebo si myslíte, že si na sebe neumím dát pozor?“

„Měl byste si uvědomovat aspoň jedno, Hastingsi. Člověk, který zabil jednou, bude zabíjet zase — a znova a znova.“

„Rozhodně, ovšem tentokrát k vraždě nedošlo,“ podotkl jsem popuzeně. „Aspoň jedna kulka minula cíl.“

„Ano, to bylo štěstí — opravdu velké štěstí. Jak jsem vám říkal, tyhle věci se dají těžko předvídat.“

Povzdychl. Na tváři se mu objevil ztrápený výraz.

Mlčky jsem odešel a s lítostí si uvědomoval, že Poirot už nemá sílu k soustavnému úsilí. Mozek mu pracuje skvěle, ale je nemocný, vyčerpaný člověk.

Poirot mě varoval, abych se nepokoušel odhalit, kdo je X. Sám jsem ovšem byl stále ještě přesvědčen, že jsem jeho totožnost už odhalil. Ve Styles se vyskytovala jediná osoba, která pro mě byla ztělesněním zla. A přitom vlastně stačil jediný dotaz, abych se ujistil o důležité věci. Výsledek tohoto pokusu bude záporný, nicméně bude mít jistý význam.

Po snídani jsem se dal do řeči s Judith.

„Kdepak jste včera byli s majorem Allertonem, než jsem vás potkal?“

Potíž bývá v tom, že když je člověk příliš zaujat jednou stránkou věci, má sklon přehlížet všechny ostatní. Úplně jsem se polekal, když na mě Judith vyletěla.

„Opravdu nevím, tati, co tě na tom má co zajímat.“

Zíral jsem na ni dost nechápavě. „Já — jenom jsem se ptal.“

„Dobře, ale *proč*? Co se mě máš pořád co vyptávat? Co jsem dělala, kam jsem šla, s kým jsem byla — to už na mou duši není k vydržení!“

Komické na tom bylo, že mě tentokrát po pravdě vůbec nezajímalo, kde byla Judith. Zajímal mě Allerton.

Pokoušel jsem se ji uklidnit. „Judith, já opravdu nechápu, proč se tě nemohu na nic prostě zeptat.“

„Já zase nechápu, proč to chceš vědět.“

„Ale vždyť mě to nijak zvlášť nezajímá. Jenom jsem se podívoval, že ani jeden z vás — ehm — zřejmě nevěděl, co se přihodilo.“

„Myslíš to neštěstí? Byla jsem si ve vsi koupit nějaké známky, když to tedy musíš vědět.“

Chytil jsem se toho jednotného čísla. „Takže Allerton s tebou nebyl?“ Judith otráveně povzdychla.

„Ne, nebyl,“ prohlásila s ledovým vztekem. „Vlastně jsme se potkali až kousek před domem, snad dvě minuty předtím, než jsme narazili na tebe. Doufám, že teď už jsi spokojený. Jen mi dovol dodat, že i kdybych chodila s majorem Allertonem po procházkách třeba celý den, nic ti po tom není. Je mi jednou jedenadvacet, na živo bytí si vydělávám sama, a jak trávím čas, to je výlučně moje věc.“

„Výlučně tvoje,“ souhlasil jsem rychle ve snaze předejít výbuchu.

„To jsem ráda, že se shodneme.“ Judith se zatvářila smířlivěji. Lítostivě se pousmála. „Ach, tati, prosím tě, snaž se nebýt takový ustaraný. Nedovedeš si představit, jak to jde na nervy. Kdybys aspoň se vším tolik nenadělal.“

„Polepším se — opravdu se polepším,“ sliboval jsem jí. V tu chvíli k nám přiřazoval Franklin.

„Tak jde se, Judith. Stejně jsme se dneska už opozdili.“
Řekl to stroze a věru ne uhlazeně. Proti vlastní vůli jsem se cítil dotčen. Jistě, Franklin Judith zaměstnává, má nárok na její čas, a protože jí za něj platí, je oprávněn jí dávat příkazy. Ale proč by nemohl zachovávat běžnou zdvořilost? O uhlazenosti se při jeho způsobech nedalo mluvit v žádném případě, k většině lidí však se choval celkem slušně. Jenom s Judith zvláště v poslední době jednal vždycky více než stroze a diktátorsky. Když s ní mluvil, ani se na ni nepodíval a jen štěkal příkazy. Judith to, jak se zdálo, vůbec nevadilo, ale mně to vadilo za ni. Prolétlo mi myslí, že ze všeho nejnejpříjemnější na tom je výrazný rozdíl mezi jeho vystupováním a Allertonovou přehnanou pozorností. John Franklin je bezesporu desetkrát lepší než Allerton, ale pokud jde o líbivost, dopadá pro něj srovnání velice špatně.

Pozoroval jsem Franklina, jak se po pěšině žene k laboratoři — tvrdá chůze, kostnatá postava, hranatý obličej i lebka, zrzavé vlasy, pihy. Šeredný člověk a neotesanec. Zjevem zcela bez půvabu. Chytrá hlava, to ano, ale jenom do chytrosti se ženy zamilují zřídkakdy. Pln obav jsem si uvědomil, že Judith vzhledem k okolnostem svého zaměstnání prakticky vůbec nepřijde s nikým jiným do styku. Nemá možnost porovnat si rozmanité sympatické muže. Vedle mrzoutského a ošklivého Franklina Allerton se svou lacinou líbivostí oslnivě září jako jeho pravý opak. Chudák moje děvče ani nemůže odhadnout, jakou má Allerton ve skutečnosti cenu.

A co kdyby se stalo, že by se do něho doopravdy zamilovala? Ta popudlivost, která se u ní projevuje,

nevěští nic dobrého. Allerton je pěkný mizera, to je jisté. Možná je ještě něco horšího. A jestliže je Allerton X - ? Je to možné. Ve chvíli, kdy byla rána vypálena, nebyl s Judith.

Ale jaký motiv mají všechny tyhle zdánlivě bezúčelné vraždy? Allerton, to bezpečně vím, není žádný šílenec. Je zdravý — naprosto zdravý — a také naprosto bezzásadový.

A Judith, moje Judith, se s ním vídá příliš často.

2

Třebaže jsem si dělal trochu starosti o dceru, měl jsem až do této doby hlavu tak plnou záhadného X a zločinu, k němuž mohlo v kterémkoli okamžiku dojít, že toto zaujetí v mé mysli úspěšně zatlačovalo do pozadí veškeré osobnější problémy.

Když teď však úder dopadl, když došlo k pokusu o vraždu, který se díkybohu nezdařil, měl jsem čas o těchto věcech uvažovat a čím více jsem uvažoval, tím větší na mě padala úzkost. Náhodně pronesená poznámka mi jednoho dne odhalila skutečnost, že Allerton je ženatý člověk.

Boyd Carrington, který tu o každém věděl všechno, mi to objasnil podrobněji. Allertonova žena byla bigotní římská katolička. Odešla od Allertona krátce po svatbě. Vzhledem k její církevní příslušnosti nepřicházel rozvod vůbec v úvahu.

„A jestli vás to zajímá,“ prohlásil Boyd Carrington upřímně, „tak tomu darebákovi to náramně vyhovuje. Protože nikdy nemá čestné úmysly, manželka v pozadí se mu náramně hodí do krámu.“

Pro otce vskutku potěšující sdělení! Napovrch mýjely dny po nešťastném výstřelu celkem bez událostí, ve mně však v jejich průběhu sílil vnitřní neklid.

Plukovník Luttrell trávil hodně času v ložnici své ženy. Přijela ošetřovatelka, která se pacientky ujala, a sestra Cravenová mohla zase pečovat o paní Franklinovou.

Nechci být jízlivý, ale musím podotknout, že jsem u paní Franklinové postřehl známky nelibosti, že není *hlavní* pacientkou. Této drobné dámě, navyklé, aby její zdraví bylo středem každodenního zájmu, očividně nešla pod nos pozornost a starostlivost věnovaná paní Luttrellové.

Odpočívala na lehátku, ruku přitisknutou k hrudi, a stěžovala si na bušení srdce. Žádné z podávaných jídel pro ni nebylo vhodné a při všech svých přemrštěných požadavcích se tvářila jako ztělesněná trpělivost. „Jsem tak nešťastná, když budím rozruch,“ stěžovala si lítostivě Poirotovi. „Tolik se stydím za své špatné zdraví. Je to tak — tak *ponižující*, muset lidi prosit, aby pro mě něco udělali. Někdy si říkám, že být nemocen je vlastně zločin. Když člověk není zdravý a bezcitný, nehodí se do tohoto světa a měli by ho v tichosti odklidit z cesty.“

„Ale kdež, madam.“ Poirot byl jako vždy galantní. „Křehký exotický květ se musí chovat ve skleníku — nesnese studené povětrí. Jen obyčejnému plevelu se daří na mrazivém vzduchu, ale to ještě neznamená, že je lepší. Podívejte na mě — jsem celý pokroucený, zchromlý, nemohu se hnout —, ale vůbec nepomýšlím na odchod z tohoto světa. Pořád ještě si užívám, čeho jen mohu — jídla, pití, radostí ducha.“

Paní Franklinová povzdychla a zašeptala: „Ano, ale u vás je to jiné. Vy nemusíte brát na nikoho ohledy. V mém případě je tu ještě chudák John. Až bolestně si

uvědomuji, jakým jsem pro něho břemenem. Nemocná žena k ničemu. Kámen na krku.“

„Jsem si jist, že nikdy nic podobného nevyslovil.“

„Ach, *nevyslovil*. Samozřejmě ne. Ale muži jsou, chudinkové, tak průhlední. A John vůbec neumí skrývat své pocity. Ne že by se vědomě choval hrubě, ale — inu, má to štěstí, že patří k naprosto necitlivým lidem. Chybí mu cit, a proto s ním nepočítá ani u jiných. Je to ohromné štěstí, narodit se s hroší kůží.“

„O doktoru Franklinovi bych nikdy neřekl, že má hroší kůži.“

„Neřekl? Ach, vy ho neznáte tak dobře jako já. Jsem si samozřejmě vědoma, že nebýt mě, byl by mnohem volnější. Víte, občas na mě padne tak příšerná deprese, že si říkám, jaká by to byla úleva, se vším skoncovat.“

„Ale jděte, madam.“

„Co jsem tady koneckonců komu platná? Uniknout z toho všeho do Velkého neznáma...“ zavrtěla hlavou. „A John by byl volný.“

„Řečičky,“ prohlásila sestra Cravenová, když jsem jí vyprávěl o tomto rozhovoru. „Nic takového neudělá. Jen se nestarejte, kapitáne Hastingsi. Lidi, kteří skomíravým hlasem vykládají o tom, že ‚se vším skončují‘, se ani dost málo nechystají nic takového provést.“

Musím také poznamenat, že jakmile opadl rozruch vyvolaný zraněním paní Luttrelové a sestra Cravenová se zase vrátila ke své práci, paní Franklinové se značně zlepšila nálada.

Jednoho obzvláště krásného jitra vyvezl Curtiss Poirota do zákoutí pod buky kousek od laboratoře. Tohle místo měl Poirot nejraději. Bylo chráněné před východním větrem a po pravdě se tu sotvakdy dal pocítit nějaký

závan. To Poirotovi vyhovovalo, protože se bál průvanu a čerstvý vzduch mu byl odjakživa podezřelý. Myslím, že mnohem raději se zdržoval v domě, ale naučil se, pokud byl zabalený v pokrývkách, snášet i vzduch pod širým nebem.

Vydal jsem se za ním, a právě když jsem docházel, vyšla z laboratoře paní Franklinová. Byla velice elegantně oblečena, a jak se zdálo, i v dobrém rozmaru. Vysvětlovala, že se jede s Boydem Carringtonem podívat na jeho dům a poradit mu při výběru potahů.

„Nechala jsem včera v laboratoři kabelku, když jsem zašla za Johnem,“ vykládala. „Chudák John, jeli s Judith do Tadcasteru — došla jim nějaká chemikálie či co.“ Usedla na lavičku poblíž Poirota a s komickým výrazem zavrtěla hlavou. „Chuděrové — jsem tak šťastná, že nemám s vědou nic společného. Když je tak krásně jako dneska, připadá mi to všechno dětinské.“

„Před vědci takhle ale nesmíte mluvit, madam.“

„To vím, samozřejmě ne.“ Její výraz se změnil. Zvážněla. Tiše řkala: „Nemyslete si, pane Poirote, že si svého manžela nevážím. Obdivuji se mu. Myslím, že to, jak žije jen pro svou práci, je opravdu — úžasné.“ Hlas se jí trochu zachvěl.

Pocítil jsem podezření, že se paní Franklinová velice ráda vžívá do nejrůznějších rolí. V této chvíli byla oddaná manželka, plná obdivu k hrdinství svého muže. Naklonila se a s vážností položila Poirotovi ruku na koleno. „John,“ pravila, „je doopravdy — svým způsobem *světec*. Někdy z toho na mě jde strach.“

Mluvit o Franklinovi jako o světci mi připadalo poněkud přehnané, ale Barbara Franklinová s rozzářenýma očima pokračovala: „Udělá cokoli — podstoupí jakékoli riziko

— jen aby posunul hranici lidského vědění o kus dál. To je přece nádherné, nemyslíte?“

„Nesporně, nesporně,“ přikývl rychle Poirot.

„Ale někdy, víte,“ pokračovala paní Franklinová, „jsem z něho skutečně nervózní. Myslím kvůli tomu, kam až zachází. Třeba ten úděsný bob, co s ním teď experimentuje. Tolik se bojím, že začne experimentovat na sobě.“

„Určitě zachovává největší opatrnost,“ prohodil jsem.

S mírným, lítostivým úsměvem zavrtěla hlavou. „Vy Johna neznáte. Nedoneslo se vám, co dělal s tím plynem?“

Přiznal jsem, že nikoli.

„To chtěli prozkoumat nějaký nový plyn. John se nabídl, že ho vyzkouší. Byl zavřený v jakémsi prostoru tuším na šestatřicet hodin a měřil si puls i teplotu a sledoval dýchání, aby viděl, jaké má ten plyn účinky a jestli působí na lidi stejně jako na zvířata. Bylo to příšerné riziko, tak mi to aspoň potom říkal jeden ten profesor. Byl by na to klidně mohl nadobro umřít. Ale to je celý John — vůbec nemyslí na svou vlastní bezpečnost. Je to úplně úžasné, když je někdo takový, co říkáte? Já bych tu statečnost neměla.“

„K tomu je opravdu třeba velké odvahy,“ poznamenal Poirot, „dělat takovéhle věci s chladnou krví.“

Barbara Franklinová přikývla. „Ano, velké odvahy. Jsem na něho šíleně pyšná, víte, ale zároveň jsem z toho hrozně nervózní. Protože, chápete, od určitého okamžiku pak už morčata a žáby nestačí. Je třeba zjistit, jak reaguje člověk. A proto se tolik děším, že si John sám vezme dávku toho odporného bobu, co s ním dělají boží soud, a že se třeba stane něco strašného.“ Vzdychla a zavrtěla

hlavou. „On se mým úzkostem jen směje. Doopravdy je něco jako světec, víte.“

Právě k nám docházel Boyd Carrington.

„Tak co, Babs, hotova?“

„Ano, Bille, čekám na tebe.“

„Doufám, že tě to příliš neunaví.“

„Určitě ne. Tak dobře jako dneska mi nebylo už věky.“

Vstala, půvabně se na nás oba usmála a odcházela se svým vysokým průvodcem po trávníku.

„Doktor Franklin, moderní světec — hm — „ protáhl Poirot.

„Spíš jen změnila postoj,“ pravil jsem. „Zřejmě už je taková,“

„Jaká?“

„Má v krvi vehrávat se do různých rolí. Jeden den je nepochopená, zanedbávaná manželka, potom zase sebeobětavá trpící žena, nešťastná, že je milovanému muži břemenem. Dneska je oddanou družkou hrdiny. Potíž je v tom, že ve všech těch rolích poněkud přehání.“

Poirot zamyšleně řekl: „Podle vás je paní Franklinová dost hloupá, že?“

„To bych si netroufal říci — spíš snad nemá intelekt, který by zrovna oslňoval.“

„Ach, není váš typ.“

„A kdo je můj typ?“ vyletěl jsem.

Poirot nečekaně odpověděl: „Zavřete oči, otevřete pusu a čekejte, co vám do ní vletí —“

Nestačil jsem odpovědět, protože po drnech trávníku k nám spěšně klopýtala sestra Cravenová. Obdařila nás úsměvem s jiskřivým zablýsknutím zubů, odemkla dveře laboratoře, zmizela vevnitř a vzápětí zase vyšla s párem rukavic.

„Napřed kapesník a teď zas rukavice, pořád *někde něco* zapomíná,“ prohodila a chvátala s rukavicemi k Barbaře Franklinové a Boydu Carringtonovi, kteří na ni čekali.

Paní Franklinová, uvažoval jsem, patří k typu oněch bezmocných žen, které pořád někde něco zapomínají, všude troují svoje drobnosti a jako naprostou samozřejmost od každého očekávají, že jim je přinese. Dokonce mi připadalo, že se paní Franklinová těmito svými způsoby pyšní jako svou předností. Nejednou jsem z jejích úst zaslechl samolibý postesk: „Když já mám hlavu takovou děravou.“

Pozoroval jsem z lavičky sestru Cravenovou, jak běží po trávníku, až mi zmizela z dohledu. Běžela hezky, měla pevné a dobře stavěné tělo. Zaujatě jsem prohodil: „Takovýhle život podle mě musí lézt každému děvčeti krkem. Myslím, když celkem nemá co ošetřovat, když neslyší než pořád samé ‚dojděte‘ a ‚přineste‘. Paní Franklinová taky asi není příliš uznalá ani laskavá.“

Poirot zareagoval tím nejprotivnějším možným způsobem. Přestože jsem mu nezavdal ani nejmenší podnět, přivřel oči a zahučel: „Kaštanové vlasy.“

Jistě, sestra Cravenová měla kaštanové vlasy, ale proč na to měl Poirot v této chvíli co upozorňovat?

Vůbec jsem mu neodpověděl.

11. KAPITOLA

K rozhovoru, který mě poněkud zneklidnil, došlo myslím den nato odpoledne.

Byli jsme čtyři — Judith, já, Boyd Carrington a Norton. Nepamatuji se přesně, jak na to přišla řeč, ale hovořili jsme o eutanázii — co mluví pro a co proti ní.

Nejvíc k tomu samozřejmě měl co říci Boyd Carrington, Norton tu a tam prohodil pár slov a Judith poslouchala mlčky, ale s napjatou pozorností.

Já osobně jsem přiznal, že i když se na první pohled zdá, že všechno mluví ve prospěch zavedení eutanázie, citově se mi přičí. Navíc, podotkl jsem, by se tím dala příbuzným příliš velká pravomoc.

Norton se mnou souhlasil. Dodal, že podle jeho názoru by se měla provádět jedině na přání a se souhlasem samotného pacienta, pakliže ho po dlouhotrvajícím utrpení nevyhnutelně čeká smrt.

Boyd Carrington pravil: „Ano, ale to je na tom právě zvláštní. Přeje si kdy člověk, kterého se to týká, doopravdy, jak se říká, ‚se vším skoncovat‘?“

Vyprávěl nám příběh, který prý se skutečně odehrál, o člověku s neoperovatelnou rakovinou, který trpěl příšernými bolestmi. Tento muž žádal ošetřujícího lékaře o „něco, aby už byl se vším konec“. Doktor mu odpověděl: „To nemohu, člověče drahá.“ Když potom odcházel, položil pacientovi na stůl nějaké morfiové tablety a zevrubně ho poučil, kolik si jich může bez obav vzít a jaká dávka by byla nebezpečná. Přestože pacient měl morfium k dispozici a klidně si ho mohl vzít víc, neudělal to. „To je důkaz,“ uzavíral Boyd Carrington, „že

navzdory všem svým řečem ten člověk dával utrpení přednost před rychlou a milosrdnou smrtí.“

Potom se poprvé ozvala Judith a promluvila rázně a stroze. „Samozřejmě,“ řekla, „to rozhodnutí se nemělo nechávat na něm.“

Boyd Carrington se zeptal, jak to myslí.

„Tak, že když je člověk vyčerpaný — trpí bolestmi, a je mu zle —, nemá sílu nic rozhodnout. Musí se to udělat za něj. Rozhodnout je povinností někoho, kdo ho má rád.“

„Povinností?“ zeptal jsem se pochybovačně.

Judith se ke mně otočila. „Ano, *povinností*. Někoho, kdo má jasnou hlavu a vezme na sebe odpovědnost.“

Boyd Carrington učinil odmítavý posunek. „A skončí pak před soudem, obžalován z vraždy?“

„Nikoli nutně. Ostatně když někoho máte opravdu rád, tak to riziko podstoupíte.“

„Poslyšte, Judith,“ vmísil se Norton, „to, co říkáte, znamená vzít na sebe příšernou odpovědnost.“

„Nemyslím. Lidi se odpovědnosti zbytečně bojí. Klidně ji na sebe vezmou, když jde o psa, — tak proč ne, když jde o člověka?“

„No — v tom snad je dost rozdíl, ne?“

Judith řekla: „Ano, je to závažnější“

„Berete mi dech,“ zamručel Norton.

Boyd Carrington se zvědavě zeptal: „Takže vy byste to riskovala, ano?“

„Myslím, že ano. Nebojím se riskovat.“

Boyd Carrington zavrtěl hlavou. „Jenomže takhle by to nešlo, víte. Nemůžete připustit, aby lidi v tom či onom brali zákon do vlastních rukou a rozhodovali v otázkách života a smrti.“

Norton řekl: „Ostatně lidi by většinou ani neměli tu *statečnost*, takovou odpovědnost, nemyslíte, Boyde Carrington?“ S pousmáním se podíval na Judith. „Vy byste ji asi taky neměla, kdyby na to přišlo.“

Judith mu klidně odpověděla: „Člověk samozřejmě nemůže nic prohlašovat s naprostou jistotou. Ale myslím, že bych tu odvalu měla.“

Nortonovi trochu zablesklo v očích. „Ba ne, leda by vám z toho něco kynulo.“

Judith zrudla. Ostře se ohradila: „Z toho je vidět, že mi vůbec nerozumíte. Kdybych měla nějaký — osobní zájem, nemohla bych udělat nic. Chápete?“ dovolávala se nás všech. „Muselo by to být absolutně nezištné. Člověk by na sebe mohl vzít odpovědnost za ukončení něčeho života, jenom kdyby si byl naprosto jist svými pohnutkami. Musely by být absolutně nesobecké.“

„Ale stejně byste to neudělala,“ trval na svém Norton.

I Judith trvala na svém. „Udělala. Už proto, že nepovažuji život za nic tak posvátného jako vy a většina lidí. Nezdravé jedince, neužitečné jedince — ty by bylo třeba odklidit z cesty. Jsou s nimi jenom potíže. Žít by se mělo dovolit jenom lidem, kteří znamenají pro společnost nějaký obstojný přínos. Ostatní by se měli bezbolestně odstranit.“

Náhle se obrátila na Boyda Carringtona.

„Vy se mnou souhlasíte, vidíte?“

Pomaloucku odpovídal: „V zásadě ano. Naživu by měli zůstat jen hodnotní lidé.“

„A kdyby bylo třeba, vzal byste zákon do svých rukou?“

Boyd Carrington váhavě řekl: „Možná. Nevím...“

Norton tiše podotkl: „Teoreticky by s vámi souhlasila spousta lidí. Ale praxe je něco úplně jiného.“

„To nemá logiku.“

Podrážděně řekl: „Samozřejmě nemá. Je to skutečně věc *odvahy*. Člověk na to, řečeno vulgárně, prostě *nemá žaludek*.“

Judith mlčela. Norton pokračoval: „Doopravdy, Judith, vy byste taky nebyla jiná. Kdyby na to přišlo, taky byste neměla odvalu.“

„Myslíte, že ne?“

„Určitě ne.“

„Podle mě se mýlíte, Nortone,“ nesouhlasil Boyd Carrington. „Jsem přesvědčen, že Judith se nezalekne ničeho. Naštěstí nastane taková situace jen zřídkakdy.“

Z domu zazněl gong.

Judith vstala.

S důrazem řekla Nortonovi: „Mýlíte se, abyste věděl. Mám — můj žaludek snese víc, než byste si myslel.“

Spěšně odcházela k domu. Boyd Carrington vykročil za ní a volal: „Halo, Judith, počkejte na mě.“

Šel jsem také, naplněn nepochopitelnou úzkostí. Norton, který u každého vždy velice rychle vycítil, v jakém je rozpoložení, se pokoušel mě utěšit.

„Ona to tak nemyslí, vážně ne,“ říkal. „To jsou jen takové nedokvašené představy, jaké člověk mívá v mládí, ale naštěstí je nikdy nezačne uskutečňovat. Zůstane jen při řečech.“ Judith to patrně zaslechla, protože se vztekle ohlédla přes rameno.

Norton ztišil hlas. „Kvůli nějakým hloupým teoriím nemá smysl dělat si starosti,“ pokračoval. „Ale poslyšte, Hastingsi —“

„Ano?“

Připadalo mi, že poněkud zrozpačitěl. „Ne že bych vám chtěl do něčeho mluvit, ale co víte o Allertonovi?“

„O Allertonovi?“

„Ano, nezlobte se, že do toho strkám nos, ale upřímně řečeno — být vámi, nedovolil bych tomu děvčeti, aby se s ním tak často scházelo. On je — no, nemá zrovna dobrou pověst.“

„Že je darebák, to vidím sám,“ souhlasil jsem zahořkle, „ale dneska to rodiče nemají tak snadné.“

„Já vím. Dívky jsou samostatné, jak se říká. Většinou taky skutečně jsou. Ale — no — Allerton v tomhle směru má svoje osvědčené metody.“ Zarazil se, ale pak pokračoval: „Poslyšte, mám pocit, že bych vám o tom měl říct. Samozřejmě zcela důvěrně — ale dověděl jsem se o takové hanebnosti, že — “

Hned také začal vyprávět, a já měl později příležitost si tu historii dopodrobna ověřit. Byla otřesná. Příběh jedné sebevědomé moderní samostatné dívky. Allerton dělal, co mohl, jen aby si ji naklonil. Pak se karta obrátila — a nakonec to děvče propadlo zoufalství a vzalo si život, otrávil se veronalem.

A úděsné na tom bylo, že dívka, o niž šlo, byla skoro právě taková jako Judith - typ nezávislé mladé ženy s vysokou intelektuální úrovní. Typ, který když ztratí srdce, ztratí je nadobro a miluje s oddaností, jaké rozkošné hloupoučké dívenky vůbec nejsou mocny.

Než jsem došel do jídelny, zmocnila se mě předtucha čehosi hrozivého.

12. KAPITOLA

1

„Trápí vás něco?“ zeptal se mě odpoledne Poirot
Neodpověděl jsem, jenom jsem zavrtěl hlavou. Připadalo mi, že nemám právo zatěžovat Poirota tímto svým čistě osobním problémem. Nebylo to nic, v čem by mi mohl nějak pomoci.

Jakékoli jeho domluvy by také byla Judith přijala s odmítavým úsměvem, jakým mladí lidé odbývají otravné rady starší generace.

Judith, moje Judith...

Těžko bych dokázal přesně vylíčit, co jsem ten den prožíval. Když si to teď dodatečně vybavuji, mám sklon ledacos přičítat na vrub atmosféry samotného Styles. Neblahá tam byla nejenom minulost, ale i přítomnost. Na domě ležel stín vraždy a obcházel tam vrah.

Podle mého svatosvatého přesvědčení byl ten vrah Allerton, a Judith k němu planula čím dál větší láskou. Bylo to neuvěřitelné — příšerné — a já jsem nevěděl, co si počít

Krátce po obědě si mě Boyd Carrington odvedl stranou. Než se odhodlal promluvit, chvilku rozpačitě pokašlával. Nakonec překotně spustil: „Neberte to, jako že se vám pletu do vašich záležitostí, ale měl byste si myslím promluvit s tím svým děvčetem. Varovat je, rozumíte? Ten Allerton, víte, má strašně špatnou pověst, a ona — nu, připadá mi to vážné.“

Lidem, kteří nemají děti, se to krásně mluví!

Varovat ji. Bylo by to něco platné? Nebylo by nakonec všechno ještě horší?

Kdyby tu jen byla Cinders. Věděla by, co udělat, co říct. Přiznávám, že v první chvíli jsem byl v pokušení mlčet, jen abych měl od všeho pokoj. Záhy jsem si však uvědomil, že by to byla jen a jen zbabělost. Couval jsem, protože mi bylo zatěžko si s Judith něco vyřizovat. Ano, měl jsem ze své krásné dcery strach.

Procházel jsem se po parku sem a tam, čím dál rozčilenější. Nakonec mě kroky zavedly do růžové zahrady a já najednou neměl nad čím váhat, neboť na lavičce tam osaměle seděla Judith, na tváři ten nejnešťastnější výraz, jaký jsem kdy u ženy zahlédl.

Maska spadla. Až příliš jasně se obnažila Juditina bezradnost a hluboké zoufalství.

Sebral jsem veškeru odvahu. Šel jsem k ní. Neviděla neslyšela, dokud jsem se neoctl v její těsné blízkosti.

„Judith,“ oslovil jsem ji, „proboha Judith, netrap se tolik.“

Trhla sebou a otočila se ke mně. „To jsi ty, tati? Neslyšela jsem tě přicházet.“

Věděl jsem, že jestliže se jí podaří zabránit vážné rozmluvě, bude to osudné, a pokračoval jsem: „Dítě moje nejdražší, nemysli si, že nic nevím, že jsem slepý. On za to nestojí — věř mi, že za to nestojí.“

Vzhlédla ke mně, ztrápená, polekaná. Tiše se zeptala: „Víš tak přesně, o čem mluvíš?“

„Vím. Ty máš toho člověka ráda. Ale je to chyba, děvenko.“

Zachmuřeně se pousmála. Úsměvem, který mi rval srdce. „Třeba to vím zrovna tak dobře jako ty.“

„Nevíš. Nemůžeš vědět Judith, vždyť by to nevedlo k ničemu dobrému. Je ženatý. Nekyne ti s ním žádná budoucnost — jen hanba a trápení — a nakonec budeš vyčítat sama sobě.“

Koutky se jí roztáhly - a její úsměv byl ještě nešťastnější.

„Ty ale dovedeš mluvit, vid’?“

„Nech toho, Judith — pust’ ho z hlavy.“

„Ne!“

„Nestojí za to, miláčku.“

Tiše a zvolna pronesla: „Mně stojí za všechno na světě.“

„Ne, Judith, proboha tě prosím —“

Úsměv zmizel. Celá rozlícená se na mě rozkřikla: „Co se to opovažuješ? Jak se do toho opovažuješ plést? To bylo naposled, co jsme o tom spolu mluvili. Nenávidím tě, nenávidím! Do toho ti vůbec nic není. Je to můj život — jedině můj osobní citový život!“

Vstala. Jednou rukou mě rázně odstrčila stranou a prošla kolem mne. Jak rozlícená saň. Zděšeně jsem za ní hleděl.

2

Uplynula snad čtvrt hodina, a já tam pořád ještě seděl, ohromený a neschopný se k čemukoli odhodlat.

Tak mě tam našli Elizabeth Coleová a Norton.

Chovali se ke mně, jak jsem si později uvědomil, velice ohleduplně. Viděli, museli vidět, jak hluboce jsem rozrušený. S jemností a taktem se zdrželi všech dotazů na mé duševní rozpoložení. Jenom mě pozvali, abych se s nimi šel projít. Byli oba velcí milovníci přírody. Elizabeth Coleová mě upozorňovala na nejružnější rostliny a s Nortonem jsme se dalekohledem dívali na ptáky.

Jejich rozprávění mi bylo příjemné a uklidňovalo mě, týkalo se jen opeřených tvorů a lesní flóry. Postupně a ponenáhlu jsem se vzpamatovával, i když v skrytu duše jsem pořád byl více než zmatený.

Navíc se mi stalo to, co se rozrušeným lidem stává často — vycitřoval jsem ve všem kolem sebe nějakou souvislost s mým osobním trápením.

Proto se mě ve chvíli, kdy Norton s dalekohledem u očí náhle zvolal: „No ne, to přece je datel skvrnitý, v životě jsem —“ a vzápětí zmlkl, okamžitě zmocnilo podezření. Vztáhl jsem ruku po dalekohledu.

„Ukažte,“ požádal jsem ho kategoricky.

Norton přede mnou s dalekohledem nemotorně ucouvl. Podivně zdráhavým hlasem řekl: „Já — já jsem se spletl. Už odlétl — byl to vlastně úplně obyčejný pták.“

Zbledl, tvářil se ztrápeně a jako by nám uhýbal pohledem. Bylo na něm vidět vzrušení a bezradnost.

Dodnes mi připadá úplně pochopitelné, že jsem byl tehdy přesvědčen, že tím svým dalekohledem zahlédl něco, co jsem za žádnou cenu neměl vidět já.

Ať spatřil cokoli, byl z toho tak zaražený, že jsme to se slečnou Coleovou postřehli oba.

Mířil předtím dalekohledem ke vzdálenému pruhu lesa. Co tam bylo?

S rozhodností jsem trval na svém: „Ukažte, podívám se.“

Sáhl jsem po jeho dalekohledu. Vzpomínám si, že s ním ucukl, ale neohrabaně. Rázně jsem se dalekohledu zmocnil.

Norton ochable vysvětloval: „Ale to skutečně nebylo — chci říci, že ten pták uletěl. Já bych —“

Poněkud roztřesenýma rukama jsem si dalekohled zaostřoval. Byl to silný dalekohled. Zamířil jsem jej co

nejblíže k místům, k nimž se podle mé představy předtím díval Norton.

Ale neviděl jsem nic — nic než problesknutí čehosi bílého (bílé dívčí šaty?) mezi stromy.

Spustil jsem dalekohled. Beze slova jsem ho vrátil Nortonovi. Nepohlédl mi do očí. Vypadal nešťastně a zmateně. Vraceli jsme se domů a vzpomínám si, že Norton celou cestu nepromluvil.

3

Paní Franklinová a Boyd Carrington se vrátili krátce poté, co jsme dorazili domů. Boyd Carrington ji vzal svým vozem do Tadcasteru, protože si chtěla cosi koupit. Byl z toho nákup náramně důkladný. Z auta se vyndávaly spousty balíčků a paní Franklinová byla plná života, nepřetržitě něco povídala, smála se a v tvářích měla svěží barvu.

Poslala Boyda Carringtona nahoru s něčím křehkým a já jsem od ní galantně převzal další věci.

Hovořila rychleji a vzrušeněji než obvykle.

„Strašné vedro, že? Myslím, že přijde bouřka. Tohle počasí se musí co nejdřív zlomit. Slyšela jsem, že začíná být nedostatek vody. Takovéhle sucho prý tu už léta neměli.“

Obrátila se k Elizabeth Coleové. „Co s vámi se všemi je? Kde je John? Říkal, že ho bolí hlava a že to půjde rozchodit. On, a bolení hlavy! Spíš má hádám nějaké starosti s těmi svými experimenty. Nedaří se mu, nebo co. Jenže on o sobě nikdy nic neřekne.“

Na okamžik umlkla a pak oslovila Nortona: „Nějak málo mluvíte, Nortone. Stalo se něco? Vypadáte — tváříte se

nějak vyděšeně. Nepotkal jste náhodou ducha té paní — jakže se jmenovala?“

Norton sebou trhl. „Nene. Žádného ducha jsem neviděl. Jenom — jenom jsem se zamyslel.“

V tu chvíli procházel dveřmi Curtiss a tlačil před sebou Poirota na pojízděném křesle.

Zastavil se s ním v hale a chystal se svého pána zvednout a vynést do schodů.

Poirot, pohled najednou ostražitý, si nás prohlížel jednoho po druhém.

Zostrá se zeptal: „Co je? Stalo se něco?“

Nikdo z nás neodpověděl, až Barbara Franklinová se poněkud nuceně zasmála: „Ne, samozřejmě ne. Co by se mělo stát? Jenom — že by se chystala bouřka? Bože můj, jsem tak strašně unavená! Vyneste mi ty věci nahoru, buďte tak laskav, kapitáne Hastingsi. Moc vám děkuji.“

Stoupal jsem za ní po schodech a zamířili jsme do východního křídla. Měla na té straně poslední pokoj.

Paní Franklinová otevřela dveře. Stál jsem za ní, náruč plnou balíčků.

Ve dveřích se překvapeně zarazila. U okna stál Boyd Carrington a sestra Cravenová si prohlížela jeho dlaň.

Vzhlédl a zatvářil se dost přihloupě. „Právě se dovídám, jaký mě čeká osud. Sestra Cravenová umí báječně číst z ruky.“

„Vážně? To jsem netušila.“ Slova Barbary Franklinové zazněla popuzeně. Měl jsem pocit, že se na sestru Cravenovou zlobí. „Prosím vás, převezměte ty věci, sestro. A udělejte mi pivní polévku. Jsem nesmírně unavena. A taky prosím termofoř. Musím si jít honem lehnout.“

„Ano, paní Franklinová.“

Sestra Cravenová vykročila. Z jejího výrazu se kromě toho, že je připravena splnit svůj úkol, nedalo vyčíst vůbec nic.

Paní Franklinová řekla: „Prosím tě, Bille, jdi už, jsem strašně unavená.“

Boyd Carrington se zatvářil nadmíru znepokojeně. „Bylo toho na tebe moc, Babs? To mě ale vážně mrzí. Jsem to hlupák nepozorný. Neměl jsem dopustit, aby ses tak vyčerpala.“

Paní Franklinová ho obdařila úsměvem andělské trpitelky. „Nechtěla jsem ti nic říkat. Jsem hrozně nerada *protivná*.“

Vyšli jsme s Boydem Carringtonem z pokoje a nechali tam obě ženy o samotě.

Boyd Carrington zkroušeně pravil: „Já jsem přece hlupák nad hlupáky. Barbara mi připadala tak veselá a čilá, že jsem si vůbec neuvedomil, jak ji všechno zmáhá. Doufám, že jí to neublížilo.“

Nepřítomně jsem odpověděl: „Ale ne, až se vyspí, bude zase v pořádku.“

Scházel ze schodů. Na okamžik jsem zaváhal a pak jsem se vydal druhým křídlem ke svému pokoji a k Poirotovi. Poprvé se mi k němu nechtělo jít. Měl jsem tolik o čem přemýšlet a pořád ještě jsem cítil kolem žaludku to nepříjemné svírání.

Zvolna jsem procházel chodbou.

Z Allertonova pokoje ke mně dolehly hlasy. Ne že bych chtěl poslouchat za dveřmi, ale bezděčně jsem se na okamžik zastavil. Tu se dveře náhle otevřely a vyšla moje dcera Judith.

Úplně zkameněla, když mě viděla. Chytil jsem ji za rameno a vtáhl k sobě do pokoje. Strašně jsem se v tu chvíli zlobil.

„Co to má znamenat, že chodíš k tomu chlapovi do pokoje?“

Upřeně se na mě dívala. Netvářila se popuzeně, jenom z ní číšel ledový chlad. Dlouho neodpovídala.

Zacloulal jsem s ní. „Nepřeji si to, rozumíš! Nevíš, co děláš.“

Kousavě mě ťala: „Ty máš ale sprosté myšlenky.“

„Ať třeba mám. Tohle nám vy mladí předhazujete ze všeho nejraději. Ale moje generace má aspoň jisté zásady. Aby mezi námi bylo jasno, Judith, kategoricky ti zakazují se s tím člověkem nadále stýkat.“

Nespouštěla ze mě oči. Skoro šeptem řekla: „Chápu. Tak to tedy je.“

„Popíráš snad, že jsi do něho zamilovaná?“

„Ne.“

„Ale nevíš, co je zač. Nemůžeš to vědět.“

Záměrně, a aniž jsem cokoli smlčel, jsem jí vyprávěl historii, kterou jsem slyšel od Nortona.

„Rozuměj,“ dodal jsem nakonec. „Je to bezcharakterní cynik.“

Nezdálo se, že by to na ni nějak zapůsobilo. Rty se jí rozehrály pohrdavým úsměškem.

„Nikdy jsem si nemyslela, že je nějaký světec. O tom tě mohu ubezpečit.“

„Tohle u tebe nic neznamená? Judith, přece nejsi úplně zkažená.“

„Můžeš tomu tak říkat, jestli chceš.“

„Judith, ty přece — ty nejsi —“

Marně jsem hledal ta pravá slova. Uvolnila si paži z mého stisku.

„A teď poslouchej, tati. Budu si dělat, co budu chtít. Tyranizovat se od tebe nenechám. Nemá smysl, abys mi nějak domlouval. Se svým životem budu zacházet, jak mi bude libo, a ty mi v tom nezabrániš.“

Než jsem se nadál, byla pryč.

Uvědomil jsem si, že se mi chvějí kolena.

Sklesl jsem na židli. Bylo to horší — mnohem horší, než jsem se domníval. To dítě úplně ztratilo hlavu. Neměl jsem u koho hledat pomoc. Její matka, jediný člověk, od něhož by si byla dala říct, už nežila. Všechno záviselo jenom na mně.

Nepamatuji se, že bych byl kdy předtím nebo později prožíval taková muka...

4

Po chvíli jsem se vzchopil. Umyl jsem se, oholil a převlékl. Šel jsem dolů na večeři. Mám dojem, že jsem se choval jako vždycky. Nikdo si zřejmě nepovšiml, že se se mnou něco děje.

Několikrát jsem zachytil Juditin zvědavý pohled. Patrně se podívovala, alespoň se to domnívám, že jsem schopen se tvářit jakoby nic. A po celou dobu mi v duši zrálo odhodlání. Jediné, co jsem potřeboval, bylo sebrat odvahu a mít jasnou hlavu.

Po večeři jsme šli ven, dívali se na oblohu, prohodili každý něco o tom, jak je dusno, shodně předpovídali déšť, bouřku nebo průtrž.

Koutkem oka jsem zahlédl, jak Judith zachází za roh domu. Za chvílečku vykročil týmž směrem Allerton.

Co nejrychleji jsem ukončil rozhovor s Boydem Carringtonem a zamířil tam také.

Norton, mám ten dojem, se mi v tom pokoušel zabránit. Vzal mě pod paží. Navrhl, abychom se šli projít do růžové zahrady. Nevšímal jsem si ho.

Když jsem zacházel za roh, měl jsem ho pořád ještě po boku.

Byli tam. Viděl jsem Juditin pozvednutý obličej, viděl jsem, jak se nad ním Allerton sklání, viděl jsem, jak vzal Judith do náruče a políbil ji.

Pak se od sebe rychle vzdálili. Učinil jsem krok kupředu. Norton mě však silou strhl zpátky za roh. Šeptal: „Poslyšte, nemůžete —“

Nenechal jsem ho domluvit. Zprudka jsem opáčil: „Mohu. A taky chci.“

„Nemá to smysl, člověče drahá. Je to všechno nesmírně bolestné, ale koneckonců nemůžete dělat vůbec nic.“

mlčel jsem. Ať si myslí, co chce, já vím svoje.

Pokračoval: „Já vím, ten pocit bezmoci je k zbláznění, ale jediná možnost je smířit se s porážkou. *Smiřte se s tím, člověče!*“

Nepřel jsem se. Nechal jsem ho vymluvit. Pak jsem zase rázně vykročil za roh.

Ti dva zatím zmizeli, ale věděl jsem bezpečně, kde je najdu. Nedaleko byl altánek skrytý v houštině šeríků.

Zamířil jsem k němu. Myslím, že Norton šel pořád se mnou, ale nejsem si tím jist.

Když jsem se přiblížil k altánku, zaslechl jsem rozhovor a zůstal jsem stát.

„Takže domluveno, drahoušku. Už žádné vytáčky. Zítra pojedíš do města. Já řeknu, že chci na pár dní navštívit kamaráda v Ipswichu. Z Londýna pošleš telegram, že se

nemůžeš vrátit. A kdo se kdy doví o naší malé kouzelné večeři u mě doma? Nebudeš litovat, za to ti ručím.“

Cítil jsem, jak do mě Norton strká, a úplně povolně jsem se k němu otočil. Při pohledu na jeho ztrápený, zděšený obličej jsem se málem rozesmál. Nechal jsem se od něho dovést zpátky k domu. Tvářil jsem se, jako bych všechno vzdával, neboť jsem v tu chvíli už přesně věděl, co udělám...

Jasně a jednoznačně jsem mu řekl: „Tak už se se mnou netrapte. Pochopil jsem konečně, že je všechno marné. Děti si do života mluvit nedají. Vzdávám to.“

Bylo skoro směšné, jak se mu ulehčilo.

Brzy jsem se rozloučil, že si chci jít dřív lehnout, že mě pobolívá hlava.

Neměl nejmenší tušení, k čemu se chystám.

5

Na chodbě jsem zůstal stát. Bylo naprosté ticho. Nikde nikdo. Postele byly už nachystané na noc. Nortona, který měl pokoj na této straně, jsem nechal dole. Elizabeth Coleová hrála bridž. Curtiss, to jsem věděl, byl touto dobou určitě dole na večeři. Byl jsem tu úplně sám.

Troufám si prohlásit, že jsem s Poirotem nespolupracoval tolik let nadarmo. Přesně jsem věděl, na co si musím dát pozor.

Allerton se s Judith zítra v Londýně *nesejde*.

Allerton totiž vůbec neodjede...

Celá ta záležitost byla po pravdě směšně jednoduchá.

Zašel jsem si do pokoje vzít svou lahvičku s aspiriny. Pak jsem zamířil do Allertonova pokoje a do koupelny. Slumberyl měl v poličce. Osm tabletek, usoudil jsem, na to musí stačit. Jeden nebo dva byla přípustná dávka. Osm

by tedy mělo být dost a dost. Allerton přece říkal, že stačí vzít jen o málo víc, aby dávka byla toxická. Přečetl jsem si štítek: „Překročit předepsanou dávku je životu nebezpečné.“

Sám pro sebe jsem se usmíval.

Přehodil jsem si přes ruku hedvábný kapesníček a opatrně jsem lahvičku otevřel. Nesmějí na ní zůstat otisky prstů.

Vysypal jsem prášky. Ano, vypadaly skoro navlas stejně jako aspirin. Dal jsem do lahvičky osm aspirinů a doplnil ji slumberyly, jichž jsem si osm ponechal. Lahvička teď vypadala stejně jako předtím. Allerton si ničeho nevšimne.

Vrátil jsem se do svého pokoje. Měl jsem tam láhev whisky — skoro každý jsme ve Styles měli láhev whisky. Připravil jsem si dva poháry a sifon. Ještě jsem neviděl, že by Allerton kdy odmítl sklenku. Až přijde nahoru, pozvu ho na skleničku na dobrou noc.

Vyzkoušel jsem tablety v troše alkoholu. Rozpouštěly se docela dobře. Opatrně jsem ten roztok okusil. Možná byl trošičku nahořklý, ale to se dalo sotva postřehnout. Měl jsem svůj plán. Až přijde Allerton nahoru, budu si právě nalévat sklenku. Podám mu ji a naliji si druhou. Všechno proběhne úplně snadno a přirozeně.

Nemůže vůbec tušit, co se ve mně děje — ledaže by mu to řekla Judith. Chvilí jsem o tom uvažoval, ale dospěl jsem k závěru, že odtud nebezpečí zaručeně nehrozí. Judith se nikdy nikomu s ničím nesvěřovala.

Bude pravděpodobně přesvědčen, že nemám nejmenší ponětí, k čemu se chystají.

Nezbývalo mi už než čekat. Bude trvat dlouho, patrně hodinu dvě, než si Allerton půjde lehnout. Byl odjakživa noční pták.

Tiše jsem seděl a čekal.

Trhl jsem sebou, když kdosi zaklepal na dveře. Byl to však jenom Curtiss. Žádal si mě Poirot.

S úlekem jsem vyskočil. Poirot! Za celý večer jsem si na něj ani nevzpomněl. Musel se podívat, co se mnou je. Zamrzelo mě to. Jednak jsem se zastyděl, že jsem k němu nezaskočil aspoň na chvíli, a jednak jsem se obával, aby nevytušil, že se stalo něco, o čem neví.

Šel jsem za Curtissem přes chodbu.

„*Eh bien!*“ zvolal Poirot. „Cože na mě takhle zapomínáte, *hein?*“

Předstíral jsem zívnutí a omluvně jsem se usmál. „Odpusťte mi, příteli,“ pravil jsem, „ale upřímně řečeno mě tak prudce rozbolela hlava, že sotva vidím na oči. Asi je ve vzduchu bouřka. Sebralo mě to tak, že jsem úplně zapomněl, že jsem vám nezašel popřát dobrou noc.“

Jak jsem očekával, byl Poirot okamžitě celý ustaraný. Nemluvil než o mé bolavé hlavě. Vyčetl mi, že jsem určitě venku vysedával někde na větru (a to jsme za sebou měli nejparnější letní den!). Odmítl jsem aspirin, že už jsem nějaký měl, ale nedal si říct a vnutil mi aspoň šálek sladké a naprosto nechutné čokolády.

„Posiluje nervy, víte,“ vysvětloval mi.

Vypil jsem to, jen aby už byl konec dohadování, a popřál Poirotovi dobrou noc. V uších mi pořád zněly jeho starostlivé domluvy plné účasti.

Vrátil jsem se k sobě do pokoje a záměrně za sebou zavřel dveře s hlasitým zaklapnutím. Později jsem je s největší opatrností na škvírku pootevřel. Takhle zaručeně

nepřeslechnu, až půjde po chodbě Allerton. Ale ještě to chvíli potrvá.

Seděl jsem a čekal. Vzpomínal jsem na svou ženu. V jednu chvíli jsem potichoučku zašeptal: „Ty mě přece chápeš, moje drahá. Já ji musím zachránit.“

Zanechala Judith mé péči a nesmím zklamat.

V tom hlubokém tichu jsem najednou cítil, že je mi Cinders úplně nablízku.

Jako by se mnou byla v pokoji.

A přesto jsem neúprosně čekal dál.

13. KAPITOLA

1

Není snadné zachovat klid, když člověk vypráví o nezdaru, který ho bezmála připravil o sebeúctu.

Po pravdě se totiž stalo, že jsem při čekání na Allertona v křesle usnul.

Snad ani nebylo čemu se divit. Noc předtím jsem spal velice špatně. Celý den jsem byl na vzduchu. Byl jsem znaven starostmi a tím, že jsem napnul všechny síly, abych provedl, co jsem si usmyslil. Ke všemu ještě bylo to těžké předbouřkové ovzduší. Možná k tomu přispěla i moje úporná snaha se soustředit.

Ať tak či onak, stalo se. Vsedě jsem usnul, a když jsem se probudil, venku švitořili ptáci, slunce stálo na nebi a já byl v křesle celý sesunutý, ve večerním obleku, s odpornou chutí v ústech a s hlavou jako střep.

Vylekal jsem se, nemohl jsem tomu uvěřit, jímali mě hnus nad sebou samým a nakonec jsem pocítil obrovskou, nezměrnou úlevu.

Kdo jen to napsal, že „i ten nejčernější dnešek, prožitý až do konce, se stane minulostí“? Pravda pravdoucí. Strážlivě a věcně jsem si uvědomoval, jak jsem byl zmožený a jak nesmyslně jsem uvažoval. Stržen city, nebyl jsem schopen posoudit, jakou má co váhu. A skutečně jsem se rozhodl zabít člověka.

Můj pohled padl na sklenku whisky, stojící přede mnou. Pln děsu jsem vyskočil, rozhrnul záclony a vylil ji do zahrady. Byl jsem večer snad šílený!

Oholil jsem se, vykoupal a oblékl. Pak jsem se, už v mnohem lepším stavu, zašel podívat na Poirota. Usadil jsem se u něho a ze všeho jsem se mu upřímně vyznal.

Musím říci, že se mi neskonale ulevilo.

Účastně nade mnou pokyvoval hlavou. „Vy ale nosíte v hlavě pěkné nesmysly. Jsem rád, že jste se mi přišel vyzpovídat ze svých hříchů. Ale proč jste za mnou nepřišel včera večer a neřekl mi, k čemu se chystáte, milý příteli?“

Se zahanbenou tváří jsem upřímně řekl: „Patrně jsem se bál, že byste se pokusil mi to rozmluvit.“

„Jistěže bych vám to byl rozmluvil. Samozřejmě ano. Nebo si myslíte, že bych vás chtěl vidět na šibenici, ke všemu ještě kvůli nějakému hnusnému mizerovi, který se jmenuje major Allerton?“

„Nebyli by na to přišli,“ řekl jsem. „Provedl jsem to s největší obezřelostí.“

„To si myslí všichni vrahové. Dostal jste se do toho pravého vražedného rozpoležení! A dovoluji si vás upozornit, *mon ami*, že jste vůbec nebyl tak chytrý, jak jste si namlouval.“

„Byl jsem nanejvýš opatrný. Setřel jsem z té lahvičky otisky svých prstů.“

„Přesně tak. Přitom jste setřel taky Allertonovy otisky. A kdyby ho našli mrtvého, co by se stalo? Provedli by pitvu a ukázalo by se, že příčinou smrti byla otrava slumberylem. Vzal si ho tolik náhodou, nebo záměrně? *Tiens*, na lahvičce nejsou jeho otisky. Ale proč ne? Ať to byla nešťastná náhoda, nebo sebevražda, v žádném případě neměl proč je stírat. A tak by analyzovali zbylé tablety a zjistili by, že jich skoro polovinu někdo vyměnil za aspirin.“

„Ovšem aspirin má dneska kdekdo,“ zahučel jsem chabě.
„Ano, ale ne každý má dceru, o niž Allerton usiluje s nečestnými záměry — abych to vyjádřil staromódní sentimentální frází. A vy jste se kvůli tomu včera se svou dcerou pohádal. Dva muži, Norton a Boyd Carrington, mohou odpřísáhnout, že jste toho člověka nenáviděl. Ne, Hastingsi, nijak nadějně by to pro vás nevypadalo. Pozornost všech by se okamžitě upnula k vám, a vy byste mezitím už tak propadl strachu — nebo dokonce výčitkám —, že by každý průměrný inspektor nevyhnutelně dospěl k závěru, že pachatelem jste vy. Je dokonce docela dobře možné, že vás někdo viděl manipulovat s těmi tabletami.“

„Určitě neviděl. Nikde nikdo nebyl.“

„Za oknem je balkón. Někdo tam mohl být a koukat dovnitř. Nebo — kdoví — se někdo mohl koukat klíčovou dírkou.“

„Vám už lezou ty klíčové dírky na mozek, Poirote. Lidi se klíčovými dírkami nekoukají tak často, jak si pořád namlouváte.“

Poirot přivřel oči a poznamenal, že jsem byl odjakživa příliš důvěřivá povaha.

„A taky si vás dovoluji upozornit, že s klíči se v tomhle domě dějí prapodivné věci. Osobně jsem nejradši, když bezpečně vím, že jsem zamčený zevnitř — a to i když je Curtiss hned ve vedlejším pokoji. Krátce nato, co jsem se sem nastěhoval, mi klíč zmizel — jako by se do země propadl! Musel jsem si dát udělat nový.“

„Ale stejně,“ vydechl jsem s ulehčením, hlavu pořád plnou vlastních starostí, „nic se nestalo. Je to hrozné pomyšlení, že se člověk může dostat takhle daleko.“ Ztišil jsem hlas. „Poirote, nepřipadá vám, že po — po té

vraždě tenkrát před lety je tu ve vzduchu pořád ještě něco jako infekce?“

„Myslíte virus vraždění? Což — nápad je to zajímavý.“

„Každý dům má svou atmosféru,“ řekl jsem uvážlivě.

„Tenhle dům má špatnou minulost.“

Poirot přikývl. „Ano. Žili tu lidi, kteří si z duše přáli, aby někdo zemřel — aspoň někteří z nich si to přáli. To je skutečně pravda.“

„Jsem přesvědčen, že se to člověka nějakým způsobem zmocňuje. Ale teď mi, Poirote, řekněte, co si s tím vším mám počít — myslím s Judith a s Allertonem. Musím tomu nějak učinit přítrž. Co bych podle vás měl nejspíš udělat?“

„Nedělejte nic,“ prohlásil jednoznačně Poirot.

„Ale -“

„Když nebudete zasahovat, naděláte nejméně škody, to mi věřte.“

„Kdybych si s Allertonem promluvil —“

„Co mu chcete vykládat nebo udělat? Judith je jedenadvacet a je svou vlastní paní.“

„Ale já si myslím, že musím přece dokázat —“

Poirot mě přerušil. „Ne, Hastingsi. Nenamlouvejte si, že jste tak chytrý, tak zdatný, nebo dokonce tak mazaný, že byste s některým z těch dvou dokázal hnout. Na řeči rozzlobených bezmocných otců je Allerton určitě zvyklý a pravděpodobně se při nich báječně baví. Judith nepatří k těm dušičkám, které se dají odradit. Doporučoval bych vám — pokud vůbec má smysl někomu něco doporučovat — něco úplně jiného. Já na vašem místě bych Judith věřil.“

Zíral jsem na něho.

„Judith,“ pravil Hercule Poirot, „je velice jemná bytost. Nesmírně se jí obdivuji.“

Rozechvělým hlasem jsem přiznal: „Já se jí taky obdivuji. Ale bojím se o ni.“

Poirot s náhlou rázností pokývl hlavou. „Já se o ni taky bojím,“ prohlásil. „Ale jinak než vy. Strašně se bojím. Přitom jsem bezmocný — nebo skoro bezmocný. A dny utíkají. Nebezpečí je hrozné — a je už na dosah, Hastingsi.“

2

Že nebezpečí je už na dosah, to jsem věděl právě tak dobře jako Poirot. Po tom, co jsem zaslechl předchozí večer, jsem to dokonce věděl lépe než on.

Když jsem scházel dolů na snídani, znovu jsem se zamýšlel nad Poirotovou větou: „Já na vašem místě bych Judith věřil.“

Jeho slova mě překvapila a naplnila mě zvláštním uspokojivým pocitem. A téměř vzápětí se ukázalo, že byla oprávněná. Neboť Judith si to s cestou do Londýna zřejmě rozmyslila.

Neodjela, ale jako obvykle odešla hned po snídani s Franklinem do laboratoře a bylo jasné, že budou celý den pilně pracovat.

Zaplavil mě pocit hluboké vděčnosti. Jak šílený, jak zoufalý jsem to byl včera večer! Usoudil jsem — a byl jsem o tom pevně přesvědčen —, že Judith přistoupila na Allertonovy milostné návrhy. Ovšem pravda byla, uvědomoval jsem si, že jsem skutečně neslyšel její souhlasnou odpověď. Ne, Judith je příliš jemná, bytostně příliš dobrá a opravdová, aby podlehla. Judith to setkání odmítla.

Jak jsem zjistil, posnídal Allerton časně a odejel do Ipswichu. Jedná tedy podle plánu a zřejmě počítá, že Judith odjede do Londýna, jak se domluvili.

Inu, radoval jsem se zlomyslně, čeká ho zklamání.

Přistoupil ke mně Boyd Carrington a poněkud nevrle prohodil, že se dnes ráno tvářím nějak spokojeně.

„Jsem spokojený,“ odpověděl jsem mu, „dostal jsem dobrou zprávu.“

Řekl, že jsem na tom líp než on. Že před chvilkou telefonicky mluvil s architektem, vyvstala zas nějaká potíž se stavbou — místní stavební dohled má proti něčemu ostré výhrady. Takže ho čeká nepříjemná korespondence. A ke všemu se obává, že včera připustil, aby paní Franklinová přepnula své síly.

Paní Franklinová si zřejmě vynahrazovala včerejší záchvat dobrého zdraví a dobré nálady. Chovala se, jak jsem se dověděl od sestry Cravenové, úplně nemožně.

Sestra Cravenová měla na dnešek slíbené volno, chtěla zajet k jednomu známým, ale musela se ho vzdát a byla kvůli tomu celá roztrpčená. Od časného rána po ní paní Franklinová pořád něco chtěla — vonnou sůl, termofoř, všelijaká dietní jídla a nápoje, nepřipustila, aby se sestra na krok vzdálila z pokoje. Stěžovala si na neurotické bolesti, na píchání u srdce, na křeče v lýtkách a chodidlech, na zimnici a kdoví na co ještě.

S plným přesvědčením mohu prohlásit, že ani mne, ani koho jiného vůbec nenapadlo dělat si kvůli tomu nějaké starosti. Všichni jsme v tom viděli jen projev hypochondrie paní Franklinové. Stejně se na to dívali i sestra Cravenová a doktor Franklin.

Pro doktora Franklina poslali do laboratoře, vyslechl nářky své ženy, zeptal se, zdali si přeje, aby k ní zavolal

místního lékaře (což paní Franklinová zhurta odmítla), namíchal jí nějaké sedativum, uklidnil ji, jak jen uměl, a zase se vrátil ke své práci.

Sestra Cravenová mi řekla: „On samozřejmě ví, že paní to jen hraje.“

„Podle vás jí opravdu celkem nic není?“

„Teplotu má normální a puls taky v pořádku. Pokud vás to zajímá, tak jenom vyvádí.“

Měla špatnou náladu a tak se vyjadřovala otevřeněji než jindy.

„Jak má někdo z něčeho radost, honem mu ji kouká zkazit. Nejraději by, aby se její manžel strhal a já abych jen skákala kolem ní, a dokonce i sir William si musí připadat jako neurvalec, protože ‚včera přepnul její síly‘. To je celá ona.“

Sestře Cravenové dnes zřejmě její pacientka připadala úplně nesnesitelná. Usoudil jsem, že se k ní paní Franklinová zachovala skutečně ošklivě. Paní Franklinová nepochybně patří k tomu druhu žen, které ošetřovatelky i služebné instinktivně nenávidí, nejen proto, jaké jsou s nimi těžkosti, ale pro způsob, jakým ty těžkosti dělají.

Nikdo tedy, jak už jsem řekl, nebral její nevolnost vážně. Jedinou výjimkou byl Boyd Carrington, který bloumal po domě a tvářil se nešťastně jako malý kluk, když dostane vyhubováno.

Kolikrát jsem se od té doby znovu a znovu probíral všemi událostmi toho dne, pokoušel se rozpomenout na něco napohled bezvýznamného — na nějakou drobnou pozapomenutou okolnost —, kolikrát jsem se snažil znovu si přesně vybavit, jak se kdo tvářil, do jaké míry

bylo chování lidí normální, či zda se u někoho nějak projevovalo rozrušení.

Když dovolíte, přesně ještě zaznamenám, co jsem si o kom zapamatoval.

Boyd Carrington, jak jsem už řekl, se tvářil úplně nešťastně a provinile. Zřejmě si vyčítal, že se den předtím choval příliš neukázněně a sobecky, že nebral dost ohled na křehké zdraví své společnosti. Několikrát se zašel na Barbaru Franklinovou poptat a sestra Cravenová, jež nebyla v nijak dobré náladě, ho pokaždé stroze a kousavě odbyla. Dokonce se vypravil do vsi pro bonboniéru. Poslali mu ji zpátky. „Paní Franklinová nemůže jíst čokoládu.“

Posmutněle otevřel bonboniéru v kuřáckém salónku. Norton, já i on jsme se s vážnou tváří pustili do bonbónů. Nortonovi, vzpomínám si, to ráno určitě něco dělalo starosti. Byl zamyšlený a chvílemi se mu stáhlo obočí, jako by si něčím lámal hlavu.

Čokoládové bonbóny mu chutnaly a jako duchem nepřítomný jich spořádal pěknou řádku.

Počasí se obrátilo. Od deseti hodin lilo jako z konve.

Ten déšť v nás nevyvolával melancholii, jaká na člověka někdy padá, když se rozprší. Naopak, přinesl nám všem úlevu.

Kolem poledního snesl Curtiss dolů Poirota a usadil ho v salónu. Tam se k němu přidružila Elizabeth Coleová a hrála mu na piano. Měla pěkný přednes a hrála Bacha a Mozarta, jejichž skladby měl můj přítel velice rád.

Franklin a Judith přišli ze zahrady asi ve tři čtvrtě na jednu. Judith byla pobledlá a vypadala vyčerpaně. Skoro nepromluvila, neurčitě, jako ve snách se rozhlédla a hned odešla. Franklin si k nám přisedl. Vypadal taky unaveně

a zamyšleně a působil dojmem člověka, který je na konci sil.

Vzpomínám si, že jsem prohodil něco v tom smyslu, že ten déšť je ohromná úleva, a on na to rychle opáčil: „Ano. Občas je to tak, že se *něco* zlomit musí...”

Nevím proč jsem měl dojem, že při těch slovech neměl na mysli jenom počasí. Při své neohrabanosti vrazil do stolu, takže se dobrá polovina bonbónů sesypala na zem. S výrazem zděšeným jako pokaždé se omluvil — zřejmě krabici.

„Ach, promiňte.“

Mohlo to být k smíchu, ale jaksi nebylo. Rychle se sehnul a sbíral spadlé bonbóny.

Norton se ho zeptal, zda měl dopoledne hodně únavnou práci.

V tu chvíli se Franklin rozzářil úsměvem — zaujatým, klukovským, plným života.

„Ne — ne — jen jsem najednou pochopil, že na to jdu špatně. V podstatě je třeba postupovat mnohem jednodušeji. Ted’ to mohu vzít zkrátka.“

Stál, mírně se pohupoval ze strany na stranu, pohled zamyšlený, ale plný energie.

„Ano, zkrátka. To bude určitě nejlepší.“

3

Zatímco dopoledne jsme byli všichni jako podráždění a nevěděli co s časem, odpoledne se nečekaně vydařilo. Ukázalo se zase slunce, ochladilo se a vzduch byl svěží. Paní Luttrelovou snesli dolů a usadili na terase. Byla v báječném rozpoložení — uplatňovala svou roztomilost méně vtíravým způsobem než obvykle a nebyla nepřetržitě nachystána někoho tnout jazykem.

Popichovala manžela, ale jemně a s jistou láskyplností, a on jen zářil. Byla opravdu radost pozorovat, jak hezky spolu vycházejí.

Poirot se také nechal vyvézt ven a měl taky dobrou náladu. Myslím, že ho těšilo, že jsou spolu Luttrellovi tak zadobře.

Plukovník jako by byl o léta omládl. Nechoval se tak nejistě, nepopotahoval se pořád za knírek. Dokonce navrhl, že bychom si večer mohli zahrát bridž.

„Daisy to moc chybí.“

„To tedy opravdu chybí,“ přidala se paní Luttrelová.

Norton vyslovil obavu, zda by ji to příliš neunavovalo.

„Zahraju si jednu partii,“ prohlásila paní Luttrelová a s mrknutím dodala: „A budu se chovat slušně a tady chudáku Georgeovi neutrhnu hlavu.“

„Ale miláčku,“ protestoval její manžel, „já vím, že hrát se mnou je otřesné.“

„No, a co?“ mínila paní Luttrelová. „Copak to pro mě není ohromné povyražení, když si tě mohu dobírat a dávat ti co proto?“

Všechny nás to rozesmálo. Paní Luttrelová pokračovala: „Já dobře vím, jaké mám chyby, ale v životě se jich nevzdám. George to se mnou prostě už musí vydržet.“ Plukovník Luttrell se na ni zadíval zbožňujícím pohledem.

Myslím, že právě jejich vzájemný soulad dal podnět k debatě, která se rozvinula o několik hodin později.

Jsou muži a ženy díky tomu, že už není tak obtížné se rozvést, skutečně šťastnější? Anebo se často stává, že přechodné období podrážděnosti a odcizení — nebo trápení kvůli třetí osobě — za čas pomine a zase se obnoví láska a vřelý vztah?

Někdy je až neuvěřitelné, jak výrazně se názory lidí rozcházejí s jejich vlastními životními zkušenostmi.

Mně se manželství neobyčejně vydařilo a bylo šťastné, já sám jsem v podstatě staromódní člověk, a přece jsem byl pro rozvod — pro to, aby se člověk vyrovnal se svým nezdarem a začal znovu. Boyd Carrington za sebou měl nešťastné manželství, a přitom byl pro nezrušitelnost manželského svazku. Prohlásil, že chová instituci manželství v nejhlubší úctě. Že je to základ státu. Norton, který nebyl nikdy k nikomu upoután a neměl žádnou osobní zkušenost, uvažoval podobně jako já. Franklin, moderní vědec a myslitel, se kupodivu stavěl příkře proti rozvodu. Rozvod byl zřejmě v rozporu s jeho ideálem přímočarého myšlení a jednání. Člověk na sebe bere jistou odpovědnost. Je třeba nést ji až do konce, a ne se z ní vyvléknout nebo se jí vzdát. Smlouva je smlouva, říkal. Člověk na ni přistupuje z vlastní svobodné vůle a musí ji plnit. Cokoli jiného má za důsledek to, co je podle něho spoušť. Nekázeň, vztahy napůl rozvrácené.

Seděl v křesle pohodlně opřený, dlouhýma nohama nevědomky okopával stůl a vykládal: „Muž si svou ženu vybírá. Nese za ni odpovědnost až do konce života — jejího, nebo svého.“

Norton prohodil dosti směšně: „Jenomže někdy — ó požehnaná smrti, že?“

Smáli jsme se a Boyd Carrington řekl: „Vy raději mlčte, milý hochu, vy jste nikdy nebyl ženatý.“

Norton zavrtěl hlavou a pravil: „A teď už mám zmeškáno.“

„Myslíte?“ blýskl po něm Boyd Carrington trochu posměšným pohledem. „Jste si tím tak jist?“

Právě v tu chvíli mezi nás přišla Elizabeth Coleová. Byla nahoře u paní Franklinové.

Nevím, zda mi to jen tak nepřipadalo, ale Boyd Carrington jako by byl skutečně, sklouzl významným pohledem z Elizabeth Coleové na Nortona. A bylo možné, že se Norton začervenal?

Přivedlo mě to na novou myšlenku a pátravě jsem se zadíval na Elizabeth Coleovou. Pravda, byla ještě poměrně mladá. Navíc docela hezká. Vlastně velice půvabná a sympatická žena, s níž by musel být každý muž šťasten. V poslední době trávili s Nortonem hodně času společně. Spřátelili se na výpravách za ptáky a květinami, vzpomněl jsem si, že o Nortonovi mluvila jako o milém člověku.

Nu, kdyby tomu tak bylo, ze srdce bych jí to přál. Po nešťastném, zuboženém mládí by jí bylo dopřáno žít nakonec šťastně a tragédii, jež tak otrásla jejím životem, by se ulomil hrot. Při pohledu na ni jsem si pomyslně, že teď vypadá mnohem šťastněji a — ano, veseleji, než když jsem přijel do Styles.

Elizabeth Coleová a Norton — ano, proč ne. A náhle, zničehonic, jsem pocítil zneklidnění a podivnou úzkost. Není správné — není bezpečné myslet tady na šťastnou budoucnost. Styles v sobě má cosi zlověstného. Dolehlo to na mě — najednou jsem si připadal starý a unavený — ano, padl na mě strach.

Za okamžik ten pocit pominul. Nepovšiml si mě nikdo, jenom Boyd Carrington. O chvílku později se mě polohlasně zeptal: „Je vám něco, Hastingsi?“

„Ne, proč?“

„No, vypadal jste — nevím, jak bych to řekl.“

„Měl jsem jen takový pocit — předtuchu.“

„Něčeho zlého?“

„Ano, dalo by se to tak říci. Pocit, že — že se něco stane.“

„Zvláštní. Taky jsem něco podobného párkrát prožil. Máte tušení, co se stane?“

Upřeně mě pozoroval.

Zavrtěl jsem hlavou. Neboť jsem skutečně neměl předtuchu něčeho určitého. Byl to jenom nápor hluboké deprese a strachu.

Potom vyšla z domu Judith. Kráčela zvolna, hlavu vztyčenou, rty semknuté, vážný výraz v krásné tváři.

Pomyslíl jsem, jak málo má z mé i Cindersiny podoby. Vypadá jako mladá kněžka. Nortonovi také tak nějak připadala, neboť jí řekl: „Vypadáte tak jako kdysi vaše jmenovkyně — než uťala Holofernovi hlavu.“

Judith se usmála a trochu pozvedla obočí. „Nemohu si teď vzpomenout, proč to udělala.“

„Ach, z nejvznešenějších morálních principů. Čistě pro blaho společnosti.“

Jeho slova zazněla trochu posměšně a Judith se to dotklo. Začervenala se, prošla kolem něho a posadila se vedle Franklina. Řekla: „Paní Franklinové je už mnohem lépe. Všechny nás zve, abychom k ní teď večer přišli na kávu.“

4

Paní Franklinová je skutečně náladové stvoření, říkal jsem si, když jsme po večeři šli v houfu nahoru. Celý den všem ztrpčovala život, a teď je roztomilost sama.

Měla na sobě zelenkavé negližé a ležela na *chaise longue*. Hned vedle ní stál malý otáčecí stolek s přihrádkou na knihy a na něm nachystaný kávovar. Za nepatrného přispění sestry Cravenové prováděla

obratnými bílými prsty rituál přípravy kávy. Byli jsme tu všichni s výjimkou Poirota, který chodil spát před večerí, Allertona, který zůstal v Ipswichu, a manželů Luttrelových, kteří zůstali dole.

Pokojem se šířilo aroma kávy — nádherná vůně. Protože ve Styles jako kávu podávali jen jakousi nevábnou černou špínu, všichni jsme se těšili na nápoj, který paní Franklinová připraví z čerstvě umletých zrněk.

Franklin seděl u stolku z druhé strany a podával všem plné šálky. Boyd Carrington stál v nohách pohovky, Elizabeth Coleová a Norton byli u okna. Sestra Cravenová ustoupila za čelo lůžka. Já jsem seděl v křesle, luštil křížovku v *The Times* a předčítal legendu.

„Síla — nebo slabost muže?“ četl jsem. „Na sedm písmen.“

„To je možná nadšení,“ mínil Franklin.

Chvilku jsme uvažovali. Pokračoval jsem: „Tvrdí chlapi z hor.“

„Zbojníci,“ řekl Boyd Carrington rychle.

„Citát: A cokoli se zeptáš, ozvěna odpoví...‘ — doplnit slovo. Je to od Tennysona. Čtyři písmena.“

„Tobě,“ navrhla paní Franklinová. „To je určitě správně. Ozvěna odpoví tobě.“

Nezdálo se mi to. „Mělo by to končit na t.“

„Na t končí spousta slov. Past a lest a čest“

Od okna se ozvala Elizabeth Coleová. „Citát z Tennysona zní: A cokoli se zeptáš, ozvěna odpoví: Smrt!“,

Slyšel jsem, jak kdosi za mnou zprudka nadechl. Vzhledl jsem. Byla to Judith. Prošla kolem nás k oknu a pak na balkón.

Zatímco jsem doplňoval poslední slovo, řekl jsem: „Ta síla muže nemůže být nadšení. Druhé písmeno je i.“

„Jak přesně zní to heslo?“

„Síla — nebo slabost muže? Sedm písmen, druhé je, i.“

„Milenka,“ pravil Boyd Carrington. Paní Franklinové cinkla lžička o podšálek. Přešel jsem k dalšímu heslu křížovky.

„Žárlivost je zelenooký netvor,“ pravila tato osoba.“

„Shakespeare,“ řekl Boyd Carrington.

„Byl to Othello?“ zeptala se paní Franklinová. „To je příliš dlouhé. Jenom čtyři písmena.“

„Jago.“

„Ale já vím *určitě*, že to byl Othello.“

„To vůbec není z Othella. To říká Romeo Julii.“

Dohadovali jsme se, která postava to řekla. Tu na nás křikla z balkónu Judith: „Podívejte, padá hvězda. A tamhle druhá!“

Boyd Carrington hned zvolal: „Kde? Musíme si něco přát!“ Vyšel na balkón za Elizabeth Coleovou, Nortonem a Judith. Přidružila se k němu sestra Cravenová. Franklin vstal a také tam zamířil. Stáli na balkóně, zaujatě vykřikovali a dívali se do noci.

Zůstal jsem sedět nad křížovkou. Proč bych *já* toužil vidět, jak padá hvězda? Nemám si co přát...

Náhle se Boyd Carrington vrátil zpátky do pokoje.

„Barbaro, tohle musíš vidět.“

Paní Franklinová zostra odmítla: „Ne, nemohu. Jsem příliš unavená.“

„Nesmysl, Babs. Musíš na balkón a něco si přát!“ Zasmál se. „A už žádné řeči. Vynesu tě tam!“

Rychle se sklonil a zvedl ji do náruče. Se smíchem se bránila. „Pust', Bille, pust' mě — neblázni!“

„Malé holčičky musí ven a něco si přát!“ Vynesl ji na balkón a tam ji spustil na zem.

Sklonil jsem se ještě hlouběji nad noviny. Vybavila se mi vzpomínka... Jasná tropická noc, žáby skřehotají... a padají hvězdy. Dívám se z okna a pak se otáčím k Cinders a v náručí ji vynáším ven, aby taky viděla padat hvězdy a něco si přála...

Čtverečky křížovky se zvlnily a rozplývaly se mi před očima.

Na balkóně se od ostatních oddělila jedna postava a vstoupila do pokoje. Judith.

Judith mě nikdy nesmí přistihnout se slzami v očích. Rychle jsem otočil stůl s přihrádkou a předstíral, že hledám nějakou knížku. Vzpomněl jsem si, že jsem tam zahlédl staré vydání Shakespeara. Ano, bylo tam. Listoval jsem v Othellovi.

„Co děláš, tati?“

Zabručel jsem něco o křížovce a obracel stránky. Ano, byl to Jago.

Chraňte se, pane, žárlivosti! Je to zelenooký netvor, jenž si hraje s tím, koho požívá.

Judith přečetla jiné verše:

Nižádný mák, nižádná mandragora, nižádný lektvar ze dřímotných šťáv v ten sladký spánek už tě nezkonejší, jímž ještě včera spals.

Její hlas zněl zvůně, byl krásný a hluboký.

Ostatní se vraceli, rozesmátí a rozpovídání. Paní Franklinová opět zaujala své místo na *chaise longue*, Franklin se posadil na svou židli a míchal si kávu. Norton a Elizabeth Coleová dopili své šálky a omluvili se, neboť slíbili Luttrellovým, že si s nimi zahrají bridž.

Paní Franklinová vypila kávu a pak požádala o své kapky. Do koupelny jí pro ně došla Judith, protože sestra Cravenová nebyla v tu chvíli v pokoji.

Franklin nepřítomně přecházel po pokoji sem a tam. Škobrtl o malý stolek. Jeho paní ho ostře napomenula.

„Dávej přece trochu pozor, John!“

„Odpusť, Barbaro. Na něco jsem myslel.“

Paní Franklinová s přehnanou roztomilostí prohodila:

„Ty jsi takový velikánský medvěd, vid', miláčku?“

Roztěkaně se na ni zadíval. „Je krásná noc, půjdu se trochu projít,“ řekl a vyšel z pokoje.

Paní Franklinová pravila: „On je *skutečně* génius, víte. Už jen to, jak se chová. Já se mu opravdu strašně obdivuji. Tak vášnivě miluje svou práci.“

„Což o to, chytrý je,“ souhlasil dost ledabyly Boyd Carrington.

Judith zprudka vyšla z pokoje a ve dveřích se málem srazila se sestrou Cravenovou.

Boyd Carrington navrhl: „A co kdybychom si zahráli piket, Babs?“

„To je báječný nápad! Přinesete nám karty, sestro?“

Sestra Cravenová šla pro karty a já jsem paní Franklinové popřál dobrou noc a poděkoval za kávu.

Na chodbě jsem zastihl Franklina a Judith. Stáli u okna a dívali se ven. Nemluvili, jen stáli bok po boku.

Když jsem se přiblížil, Franklin se pootočil. Udělal krok, zaváhal a zeptal se: „Půjdete se projít, Judith?“

Dcera zavrtěla hlavou. „Dneska ne.“ A krátce dodala: „Jdu si lehnout Dobrou noc.“

Šel jsem ze schodů s Franklinem. Tiše si pohvizdoval a usmíval se.

Poněkud rozmrzele, protože mi bylo těžko, jsem prohodil: „Zdá se, že jste dneska sám se sebou spokojený.“

Přikývl.

„Ano. Udělal jsem něco, k čemu jsem se chystal už dlouho. A to člověku dává pocit uspokojení.“

Dole jsem se s ním rozloučil a chvíli se díval, jak hrají bridž. Když se paní Luttrelová nedívala, Norton na mě mrkl. Zdálo se, že u partie vládne neobyčejná pohoda.

Allerton se do té chvíle ještě nevrátil. Napadlo mě, že když tu není, žije se v domě mnohem spokojeněji a volněji.

Šel jsem nahoru k Poirotovi. Seděla u něho Judith. Když jsem vstupoval, mlčky se na mě usmála.

„Ona vám tedy odpouští, *mon ami*,“ zaútočil na mě Poirot pichlavě.

„To tedy nevím,“ ohradil jsem se, „jak vlastně —“

Judith vstala. Vzala mě kolem krku a políbila mě.

„Nemrač se, tati,“ řekla. „Strýček Poirot tě *nesmí* jen tak urážet. *Mně* je třeba odpustit. Tak mi, prosím tě, odpusť a popřej mi dobrou noc.“

Nevím ani proč, ale řekl jsem: „Promiň mi, Judith, moc mě to mrzí. Nechtěl jsem — „

Přerušila mě: „To je v pořádku. Zapomeňme na to. Teď už je všechno v pořádku.“ Mírně, zasněně se usmála. Opakovala: „Teď už je všechno v pořádku...“ a tiše vyšla z pokoje.

„Tak co?“ dožadoval se Poirot. „Co se událo dneska večer?“

Rozhodil jsem ruce. „Nic se neudálo, a asi se už nic dít nebude,“ odpověděl jsem.

Byl jsem však na velkém omylu. Neboť něco se tu noc událo. Paní Franklinovou přepadly prudké bolesti. Poslali pro dva další lékaře, ale nebylo to nic platné. Ráno zemřela.

Teprve o čtyřiaadvacet hodin později jsme se dověděli, že zemřela na otravu fysostigminem.

14. KAPITOLA

1

Vyšetřování se konalo o dva dny později. V tomto koutě světa jsem se tedy zúčastnil vyšetřování už podruhé.

Vyšetřovatel byl schopný muž středních let, měl bystrý pohled a mluvil velice stroze.

Napřed se četla lékařská zpráva. Konstatovala fakt, že smrt nastala otravou fysostigminem, kromě něhož byly zjištěny i další alkaloidy kalabarského bobu. K požití jedu došlo předchozí večer mezi sedmou hodinou a půlnocí. Přesnější údaje odmítli policejní lékař a jeho kolega uvést

Prvním svědkem byl doktor Franklin. Zapůsobil celkem příznivým dojmem. Jeho výpověď byla prostá a jasná. Po smrti své ženy překontroloval všechny roztoky ve své laboratoři. Zjistil, že v jisté láhvi, která měla obsahovat silný roztok alkaloidů z kalabarského bobu, s nímž prováděl experimenty, je obyčejná voda obsahující pouze nepatrné stopy původní náplně. Nemohl přesně říci, kdy k této výměně došlo, protože ten preparát už několik dní nepoužil.

Pak se projednávala otázka přístupu do laboratoře. Doktor Franklin vypověděl, že laboratoř se obvykle zamykala a on že obvykle nosil klíč v kapse. Jeho asistentka slečna Hastingsová měla druhý klíč. Kdokoli se chtěl dostat do ateliéru, musel si klíč půjčit u ní nebo přímo u něho. Občas si klíč půjčovala jeho žena, když si v laboratoři zapomněla nějakou drobnost. On sám nikdy nepřinesl roztok fysostigminu do domu ani do pokoje své

ženy a nepovažuje za možné, že by byla fysostigmin požila nešťastnou náhodou.

Na další vyšetřovací dotazy odpověděl, že jeho žena byla už nějaký čas ve špatném zdravotním stavu a nervově labilní. Žádnou konkrétní chorobou netrpěla. Dostavovaly se u ní deprese a prudké výkyvy nálady.

V poslední době, pravil, byla veselá a on soudil, že se její tělesný i duševní stav zlepšuje. K žádnému sporu mezi nimi nedošlo, vycházeli spolu dobře. Poslední večer se zdálo, že je jeho žena v dobrém rozpoložení, nikoli melancholická.

Říkal, že jeho žena někdy mluvila o tom, že skoncuje se životem, ale že nebral její poznámky vážně. Když byl požádán o upřesnění výpovědi, odpověděl, že podle jeho mínění nebyla jeho žena sebevražedný typ. Tento názor že zastává i osobně i jako lékař.

Po něm přišla na řadu sestra Cravenová. Úpravná a rázná v ošetrovatelské uniformě, odpovídala na otázky pohotově a zasvěceně. Pečovala o paní Franklinovou přes dva měsíce. Paní Franklinová trpěla hlubokými depresemi. Svědkyně ji nejméně třikrát slyšela říkat, že „chce se vším skoncovat“, že její život nemá smysl a že je pro manžela jen kámen na krku.

„Proč to říkala? Byly mezi nimi nějaké rozepře?“

„To ne, ale věděla, že její manžel dostal před časem nabídku, aby pracoval v zahraničí. Odmítl to místo, protože ji nechtěl opustit.“

„Reagovala na tuto skutečnost někdy patologicky?“

„Ano. Vyčítala si, že je nemocná, a rozrušilo ji to.“

„Věděl o tom doktor Franklin?“ „Nevím, že by s ním o tom byla mluvila.“

„Ale trpěla záchvaty deprese.“

„To ano.“

„Zmínila se někdy přímo, že spáchá sebevraždu?“

„Pokud vím, používala výrazu ‚se vším skoncovat‘.“

„Nikdy nenaznačovala, jakým způsobem si vezme život?“

„Ne. Mluvila úplně neurčitě.“

„Událo se v poslední době něco, co na ni zapůsobilo obzvláště depresivně?“

„Ne. Byla v poměrně dobrém duševním stavu.“

„Shodujete se s doktorem Franklinem v názoru, že v předvečer své smrti měla dobrou náladu?“

Sestra Cravenová zaváhala. „Nu — byla rozrušená. Měla špatný den, stěžovala si na bolesti a na závratě. Večer jí zřejmě bylo lépe, ale připadalo mi, že její dobrá nálada je trochu nepřírozená. Jakoby horečnatá a strojená.“

„Viděla jste nějakou lahvičku nebo něco, v čem by byl mohl být ten jed?“

„Ne.“

„Co jedla a pila?“

„Měla polévku, kotletu, hrášek, brambory a třešňový koláč. Vypila k tomu sklenku burgundského.“

„Odkud bylo to burgundské?“

„Měla láhev v pokoji. Ještě v ní trochu zbylo, ale myslím, že už dělali rozbor a zjistili, že to víno bylo nezávadné.“

„Mohla si dát jed do sklenice, aniž jste to viděla?“

„Ano, snadno. Přicházela jsem do pokoje a zase odcházela, protože jsem poklízela a urovnávala věci. Nesledovala jsem ji. Měla vedle lůžka malou kazetu a taky kabelku. Mohla si dát do burgundského nebo později do kávy cokoli, nebo také do horkého mléka, které pak ještě vypila před spaním.“

„Máte nějakou představu, co by byla mohla udělat s lahvičkou nebo nádobkou, jestliže to provedla tímto způsobem?“

Sestra Cravenová se zamyslí. „Myslím, že by ji pak byla mohla vyhodit z okna. Nebo dát do koše na odpadky, nebo třeba vymýt a uložit zpátky do přihrádky s léky. Je tam několik prázdných lahviček. Schovávám je, protože se někdy hodí.“

„Kdy jste viděla paní Franklinovou naposledy?“

„O půl jedenácté. Ukládala jsem ji na noc. Dostala horké mléko a říkala, že si vezme aspirin.“

„Jak jí v tu dobu bylo?“

Svědce chvilu rozvažovala.

„Po pravdě — snad jako obvykle... Ne, řekla bych, že možná byla trochu víc rozrušená.“

„Nebyla v depresi?“

„Ani ne, jen byla trochu vzrušenější, dalo by se říct. Ale jestli vám jde o to, zda měla sebevražedné úmysly, i ty ji mohly přivést do takové nálady. Třeba si připadala vznešená nebo prožívala extázi.“

„Dalo se u ní podle vašeho názoru předpokládat, že si vezme život?“

Nastala odmlka. Sestra Cravenová jako by sváděla vnitřní zápas, jak odpovédět.

„No — „ začala konečně. „Ano i ne. Já — ano, celkem vzato si to myslím. Byla velice nevyrovnaná.“

Další přišel sir William Boyd Carrington. Zřejmě byl dost rozčilený, ale vypovídal jasně.

Hrál se zemřelou v předvečer její smrti piket. Nepovšiml si přitom žádných příznaků deprese, ale několik dní předtím se paní Franklinová zmínila o sebevraždě. Byla to neobvykle nesobecká žena a nadmíru těžce nesla

pocit, že brání manželovi v kariéře. Byla svému manželovi hluboce oddána a velice jí záleželo na jeho úspěchu. Někdy propadala těžkým depresím kvůli svému zdraví.

Zavolali Judith, ale ta celkem neměla co říci. O tom, že z laboratoře někdo odnesl fysostigmin, vůbec nevěděla. V ten tragický večer jí paní Franklinová připadala jako vždycky, i když možná byla vzrušenější. O sebevraždě paní Franklinovou mluvit neslyšela.

Poslední svědek byl Hercule Poirot. Hovořil s velkým důrazem a jeho výpověď mimořádně zapůsobila. Líčil rozhovor, který měl s paní Franklinovou den před její smrtí. Byla značně zdeprimována a několikrát opakovala, že by nejradši se vším skoncovala. Trápila se kvůli svému zdraví a svěčila se mu, že mívá záchvaty hluboké melancholie, kdy jí připadá, že nemá smysl žít. Říkala, že si někdy myslí, jak krásné by bylo usnout a už se neprobudit.

Jeho další odpovědi vyvolaly ještě větší rozruch.

„Desátého června ráno jste seděl u laboratoře?“

„Ano.“

„Viděl jste paní Franklinovou vyjít z laboratoře?“

„Ano.“

„Měla něco v ruce?“

„V pravé ruce tiskla malou lahvičku.“

„Jste si tím zcela jist?“

„Ano.“

„Byla nějak zmatena, když vás spatřila?“

„Vypadala polekaně, víc nemohu říci.“

Vyšetřovatel pak přistoupil k poučení poroty. Jejím úkolem je určit, jak došlo k smrti zemřelé. Stanovit příčinu smrti pro ni nebude nijak složité, vyplývá z

lékařského nálezu. Zemřelá byla otrávena sulfátem fysostigminu. Uvážit je třeba jedině to, zda požila jed nešťastnou náhodou anebo záměrně, nebo zda jí jej podala jiná osoba. Jak se ukázalo, mívala zemřelá záchvaty melancholie, byla chatrného zdraví, a třebaže netrpěla žádnou určitou chorobou, byla ve špatném nervovém stavu. Pan Hercule Poirot, svědek, jehož jméno zajisté má velkou váhu, stvrdil, že viděl paní Franklinovou vyjít z laboratoře s lahvičkou v ruce a že vypadala polekaně, když ho spatřila. Lze tedy soudit, že odnesla jed z laboratoře s úmyslem spáchat sebevraždu. Zdá se, že trpěla utkvělou myšlenkou, že stojí manželovi v cestě a brání mu v kariéře. Doktoru Franklinovi je nutno právem přiznat, že byl laskavým a pozorným manželem a nikdy neprojevoval nelibost, že není zdráva, ani jí nevyčítal, že mu je překážkou na cestě k úspěchu. Byla to, zdá se, výlučně její představa. Ženy v jistém stavu nervové lability propadají takovýmto utkvělým myšlenkám. Nevyskytl se žádný důkaz, který by objasnil, v kolik hodin nebo jakým způsobem zemřelá jed požila. Je možná poněkud zvláštní, že se nenašla lahvička, v níž byl jed, ale není vyloučeno, jak naznačila sestra Cravenová, že ji paní Franklinová vymyla a odložila na poličku v koupelně, odkud ji předtím patrně vzala. Je na porotě, aby tyto otázky posoudila. Po krátké poradě byl vynesena výrok. Porota konstatovala, že si paní Franklinová vzala život ve stavu přechodného pomatení mysli.

Půl hodiny nato jsem už byl v Poirotově pokoji. Poirot vypadal vyčerpaně. Curtiss ho uložil do postele a dal mu jakýsi povzbuzující prostředek.

Byl jsem celý nadržžený, ale nemohl jsem hned s Poirotem mluvit a musel jsem počkat, až bude sluha se vším hotov a odejde z pokoje.

Pak jsem vybuchl: „Bylo to všechno pravda, co jste vypovídal, Poirote? Skutečně jste viděl paní Franklinovou, jak měla v ruce lahvičku, když vycházela z laboratoře?“

Na promodralých rtech mu přelétl zákmit úsměvu. Poirot zahučel: „Vy jste to neviděl, příteli?“

„Ne, neviděl.“

„Ale třeba jste si jenom nevšiml, *hein*?“

„Ne, třeba ne. Samozřejmě nemohu odpřísáhnout, že ji neměla.“ Nedůvěřivě jsem se na něho zadíval. „Otázka je, jestli mluvíte pravdu.“

„Myslíte, že bych lhal, příteli?“

„Od vás se dá čekat ledacos.“

„Hastingsi, vy mě překvapujete a uvádíte v úžas. Kam se poděla vaše bezelstná důvěřivost?“

„Nevím,“ ustupoval jsem, „nepředpokládám, že byste se skutečně dopustil krivopřísežnictví.“

Poirot shovívavě pravil: „To by nebylo krivopřísežnictví. Nevypovídal jsem pod přísahou.“

„Takže to byla lež?“

Poirot bezděčně mávl rukou. „Co jsem řekl, to jsem řekl, *mon ami*. Nemá smysl to rozebírat“

„Já vám prostě nerozumím!“ zvolal jsem.

„Čemu nerozumíte?“

„Vaší výpovědi — všemu tomu, jak paní Franklinová říkala, že spáchá sebevraždu a jaké mívá deprese.“

„*Enfin* — sám jste ji přece takové věci slyšel říkat.“

„Ano. Ale byla to jen jedna ze všech těch jejích nálad. Na to jste neupozornil.“

„Třeba jsem nechtěl.“

Zíral jsem na něho. „Vy *jste chtěl*, aby výrok zněl, že to byla sebevražda?“

Poirot se chvíli neměl k odpovědi. Pak pravil: „Obávám se, Hastingsi, že si plně neuvědomujete vážnost situace. Když vám na tom tak záleží, tedy ano, chtěl jsem, aby výrok zněl, že to byla sebevražda...“

Zeptal jsem se: „Ale nemyslíte si — doopravdy —, že spáchala sebevraždu?“

Poirot zvolna zavrtěl hlavou.

„Soudíte — že byla zavražděna?“

„Ano, Hastingsi, byla zavražděna.“

„Proč se tedy snažíte, aby se to ututlalo, aby se to označilo jako sebevražda a uzavřelo? Tím veškeré vyšetřování skončí.“

„Přesně tak.“

„Vy to chcete?“

„Ano.“

„Ale proč?“

„Je vůbec možné, že mě nechápete? Ale nevádí — nebudeme to rozebírat. Musíte se spokojit s mým slovem, že to *byla* vražda — záměrná, promyšlená vražda. Říkal jsem vám, Hastingsi, že tu bude spáchán zločin a že se nám pravděpodobně nepodaří mu předejít — neboť vrah je nemilosrdný a pevně odhodlaný vraždit.“

Přešel mi po zádech mráz. Zeptal jsem se: „A co se bude dít dál?“

Poirot se usmál. „Případ je vyřešen — označen jako sebevražda a uložen ad acta. Ale my dva, Hastingsi, budeme pokračovat, budeme pracovat vskrytu jako krtkové. A dříve nebo později *dostaneme X*.“

Namítl jsem: „Ale co když bude zatím zavražděn někdo další?“

Poirot zavrtěl hlavou. „Tomu nevěřím. Totiž — ledaže někdo něco viděl nebo něco ví, ale kdyby někdo něco věděl, byl by s tím přece už určitě přišel...?“

15. KAPITOLA

1

Na to, co se odehrávalo v prvních dnech po vyšetřování smrti paní Franklinové, si dost přesně nevzpomínám. Samozřejmě se konal pohřeb, na který se přišla podívat spousta zvědavců ze Styles St Mary. Při té příležitosti mě oslovila stařena s krhavýma očima, jež mi připadala jako zlomyslná čarodějnice.

Zastavila mě, když jsme vycházeli ze hřbitova.

„Na vás se pamatuju, pane, že jste to vy?“

„No — ehm — možná ...“

Pokračovala, aniž mě nechala domluvit.

„To je už dobrých dvacet let. Když nahoře na panství umřela stará paní. Tady ve Styles to byla první vražda. A ne poslední, jářku. Však jsme si hned říkali, že starou paní Inglethorповou oddělal ten její manžel. To věděl každý.“ Upírala na mě poťouchlý pohled. „Tentokrát to třeba taky byl manžel.“

„Jak to myslíte?“ zeptal jsem se zostra. „Neslyšela jste, že soudní výrok zněl sebevražda?“

„To říkal vyšetřovatel. Ale třeba se plete, nemyslíte?“ Šťouchla do mě. „Však oni doktoři dobře vědí, co dělat, aby měli ženu z krku. A ona na něho zrovna medová nebyla.“

Rozzlobeně jsem ji okřikl a ona přede mnou couvala a brumlala, že přece nic neřekla, ale stejně že je divné, když se taková věc stane podruhé, nebo snad není? „A taky je dost zvláštní, že v obou těch případech jste u toho byl vy, pane, nemám pravdu?“

Jako ve snách jsem na okamžik zauvažoval, zda mě skutečně podezírám, že jsem spáchal oba ty zločiny. Byl jsem úplně vyvedený z míry. Uvědomil jsem si, jak nezvyklým způsobem uvažují místní lidé a jak vytrvale jsou schopni někoho podezírat. A přitom celkem vzato nemají tak daleko k pravdě. Neboť paní Franklinovou někdo zavraždil.

Jak už jsem řekl, pamatuji si z těch dní jen málo. Za prvé mi dělalo velkou starost Poirotovo zdraví. Přišel za mnou Curtiss, v otupělé tváři zděšený, a hlásil mi, že Poirot měl ošklivý srdeční záchvat.

„Asi by potřeboval lékaře, pane.“

Okamžitě jsem se rozběhl k Poirotovi, ale ten s největší rozhodností zamítl můj návrh. Dost mě to u něho překvapilo. Vždycky mi připadalo, že svému zdraví věnuje až přehnanou pozornost. Vyhýbal se průvanu, na krku nosil hedvábnou nebo vlněnou šálu, strachoval se, aby mu neprovlhly nohy, měřil si teplotu a při sebemenším podezření, že nastydl, vždycky hned ulehl. — „Jinak bych z toho mohl chytit *fluxion de poitrine!*“

I při nepatrných potížích, jak jsem věděl, se okamžitě chodil poradit s lékařem.

Ted', když je opravdu nemocen, jako by zaujímal úplně opačný postoj.

Ale možná je takový právě proto. Všechny ty *někdejší potíže* byly vlastně směšné. Ted' je doopravdy nemocen a možná nemá odvalu si to přiznat. Bere nemoc na lehkou váhu, protože se bojí.

Moje námitky odbyl rázně a roztrpčeně.

„Ale já jsem se radil s lékaři! Ne s jedním, s mnoha. Byl jsem u Blanka a u Dashe, takových odborníků, a oni co?

Poslali mě do Egypta, kde se mi okamžitě přitížilo. Taky jsem byl u R....“

R. je známý specialista na choroby srdeční. Rychle jsem se zeptal: „Co řekl?“

Poirot po mně šlehl kosým pohledem — leknutím se mi bezmála zastavilo srdce.

Tiše mi odpověděl: „Dělá pro mě, co jen může. Mám léky, mám prášky, všechno pořád k dispozici. Kromě nich — neexistuje už nic. Chápete tedy, Hastingsi, že shánět nějaké další doktory by nemělo smysl. Mám už, *mon ami*, opotřebovaný mechanismus. Bohužel nemohu motor vyměnit a jet dál, jako je to u automobilu.“

„Podívejte, Poirote, něco by se určitě dalo dělat, Curtiss -“

Poirot se tvrdě zeptal: „Curtiss?“

„Ano, byl za mnou. Dělá mu to starost. Měl jste záchvat —“

Poirot chápavě přikývl. „Ano, ano. Není to nic příjemného, vidět takový záchvat. Curtiss zřejmě na srdeční záchvaty není zvyklý.“

„Opravdu se nechcete poradit s lékařem?“

„Nemá to smysl, milý příteli.“

Mluvil mírně, ale rozhodně. A mně se opět stáhlo srdce bolestí. Poirot se na mě usmál. „Tohle, Hastingsi, bude můj poslední případ. Je to taky můj nejzajímavější případ — a můj nejzajímavější zločinec. Protože X má vrcholnou, velkolepou techniku, která v člověku budí obdiv, ať chce nebo nechce. Až do této chvíle si tenhle X vede tak obratně, že já, Hercule Poirot, jsem na něj krátký! Rozehrál takový útok, že nevím, jak jej odrazit.“

„Kdybyste byl zdrav — „ začal jsem ho utěšovat.

Neměl jsem to říkat. Neboť Hercule Poirot se okamžitě rozlítil.

„Pah! To vám musím tisíckrát říkat a pak ještě donekonečna opakovat, že tady není zapotřebí žádné fyzické námahy? Chce to — jen myslet.“

„Jistě — ano — samozřejmě, myslet umíte dobře.“

„Dobře? Myslet umím skvěle! Údy mám zchromlé, srdce si se mnou zahrává, ale mozek, Hastingsi, mozek mi zabírá bezvadně. Mozek mám prvotřídní.“

„Báječný,“ řekl jsem uznale.

Ale když jsem pak zvolna scházel ze schodů, myslil jsem na to, že Poirotovi už to nejde tak rychle, jak by mělo. Napřed jen o vlásek unikla paní Luttrelová, a teď smrt paní Franklinové. A co jsme proti tomu udělali? Prakticky nic.

2

Den nato mi Poirot řekl: „Vyslovil jste názor, Hastingsi, že bych se měl poradit s lékařem.“

„Ano,“ odpověděl jsem pln zaujetí. „Byl bych mnohem klidnější, kdybyste si zavolał lékaře.“

„*Eh bien*, tak já vám ustoupím. Poradím se s Franklinem.“

„S Franklinem?“ Zatvářil jsem se pochybovačně.

„Je přece lékař, ne?“

„Je, ale — věnuje se především výzkumu, že ano.“

„Jistěže. Jako praktický lékař by asi vavříny nesklízel. Nemá dost smysl pro to, čemu se říká ‚věnovat pacientovi péči‘. Jsem ovšem přesvědčen, že medicínu zná takřikajíc jak své boty.“

Ale stejně jsem nebyl nijak nadšen. I když jsem nepochyboval, že je Franklin schopný, vždycky mě u

něho zaráželo, že neprojevuje dost trpělivosti a zájmu, když má někdo zdravotní potíže. Při badatelské práci je to možná vynikající přednost, dost špatně by však na tom asi byl pacient odkázaný na Franklinovu péči.

I tohle však byl od Poirota ústupek, a protože Poirot zde nechodil k žádnému místnímu lékaři, Franklin hned ochotně souhlasil, že se na něho podívá. Upozornil ovšem, že kdyby Poirot potřeboval pravidelný dohled, bude nutno zavolat nějakého zdejšího praktického lékaře. On by ten případ nemohl převzít.

Franklin pobyl u Poirota hodně dlouho.

Čekal jsem na něho, a když konečně vyšel, zatáhl jsem ho k sobě do pokoje a zavřel dveře.

„Tak co?“ zeptal jsem se ustaraně.

Franklin zamyšleně pravil: „Skutečně pozoruhodný člověk.“

„Ano. Jistěže —“ Touto samozřejmostí jsem se nemínil zabývat „Ale co jeho zdravotní stav?“

„Ach, zdravotní stav?“ Franklin se zatvářil překvapeně, jako bych se byl zmínil o čemsi naprosto zanedbatelném.

„Ten je samozřejmě mizerný.“

Takovéhle vyjádření, pomyslnil jsem, vůbec nemá odbornou úroveň. A přece jsem věděl — od Judith —, že Franklin byl svého času mimořádně vynikající student.

„Je to s ním špatné?“ naléhal jsem úzkostlivě.

Rychle na mě pohlédl. „Chcete to vědět?“

„Pochopitelně.“

Co si ten blázen myslí?

Vzápětí mi to objasnil.

„Lidé většinou nechtějí vědět,“ pravil. „Chtějí jen sladkou útěchu. Naději. Uklidňující slova, a aby je lékař

sypal hned z obou rukávů. Někdy samozřejmě nastane překvapující obrat. Ovšem v Poirotově případě nikoli.“

„Chcete říct —“ Srdce se mi zachvělo.

Franklin přikývl. „Ano. Dá se to čekat A řekl bych, že už hodně brzy. Neříkal bych vám to, kdyby mi k tomu nebyl dal souhlas.“

„Takže — on to ví?“

„Ví všechno. To jeho srdce se může zastavit — bing — kdykoliv. Nedá se ovšem přesně určit *kdy*.“

Chvilí mlčel a pak zvolna navázal: „Vyrozuměl jsem, že si dělá starost, zda stihne dovést ke konci něco, do čeho se, jak říká, pustil. Víte o tom něco?“

„Ano,“ odpověděl jsem. „Vím.“

Franklin se na mě zvědavě podíval.

„Chce mít jistotu, že tu práci dodělá.“

„Já vím.“

Bylo by mě zajímalo, zdali John Franklin vůbec tuší, o jakou práci jde.

Zamyšleně pokračoval: „Doufám, že to dokáže. Podle toho, jak mluvil, to pro něj znamená hodně.“ Odmlčel se a dodal: „Jeho myšlení má železnou logiku.“

Ustaraně jsem se zeptal: „A nedá se něco dělat — něco na způsob léčby —“

Zavrtěl hlavou. „Nedá. Má nitroglycerínové tablety, bere je, když cítí, že se blíží záchvat.“

Potom vyslovil cosi podivného.

„On chová lidský život v hluboké úctě, že?“

„Ano, myslím, že ano.“

Kolikrát jsem slyšel Poirota říkat: „S vraždou nesouhlasím.“ Ten umírněný výrok, pronášený tak korektně, mě vždy fascinoval.

Franklin pokračoval: „V tom je mezi námi rozdíl. Já takovou úctu k životu nemám.“

Udiveně jsem na něho pohlédl. S nepatrným úsměvem sklonil hlavu.

„Nemám, opravdu,“ řekl. „Jestliže smrt nastane tak jako tak, co na tom záleží, jestli přijde dřív nebo později? Je to skoro jedno.“

„Tak proč jste se proboha stal lékařem, když to berete takhle?“ zeptal jsem se ho dotčeně.

„Vážený a milý, být lékařem neznamená jen oddalovat definitivní konec. Znamená to mnohem víc — *zlepšovat život*. Když umře zdravý člověk, nestane se nic — skoro nic. Když zemře imbecil, kretén, je to dobře. Ale když se přijde na to, že stačí provést určitý zásah a odstranit nedostatek thyroxinu, a z tohoto kreténa se stane normální zdravý jedinec, znamená to, aspoň podle mého názoru, velice mnoho.“

Díval jsem se na něj se stoupajícím zájmem. Kdybych dostal chřipku, tak bych si doktora Franklina patrně nezavolal, ovšem nemohl jsem nepocítit úctu k opravdovosti, zápalu a vnitřní síle tohoto člověka.

Od smrti jeho ženy jsem u něho postřehl jistou změnu. Téměř se zdržel obvyklých projevů smutku. Naopak, zdál se živější, méně zamyšlený, plný nové energie.

Vytrhl mě ze zamyšlení nečekanou otázkou: „Vy si s Judith nejste příliš podobni, že?“

„Ne, myslím, že ne.“

„Je Judith po mamince?“

Trochu jsem zaváhal, ale pak jsem zavrtěl hlavou. „Po pravdě řečeno taky ne. Moje žena byla veselá, samý smích. Nic nebrala příliš vážně — a snažila se, abych byl také takový, bohužel ovšem s nevalným úspěchem.“

Pousmál se. „Vy jste hodně starostlivý otec, že? Aspoň Judith to říká. Judith se moc nenasměje — je vážná mladá žena. Asi má příliš mnoho práce. Moje vina.“

Umlkl a najednou jako by byl myšlenkami někde úplně jinde. Ze slušnosti jsem prohodil: „Vaše práce je asi hodně zajímavá.“

„Prosím?“

„Říkám, že vaše práce je zajímavá.“

„Jen asi pro půl tuctu lidí. Pro všechny ostatní je nekonečně nudná — a patrně mají pravdu. Ovšem —“ vztyčil hlavu, narovnal se a já ho náhle viděl v jeho pravé podobě, silného a mužného chlapa, — „teď přišla moje chvíle. Bože, řval bych radostí. Dnes jsem dostal odpověď z ministerstva. To místo je pořád ještě volné a já jsem je dostal. Za deset dní odjízďím.“

„Do Afriky?“

„Ano. Je to ohromné.“

„Tak brzo?“ Trochu mě to vyvedlo z míry.

Nechápavě se na mě podíval. „Jak to myslíte — *brzo*? Ach.“ Čelo se mu vyjasnilo. „Myslíte po Barbařině smrti? A proč ne? Nemá přece smysl předstírat, že pro mě její smrt nebyla tím největším vysvobozením.“

Zřejmě ho pobavilo, jak jsem se zatvářil.

„Bohužel nemám čas na konvenční postoje. Do Barbary jsem se zamiloval — byla to neobyčejně hezká dívka —, oženil jsem se s ní a přibližně do roka jsem se zase odmiloval. Jí to, myslím, nevydrželo ani tak dlouho. Byl jsem pro ni pochopitelně zklamáním. Myslela si, že mě dokáže předělat. Nedokázala. Jsem svým způsobem sobec a paličatý barbar a dělám si, co chci.“

„Ale to místo v Africe jste kvůli ní odřekl,“ připomněl jsem mu.

„Ano. Ovšem čistě z finančních důvodů. Záleželo mi na tom, aby Barbara vedle mě mohla žít tak, jak byla zvyklá. Kdybych byl odjel, bylo by to pro ni znamenalo trpět nedostatkem. Ale teď —“ usmál se a byl to upřímný, klukovský úsměv „— teď to pro mě dopadlo úplně zázračně šťastně.“

Byl jsem pobouřen. Jistě, spousta mužů nemá po manželčině smrti nijak zlomené srdce, a kdekdo je si tohoto faktu víceméně vědom. Ovšem takovéhle chování je do nebe volající.

Viděl, jak se tvářím, ale nikterak ho to nevyvedlo z míry.

„Lidi většinou neradi slyší pravdu,“ řekl, „i když by jim pravda umožnila ušetřit si spoustu času a prázdných řečí.“

„Vás vůbec netrápí, že vaše žena spáchala sebevraždu?“ zeptal jsem se útočně.

Zamyšleně odpověděl: „Vlastně ani nevěřím, že spáchala sebevraždu. Je to příliš nepravděpodobné —“

„Tak jak to podle vás bylo?“

Vpadl mi do řeči: „Nevím. A ani to nechci vědět. Jasně?“

Užasle jsem na něj hleděl. Měl tvrdý a studený pohled.

Opakoval: „Nechci to vědět. Mě to — nezajímá, rozumíte?“

Rozuměl jsem, ale nelíbilo se mi to.

3

Nevím, kdy jsem si vlastně povšiml, že Stephena Nortona trápí nějaká starost. Po vyšetřování byl velice mlčenlivý, a i když už všechno skončilo a bylo i po pohřbu, chodil dál s očima sklopenýma a se zachmuřeným čelem. Měl ve zvyku si oběma rukama co chvíli prohrábnout krátké šedivé vlasy, až mu nakonec

trčely jako hřebíky. Bylo to komické, a on si ani neuvědomoval ten pohyb, nasvědčující, že o čemsi usilovně přemýšlí. Když ho někdo oslovil, odpovídal roztržitě, a mně nakonec svitlo, že je celý utrápený. Při jedné příležitosti jsem se ho zeptal, zda nedostal nějaké špatné zprávy, a on mi bez váhání odpověděl záporně a dál už jsme o tom nemluvili.

Krátce nato se však neobratně a s velkým okolkováním pokoušel ze mne vytáhnout, jaký mám na cosi názor. Poněkud koktavě jako vždy, když něco myslel smrtelně vážně, mi začal vyprávět jakousi zamotanou historii, jejímž jádrem byl etický problém.

„Víte, Hastingsi, člověku se snadno říká, že to a to je dobré a ono naopak špatné, ale když se octnete v nějaké konkrétní situaci, není to tak jednoduché. Třeba když člověk na něco narazí — na nějakou záležitost, o níž vlastně nemá vědět, rozumíte — narazí na to čirou náhodou, není to nic, čeho by mohl nějak využít, a přitom to třeba může být strašlivě důležité. Chápete, o co mi jde?“

„Bohužel moc ne,“ přiznal jsem.

Norton zase svraštil čelo. A zase si prohrábl vlasy, takže mu jako obvykle směšně trčely do všech stran.

„Ono se to tak těžko vysvětluje. Jde mi o to, že třeba něco náhodou zahlédnete v osobním dopise — v dopise, který jste otevřel nedopatřením nebo podobně —, který byl určen někomu jinému, a vy jste jej začal číst, protože jste myslel, že je pro vás, a ještě než jste si to uvědomil, dočetl jste se něco, co nebylo určeno vašim očím. To by se přece snadno mohlo stát, ne?“

„Ano, samozřejmě mohlo.“

„A mně jde o to, co by měl člověk v takovém případě udělat?“

„No —“ zamyslel jsem se nad tím problémem, „asi bych zašel za pravým adresátem a řekl mu, že je mi velice líto, ale že jsem dopis nedopatřením otevřel.“

Norton si povzdychl. Namítl, že to není tak jednoduché.

„Rozumějte, Hastingsi, třeba jste se dočetl něco dost trapného.“

„Něco, co je trapné pro tu druhou osobu? Pak bych se asi musel tvářit, že jsem vlastně nic nečetl — že jsem přišel na svůj omyl včas.“

„Ano.“ Norton to pronesl po chvilce mlčení, ale bylo na něm patrné, že ho toto řešení pořád ještě neuspokojilo.

V zamyšlení bezděčně povzdychl: „Kdybych já věděl, co si mám počít.“

Řekl jsem, že jiné řešení nevidím.

Celý zrozměřitě vysvětloval: „Víte, Hastingsi, mně jde o něco víc. Řekněme, že by to, co jste si přečetl, bylo — no, nesmírně důležité pro nějakého jiného člověka, rozumíte mi?“

Ztratil jsem trpělivost. „Nortone, já opravdu nevím, co chcete. Nikdo přece nemůže napořád otvírat lidem jejich osobní dopisy.“

„Ne, to samozřejmě ne. Tak jsem to nemyslel. Ostatně mně vůbec nejde o nějaký dopis, mluvil jsem o dopise jen ve snaze naznačit ráz té situace. Když člověk — shodou okolností — něco uvidí či zaslechne či přečte, samozřejmě si to nechá pro sebe, leda ovšem —“

„Leda co?“

Zdráhavě pronesl: „Leda by to bylo něco, o čem by *měl* promluvit.“

Zahleděl jsem se na něho, neboť mě to náhle zaujalo.

Pokračoval: „Podívejte, představte si to takhle: že jste třeba něco zahlédl klíčovou dírkou.“

Jak slyším o klíčových dírkách, vždycky si vzpomenu na Poirota!

Norton ze sebe soukal: „Abyste rozuměl, měl byste pádný důvod se podívat do klíčové dírky — třeba by se vám v ní zapříčil klíč a vy byste se chtěl podívat, jestli ní něco nevězí, — nebo nějaký jiný, docela oprávněný důvod, a v životě by vás nebylo napadlo, že uvidíte právě to, co máte najednou před očima —“

Na chvíli jsem ztratil nit jeho klopýtavých vět, protože mi náhle svitlo. Vzpomněl jsem si, jak jsme tenkrát stáli na travnatém pahorku a Norton pozvedl dalekohled a spatřil datla. Vzpomněl jsem si, jaký byl zmatený a jak zrozpačitěl, jak se snažil mi zabránit, abych se dalekohledem podíval také. Tenkrát jsem z toho vyvodil, že to, co viděl, nějak souvisí se *mnou* — otevřeně řečeno, že tam byli Allerton a Judith. Ale co když jsem se mýlil? Co když viděl něco úplně jiného? Tehdy jsem se domníval, že to byli Allerton s Judith, protože jsem jimi byl tak posedlý, že jsem nebyl schopen na nic jiného myslet

Rychle jsem se zeptal: „Jde vám o něco, co jste viděl tím svým dalekohledem?“

Norton se vylekal, ale zároveň jako by mu byl spadl kámen ze srdce.

„Bože, jak jste to uhodl, Hastingsi?“

„Bylo to ten den, co jsme s Elizabeth Coleovou byli tam na tom pahorku, že?“

„Ano, bylo.“

„A vy jste se bál, abych to neuviděl taky?“

„Bál. Nebylo to — no, neměli jsme to vidět ani jeden, ani druhý.“

„Co to bylo?“

Norton se zase zachmuřil. „To je právě ta otázka. Mám to prozradit? Připadám si — jako bych byl špehoval, víte. Viděl jsem něco, co jsem neměl vidět. Nesnažil jsem se nic zjistit — byl tam opravdu datel skvrnitý, krásný exemplář — a najednou jsem uviděl ještě něco.“

Zmlkl. Byl jsem zvědavý, nesmírně zvědavý, ale respektoval jsem jeho zábrany.

Zeptal jsem se: „Bylo to — něco špatného?“

Odpovídal velice zvolna: „Možná že ano — možná že ne. To je právě ono. Já nevím.“

„Souvisí to nějak se smrtí paní Franklinové?“

Trhl sebou. „Je zvláštní, že to vyslovujete.“

„Takže ano?“

„Ne — aspoň přímo ne. Ale možná.“ Váhavě dodával: „Jisté okolnosti by se začaly jevit v jiném světle. Znamenalo by to, že — ach k čertu, já *nevím*, co mám dělat.“

Byl jsem na vahách. Hořel jsem zvědavostí, ale vycítil jsem, že se Norton zdráhá vyslovit, co viděl. Chápal jsem ho. Sám bych si patrně taky nevěděl rady. Vždycky je více než nepříjemné, když se člověk o něčem doví způsobem, který bude okolní svět považovat za pochybný.

Pak jsem dostal nápad.

„A co kdybyste se poradil s Poirotem?“

„S Poirotem?“ Norton byl zřejmě na pochybách.

„Ano, požádejte ho o radu.“

„Možná by to bylo řešení,“ rozvažoval Norton. „Ovšem — je cizinec —“ Zmlkl, celý zrozpačitělý.

Pochopil jsem, proč se zarazil. Poirotovy ironické poznámky o „cti Angličana“ jsem znal až příliš dobře. Jen jsem se podivil, že Poirota nikdy nenapadlo, aby taky chodil s dalekohledem. Kdyby ho to bylo napadlo, určitě by ho pořád nosil s sebou.

„Poirot určitě nezklame vaši důvěru,“ povzbuzoval jsem Nortona. „A když se vám jeho rada nebude zamlouvat, nemusíte se podle ní řídit“

„To je pravda,“ souhlasil Norton a čelo se mu vyjasňovalo. „Víte, Hastingsi, asi to tak opravdu udělám.“

4

Užasl jsem, jak prudce Poirot zareagoval, když jsem se mu o tom zmínil.

„Cože to říkáte, Hastingsi?“

Odložil tenkou topinku, kterou právě zvedal ke rtům. Natáhl se ke mně.

„Povídejte. Rychle povídejte.“

Všechno jsem mu vyprávěl.

„Ten den zahlédl dalekohledem něco,“ opakoval Poirot

„co vám nechce prozradit.“ Prudce mě uchopil za paži.

„Nezmínil se o tom nikomu než vám?“

„Nemyslím. Ne, určitě ne.“

„Tak pamatujte si, Hastingsi. Rozhodně vůbec nikomu nesmí nic říkat — a nesmí ani nic naznačovat. Mohlo by to být nebezpečné.“

„Nebezpečné?“

„Velice nebezpečné.“

Poirot se tvářil vážně. „Dohodněte s ním, *mon ami*, aby dnes večer zašel ke mně. Jen na takovou krátkou přátelskou návštěvu. Nikdo nesmí mít nejmenší tušení, že

ta návštěva má nějaký zvláštní důvod. A buďte opatrný, Hastingsi, buďte velice, velice opatrný. Kdo tam s vámi tenkrát ještě byl?“

„Elizabeth Coleová.“

„Všimla si, že se Norton chová trochu divně?“ Snažil jsem se rozpomenout „Nevím. Možná ano. Mám se jí zeptat, jestli —“

„Nesmíte nic, Hastingsi, — nikde ani slovo.“

16. KAPITOLA

1

Vyřídil jsem Nortonovi Poirotův vzkaz.

„Zajdu k němu, určitě. Rád. Ale víte, Hastingsi, dost mě mrzí i to, že jsem se o té věci zmínil vám.“

„Mimochodem,“ zeptal jsem se, „nikomu jinému jste o tom neříkal, že ne?“

„Ne — aspoň — ne, neříkal.“

„Jste si naprosto jist?“

„Ne, nemluvil jsem o tom.“

„Tak o tom mlčte. Aspoň dokud se neporadíte s Poirotem.“

Povšiml jsem si, že poněkud zaváhal, když mi odpovídal poprvé, ale druhé ujištění zaznělo pevně. Ale na to nepatrné zaváhání jsem si později měl ještě vzpomenout.

2

Vyšel jsem si zase na ten travnatý pahorek, kde jsme tenkrát stáli. Kdosi tam už byl. Elizabeth Coleová. Obrátila se ke mně, když jsem stoupal do svahu.

„Jste nějaký rozčilený, kapitáne,“ řekla. „Stalo se něco?“ Snažil jsem se ovládnout.

„Ne, nic se nestalo. Jsem jen udýchaný, protože jsem šel rychle.“ Co nejobyčejněji jsem prohodil: „Bude pršet.“

Rozhlédla se po obloze. „Ano, asi bude.“

Chvíli jsme stáli mlčky. Ta žena v sobě měla něco, co mi bylo velice milé. Od té doby, co mi prozradila, kdo vlastně je, a co mi vyprávěla o tragédii, která jí zničila život, mě zajímala. Lidé, kteří prožili hodně bolestného,

k sobě mají vždycky blízko. Jenomže ona, alespoň jsem se domníval, před sebou měla nové jaro. Ani nevím, proč jsem náhle řekl: „Vůbec nejsem rozčilen, jsem zdrcen. Dověděl jsem se o svém příteli zlou novinu.“

„O panu Poirotovi?“

Měla tak účastný zájem, že jsem se jí se vším svěřil.

Když jsem domluvil, jemně řekla: „Rozumím. Takže — konec může nastat kdykoli?“

Přikývl jsem, neschopen přenést přes rty jediné slovo.

Teprve po chvíli jsem si posteskl: „Až odejde, budu už na světě úplně sám.“

„Ale kdež - máte Judith — a ostatní své děti.“

„Ty jsou daleko ve světě, a Judith — Judith má svou práci, nepotřebuje mě.“

„Myslím, že děti rodiče nepotřebují, dokud je nepotká nějaké trápení. Měl byste se s tím smířit, je to prostě tak. Odvěký zákon. Já jsem mnohem osamělejší než vy. Mám obě sestry daleko, jednu v Americe a druhou v Itálii.“

„Milá slečno, vy máte život teprve před sebou,“ namítl jsem.

„V pětatřiceti?“

„Co je to pětatřicet let! Kdyby mi tak bylo pětatřicet!“

Obmyslně jsem nadhodil: „Nejsem docela slepý, víte.“

Vrhla po mně zpytavý pohled a začervenala se.

„Snad nemyslíte — ach! Jsme se Stephenem Nortonom jenom přátelé! Máme hodně společného —“

„Tím lépe.“

„On — on je jenom velice laskavý.“

„Ach má milá,“ pravil jsem, „nevěřte tomu, že je to jenom laskavost. Na laskavost my muži nejsme stavěni.“

Elizabeth Coleová zbledla. Přiškrčeným hlasem mi tiše vyčetla: „Jste surový — slepý! Jako bych já kdy mohla

pomyslet na — na manželství. Se svou minulostí. Když je moje sestra vražednice — a i kdyby nebyla, tak duševně chorá. Nevím, co z toho je horší.“

Rázně jsem namítl: „Takhle nesmíte uvažovat. Nezapomínejte, že to možná ani není pravda.“

„Jak to myslíte? Je to pravda.“

„To už jste zapomněla, jak jste mi před časem řekla: ‚To nebyla Maggie?‘“

Zalapala po dechu. „Člověk to tak cítí.“

„A co člověk cítí, často bývá — pravda.“

Užasle na mě hleděla. „Jak to myslíte?“

„Vaše sestra,“ prohlásil jsem, „svého otce nezabila.“

Přitiskla si dlaň na ústa. Upřela na mě rozšířené, vyděšené oči.

„Vy jste se zbláznil,“ řekla. „Vy jste se určitě zbláznil. Kdo vám to řekl?“

„Na tom nezáleží,“ odvětil jsem. „Je to pravda. Jednoho krásného dne vám to dokážu.“

3

Kousek od domu jsem se srazil s Boydem Carringtonem.

„Dneska jsem tu poslední večer,“ řekl mi. „Zítra dopoledne se stěhuji.“

„Do Knattonu?“

„Ano.“

„To se už jistě těšíte.“

„Myslíte? Snad ano.“ Povzdechl. „Ale řeknu vám upřímně, budu rád, až odtud vypadnu.“

„Jídlo tu opravdu nestojí za nic a obsluha je špatná.“

„O to mi ani tak nejde. Je to tu koneckonců laciné a od takovýchhle penziónů si člověk moc slibovat nemůže. Ba ne, Hastingsi, mně jde o něco víc než o nepohodlí.“

Nemám tenhle dům rád. Jako by byl zakletý. Dějí se tu věci —“

„To jistě.“

„Nevím, co to je. Možná že dům, kde dojde k vraždě, potom už nikdy není jako dřív... Já to tady nemám rád. Napřed ta nešťastná náhoda s paní Luttrellovou — je to zatracený malér, taková věc. A pak zase chudinka Barbara.“ Odmlčel se. „Podle *mého* názoru byla poslední člověk, od kterého by se dalo čekat, že spáchá sebevraždu.“

Zaváhal jsem. „Inu, nevím — ale s takovou jistotou bych to netvrdil —“

Přerušil mě. „Já ano. U všech hromů, byl jsem předtím skoro celý den s ní. Měla báječnou náladu, byla naším výletem nadšena. Měla jedinou starost — aby se John nějak příliš nezabral do těch svých experimentů a nepřeháněl s nimi, nebo aby nezkoušel nějaké míchanice sám na sobě. Víte, jak to myslím, Hastingsi?“

„Ne.“

„Její smrt má na svědomí ten její manžel. Jsem přesvědčen, že ji k tomu dohnal. Když byla se mnou, byla vždycky docela šťastná. Dával jí pocítit, že nebýt jí, mohl by udělat kariéru (já mu dám kariéru!), a to ji zlomilo. A její smrt s ním ani nehnula, s necitou zatraceným! S ledovým klidem mi sdělil, že teď jede do Afriky. Opravdu, víte, Hastingsi, vůbec bych se nedivil, kdyby ji byl zavraždil.“

„To nemyslíte vážně,“ řekl jsem zostra.

„Ne, doopravdy ne. I když si to, upozorňuji, nemyslím jedině proto, že kdyby ji chtěl zavraždit, určitě by na to nešel tímhle způsobem. Ví se o něm, že pracuje s fysostigminem, a to dá rozum, že kdyby ji chtěl oddělat,

použil by něčeho jiného. Ale nejsem sám, Hastingsi, kdo si myslí, že na Franklina by bylo dobře si dát pozor. Upozornil mě na to někdo, kdo ví svoje.“

„Kdo?“ chtěl jsem vědět.

Boyd Carrington ztišil hlas: „Sestra Cravenová.“

„Kdože?“ nechtěl jsem věřit svým uším.

„Pst, nekřičte. Ano, nasadila mi to do hlavy sestra Cravenová. Má oči jak ostříž, víte, a všech pět pohromadě. Franklina nemá ráda — nikdy ho neměla ráda.“

Podivil jsem se. Byl bych řekl, že sestra Cravenová naopak neměla ráda právě svou pacientku. Pomyslel jsem, že sestra Cravenová určitě dobře viděla do rodinných poměrů u Franklinových.

„Bude tu dneska přes noc,“ sdělil mi Boyd Carrington.

„Cože?“ Ohromilo mě to, neboť sestra Cravenová odjela hned po pohřbu.

„Jen na jednu noc, a bude nastupovat jinde,“ vysvětloval mi Boyd Carrington.

„Aha.“

Návrat sestry Cravenové mě podivně zneklidnil, i když bych byl těžko mohl říci proč. Má snad nějaký důvod se sem vrátit? Boyd Carrington říkal, že nemá ráda Franklina...

Vzchopil jsem se a s plným přesvědčením jsem prohlásil: „Nemá právo o Franklinovi něco naznačovat. Vždyť právě na základě její výpovědi se dospělo k výroku, že šlo o sebevraždu. Na základě její výpovědi a toho, že Poirot viděl paní Franklinovou vycházet z ateliéru s lahvičkou v ruce.“

Boyd Carrington odfrkl: „Co znamená nějaká lahvička? Ženy pořád nosí lahvičky. S voňavkou, se šampónem, lak

na nehty. Ta vaše žába onehdy večer taky pobíhala sem tam s nějakou lahvičkou v ruce — a přece to neznamenal, že *i ona* pomýšlí na sebevraždu. Nesmysl!“ Zmlkl, protože k nám přicházel Allerton. A jako na posílení dramatického napětí právě v tu chvíli kdesi v dálce tiše zahřmělo. Pomyslíl jsem, jako už tolikrát, že Allertonovi by role zločince padla jako ulitá.

Ovšem tu noc, co zemřela Barbara Franklinová, nebyl v domě. A navíc — jaký by k tomu mohl mít motiv?

Dodatečně jsem si však uvědomil, že X nikdy nemá motiv. Právě proto je nedopadnutelný a jen a jen proto se nemůžeme hnout z místa. A přece lze každým okamžikem očekávat kratinké zablýsknutí, jímž se vše objasní.

4

Na tomto místě bych rád zaznamenal, že jsem po celou tu dobu ani na okamžik nepomyslíl, že by Poirot mohl utrpět porážku. Nikdy jsem si nepřipustil, že ze souboje mezi X a Poirotem by mohl vyjít X jako vítěz. Přestože byl Poirot nemocný a zesláblý, věřil jsem, že on je v tomto zápase potenciálně silnější. Byl jsem zvyklý, že sklízел úspěchy, rozumíte.

Jistou pochybnost mi jako první nasadil do hlavy sám Poirot.

Zastavil jsem se u něho, když jsem šel na večeři. Nepamatuji se přesně, jak k tomu došlo, ale Poirot mezi řečí prohodil „kdyby se se mnou něco stalo“.

Okamžitě a zhurta jsem projevil nesouhlas. Nic se nestane — nic se nemůže stát

„*Eh bien*, to jste tedy pořádně neposlouchal, co vám říkal doktor Franklin.“

„Franklin tomu nerozumí. Vy ještě vydržíte hezkých pár let, Poirote.“

„Je to možné, příteli, ale více než nepravděpodobné. Ovšem tak jsem to teď nemyslel, jde mi o něco jiného. I když patrně zemřu brzy, asi to nebude tak brzy, jak by potřeboval náš přítel X.“

„Cože?“ vyděsil jsem se.

Poirot pokývl. „Ale ano, Hastingsi. X je totiž inteligentní. Po pravdě nadmíru inteligentní. A X si určitě uvědomí, že odstranit mě by pro něj bylo neocenitelně výhodné, i kdyby tím předešel mou přirozenou smrt jen o několik dní.“

„Potom ale — potom ale — co dál?“ Byl jsem z toho zmatený.

„Když padne velitel, *mon ami*, ujímá se velení jeho první důstojník. Budete pokračovat.“

„Copak mohu? Tápu ve tmě.“

„Vše potřebné jsem už zařídil. Kdyby se se mnou něco stalo, milý příteli, najdete tady —“ poklepal na zamčenou kazetu, kterou měl vedle sebe, „— klíč ke všemu, co budete potřebovat vědět. Počítám se všemi eventualitami, abyste rozuměl.“

„Ale nač z toho dělat takovou složitou záležitost? Prostě mi teď rovnou všechno řekněte.“

„Nikoli, milý příteli. Skutečnost, že nevíte, co vím já, je na prospěch věci.“

„Necháváte mi tedy nějaký soupis?“

„Ale kdepak. X by se ho mohl zmocnit“

„Tak co mi necháváte?“

„Několik vodítek. X nepochopí, že mají nějaký význam, určitě ne. Ale vás dovedou k odhalení pravdy.“

„Tím bych si nebyl tak jist Proč jen jste takový trapič, Poirote? Vždycky všechno jenom ztěžujete. Odjakživa.“

„A teď už jsem tím přímo posedlý — chtěl jste to tak říct? Možná. Ale můžete být klidný, moje vodítka vás k pravdě dovedou.“ Chvilí mlčel. Pak dodal: „Možná že jednou začnete litovat, že vás dovedla tak daleko. Že v duchu budete volat: ‚Oponu, ať někdo spustí oponu!‘,„

Cosí v jeho hlase ve mně opět probouzelo onu neurčitou, podivnou hrůzu, jež na mě padla už několikrát Jako kdyby na dosah, ale mimo dohled existoval nějaký fakt, který odmítám vzít na vědomí — neboť přiznat si ho je nad moje síly. Fakt, o němž však v hloubi duše vím. ..

Setřásl jsem ze sebe ten pocit a šel dolů na večeři.

17. KAPITOLA

1

Večeře proběhla v krásné pohodě a bylo také proč. Prvně na ni zase přišla paní Luttrelová a jen sršela svým rádoby irským humorem. Franklin byl rozzářený a roztomilý, takového jsem ho ještě nezažil. Sestru Cravenovou jsem poprvé viděl v šatech, nikoli v ošetřovatelské uniformě. Jakmile odložila svou profesionální zdrženlivost, stala se z ní neobyčejně přitažlivá mladá žena

Po večeři paní Luttrelová navrhla, abychom si rozdali bridž, ale nakonec jsme hráli nějaké společenské hry. Kolem půl deváté Norton řekl, že zajde za Poirotem.

„Výborný nápad,“ přidal se Boyd Carrington. „Škoda, že je v posledních dnech takový pošpatnělý. Půjdu s vámi.“

Musel jsem rychle zasáhnout.

„Počkejte,“ zadržel jsem ho, „nezlobte se, ale — Poirota to opravdu příliš vyčerpává, když má kolem sebe více lidí.“

Norton pochopil účel mé poznámky a hned navázal:

„Slíbil jsem mu jednu knihu o ptácích.“

Boyd Carrington pokrčil rameny. „Tak dobrá. Vy se ještě vrátíte, Hastingsi?“

„Ano.“

Šel jsem nahoru s Nortonom. Poirot už čekal. Prohodili jsme spolu pár vět a já jsem se vrátil dolů. Začali jsme hrát rummy.

Boydu Carringtonovi se myslím ten večer rozmarná nálada ve Styles hodně přičila. Patrně mu připadalo, že

jsme všichni příliš rychle zapomněli na tu tragédii. Byl zamyšlený, co chvíli jako by nemyslel na to, co dělá, a nakonec se omluvil, že už hrát nebude.

Přešel k oknu a otevřel je. Bylo slyšet zahřímání. Někde v dálce zuřila bouřka a blížila se k nám. Zavřel zase okno a vrátil se. Chvíli se díval, jak hrajeme, a pak odešel ze salónu.

Šel jsem si lehnout ve tři čtvrtě na jedenáct. U Poirota jsem se nezastavil. Soudil jsem, že už asi spí, a kromě toho jsem neměl náladu se zase bavit o Styles a zdejších problémech. Chtělo se mi spát — spát a na nic nemyslet.

Z polospánku mě vytrhl jakýsi zvuk. Domníval jsem se, že někdo zaklepal na dveře. Zavolal jsem „Dále!“, a když se nikdo neozval, rozsvítil jsem, vstal a vyhlédl do chodby.

Viděl jsem Nortona, který právě vyšel z koupelny a mířil do svého pokoje. Měl na sobě ohavně strakatý kostkovaný župan a vlasy mu jako obvykle trčely do všech stran. Vstoupil do pokoje, zavřel za sebou a vzápětí jsem slyšel, jak se klíč otočil v zámku.

Nad hlavou mi mírně a rachotivě hřmělo. Bouře se blížila. Uléhal jsem s podivně nepříjemným pocitem, který ve mně zanechalo zaskřípění otáčeného klíče. Jako by bylo předzvěstí něčeho zlého.

To se Norton vždycky na noc zamyká? Nebo mu to poradil Poirot? S úlekem jsem si vzpomněl, jak se Poirotovi záhadně ztratil klíč od pokoje.

Ležel jsem v posteli, nepříjemný pocit ve mně narůstal a bouře nad krajem ještě zvyšovala můj neklid. Nakonec jsem vstal a zamkl dveře. Pak jsem opět uleh a konečně usnul.

Před snídání jsem zašel k Poirotovi.

Ještě ležel a mě opět zarazilo, jak špatně vypadá.

V tváři se mu zračila těžká únava a vyčerpání.

„Tak jak je, staříku?“

Chabě se pousmál. „Žiju, příteli. Pořád ještě žiju.“

„Bolí vás něco?“

„Ne, jenom jsem unavený,“ povzdychl, „— strašně unavený.“

Pokývl jsem. „Co včera večer? Řekl vám Norton, co tenkrát viděl?“

„Ano, řekl.“

„Co to bylo?“

Poirot se na mě dlouze a zamyšleně podíval a pak teprve odpověděl: „Nevím, Hastingsi, jestli vám to mám říci. Třeba byste to špatně pochopil.“

„Jak to myslíte?“

„Norton,“ pravil Poirot, „říká, že viděl dva lidi —“

„Judith a Allertona,“ zvolal jsem. „To jsem si myslel hned.“

„*Eh bien*, non. Nikoli Judith a Allertona. Neříkal jsem hned, že to špatně pochopíte? Jste touhle myšlenkou úplně posedlý.“

„Promiňte,“ omlouval jsem se zahanbeně. „Povězte mi to.“

„Řeknu vám to zítra. Musím si ještě spoustu věcí promyslit.“

„A je to — pohnulo to nějak naším případem?“

Poirot přikývl. Zavřel oči a spustil hlavu na polštář.

„Případ je vyřešený. Ano, vyřešený. Jenom je ještě zapotřebí objasnit si několik souvislostí. Jděte se teď nasnídat, příteli. A cestou mi sem pošlete Curtisse.“

Zastavil jsem se u Curtisse a šel pak dolů. Byl bych si rád promluvil s Nortonom. Byl jsem nesmírně zvědavý, co to Poirotovi řekl.

V hloubi duše jsem však stejně nepocíťoval uspokojení. Zaráželo mě, že Poirot neprojevil ani náznak radosti. A proč je pořád takový tajnůstkář? Proč je tak nepochopitelně a hluboce smutný? Co za tím vším vězí?

Norton ke snídani nepřišel.

Vyšel jsem si potom do zahrady. Vzduch byl po bouřce svěží a chladný. Všiml jsem si, že zřejmě hodně přšelo. Na trávníku jsem spatřil Boyda Carringtona. Byl jsem rád, že ho vidím, a byl bych se mu nejraději se vším svěřil. Toužil jsem po tom už dávno a byl jsem ve velkém pokušení udělat to teď. Poirot se sám už stejně asi na nic nevzmůže.

Boyd Carrington byl to ráno tak plný života, tak sebejistý, že se jeho spokojená vyrovnanost přenášela i na mě.

„Dneska jdete nějak pozdě,“ řekl.

Přikývl jsem. „Dlouho jsem spal.“

„V noci byla bouřka. Slyšel jste ji?“

Uvědomil jsem si, že jsem i ve spánku vnímal rachocení hromu.

„Nebyl jsem večer nějak ve své kůži,“ navázal Carrington. „Dneska se už cítím mnohem lip.“ Protáhl se a zív.

„Kde je Norton?“ zeptal jsem se.

„Ještě myslím nevstal. Lenoch líná.“

Úplně současně jsme vzhlédli. Stáli jsme přímo pod Nortonovými okny. Ulekl jsem se. Neboť z celé řady oken měla jenom Nortonova dosud zavřené okenice.

„To je divné,“ řekl jsem. „Myslíte, že ho zapomněli vzbudit?“

„To těžko. Doufejme, že neonemocněl. Pojdte, podíváme se k němu.“

Šli jsme spolu nahoru. Pokojskou, dost přihloupě vyhlížející děvče, jsme potkali na chodbě. Na náš dotaz odpověděla, že klepala na dveře a pan Norton se neozval. Zaklepala ještě několikrát, ale patrně ji neslyšel. Dveře má zamčené.

Padl na mě děs. Začal jsem hlasitě bušit do dveří a přitom jsem volal: „Nortone! Nortone! Probud'te se!“

A znovu, s čím dál větší hrůzou: „Probud'te se...“

3

Když bylo jasné, že se nedočkáme odpovědi, vyhledali jsme plukovníka Luttrella. Vyslechl nás a v jeho vybledlých modrých očích se zračil zmatený úlek. Bezradně si popotahoval knírek.

Paní Luttrelová, jako vždycky pohotová a rázná, nedělala žádné okolky.

„Musíme se tam nějak dostat. Nedá se nic dělat.“

Podruhé v životě jsem ve Styles přihlížel, jak vyrazili dveře. Za nimi jsme našli totéž, co bylo za zamčenými dveřmi v prvním případě. *Násilnou smrt.*

Norton ležel na posteli v tom svém županu. Klíč od pokoje měl v kapse. V ruce svíral malou pistoli, napohled pouhou hračku, která však splnila svůj účel. Uprostřed čela měl malou ranku.

Nějakou chvíli jsem nebyl schopen se rozpomenout, co mi to připomíná. Určitě něco velice dávného...

Byl jsem příliš unaven, abych se upamatoval.

Poirot postřehl, jak se tvářím, sotva jsem vstoupil k němu do pokoje.

Rychle se zeptal: „Stalo se něco? Norton?“

„Je mrtev.“

„Jak? Kdy?“

V krátkosti jsem mu vše vypověděl.

Unaveně jsem uzavíral: „Říkají, že je to sebevražda. Co jiného by taky mohli říkat? Dveře byly zamčené. Na oknech okenice. Klíč měl v kapse. Bože můj! Vlastně jsem ho viděl, když šel do pokoje, a slyšel jsem, jak za sebou zamyká.“

„Vy jste ho viděl, Hastingsi?“

„Ano, dnes v noci.“

Vylíčil jsem mu to.

„Jste si jist, že to byl Norton?“

„Samozřejmě. Ten hnusný starý župan přece poznám bezpečně.“

Na okamžik jako bych před sebou měl zase dávného Poirota.

„Ach, ale vy máte identifikovat *člověka*, a ne *župan!* *Ma foi!* Župan si může navléci kdekdo!“

„To je pravda,“ řekl jsem pomalu. „Neviděl jsem mu do obličeje. Ale ty vlasy byly jeho, a taky pokulhával -“

„Kulhat může taky kdekdo, *mon Dieu!*“

Užasle jsem se na něj díval. „Chcete snad naznačit, Poirote, že ten, koho jsem viděl, nebyl Norton?“

„Nic takového nenaznačuji. Jen mě rozčiluje, jak nevědecky zdůvodňujete, že to byl Norton. Ne, vůbec nechci naznačovat, že to *nebyl* Norton. Těžko by to mohl být kdo jiný, protože všichni muži tady v domě jsou vysocí — mnohem vyšší, než byl on —, a výšku nelze nijak zamaskovat. Podle mého odhadu měl Norton něco

přes sto šedesát centimetrů. Ale *tout de meme*, vypadá to skoro jako kouzelnický trik, že? Zajde do svého pokoje, zamkne dveře, klíč vstrčí do kapsy, a najdou ho s pistolí v ruce a ten klíč je pořád ještě v jeho kapse.“

„Takže nevěříte,“ zeptal jsem se, „že se zastřelil?“

Poirot pomalu vrtěl hlavou. „Ne,“ řekl. „Norton se nezastřelil. Byla to promyšlená vražda.“

4

Šel jsem dolů jako omámený. Bylo to tak nevysvětlitelné, že mi snad ani nelze mít za zlé, že jsem v tu chvíli nepomyslel, co nevyhnutelně musí následovat. Byl jsem jako ve snách, v hlavě prázdné.

A přitom to bylo tak logické. Norton byl zabit — proč? Aby nemohl nikomu sdělit, co viděl, — aspoň tak jsem si to vysvětloval.

Jednomu člověku však svůj poznatek sdělil.

Takže i tomuto člověku hrozí nebezpečí... A nejenže mu hrozí nebezpečí, on je navíc bezmocný.

Tohle jsem si *měl uvědomit*.

To jsem *měl předvídat*...

„*Cher ami*,“ řekl mi Poirot, když jsem vycházel z pokoje. Byla to poslední slova, která jsem ho slyšel pronést. Neboť když Curtiss později přišel obsloužit svého pána, našel ho mrtvého...

18. KAPITOLA

1

Těžko se mi o tom píše.

Snažím se na to myslet co nejméně, chápete. Hercule Poirot je mrtev — a s ním zemřel i kus Arthura Hastिंगse.

Sdělím vám jen holá fakta beze všeho přikrašlování. Na víc nemám sílu.

Zemřel, jak říkali, smrtí přirozenou. Tedy na srdeční záchvat. Podle Franklinových slov přesně tak, jak Franklin předpokládal, že zemře. Ten záchvat nepochybně vyvolala zpráva o Nortonově smrti. Jakýmsi nedopatřením se stalo, že u lůžka neměl nitroglycerínové tablety.

Bylo to nedopatření? Odstranil je někdo záměrně? Ne, za tím muselo vězet něco jiného. X nemohl počítat, že Poirot dostane srdeční záchvat.

Abyste rozuměli, odmítám tvrzení, že Poirot zemřel přirozenou smrtí. Byl zavražděn, stejně jako byl zavražděn Norton, jako byla zavražděna Barbara Franklinová. Nevím, *proč* byli zavražděni, a nevím, kdo je zabil.

Nortonova smrt byla prošetřována, výrok zněl sebevražda. Policejní lékař se pozastavil nad jedinou věcí, totiž že se sebevrazi obvykle nestřílejí přesně doprostřed čela. Ale byl to jen stůnek pochybností. Celá ta záležitost byla tak jasná! Dveře zamčeny zevnitř, klíč v kapse mrtvého, na oknech okenice, pistole v jeho ruce. Norton si někdy stěžoval na bolesti hlavy a v po slední

době prý mu nevyšly nějaké spekulace. Dost chabé důvody pro sebevraždu, ale nějak ji zdůvodnit museli.

Pistole byla zjevně jeho. Za jeho pobytu ve Styles ji pokojská dvakrát viděla ležet na jeho toaletním stolku. Tak to tedy bylo. Další krásně zinscenovaný zločin, jako vždy bez možnosti jiného výkladu.

V souboji mezi Poirotem a X zvítězil X.

Ted' už záleželo jenom na mně.

Zašel jsem do Poirotova pokoje a odnesl si jeho kazetu.

Věděl jsem, že mě určil vykonavatelem své závěti, měl jsem k tomu tedy plné oprávnění. Klíček měl zavěšený na krku.

Ve svém pokoji jsem kazetu otevřel.

Ztuhl jsem překvapením. *Písemné zpracování případů X zmizelo.* Když dva dny předtím Poirot přede mnou kazetu otevřel, ještě jsem je viděl. Byl to důkaz, pokud mi ještě byl nějaký důkaz co platný, že X zasáhl. Papíry buď zničil sám Poirot (více než nepravděpodobné), nebo je odstranil X.

X. X. Ten zatracený X.

Kazeta však nebyla prázdná. Zapamatoval jsem si Poirotův slib, že v ní najdu nějaká vodítka, jejichž smysl X nepochopí.

Jaká to byla vodítka?

Kazeta obsahovala výtisk jedné Shakespearovy hry, *Othella*, malé levné vydání. Druhá kniha byl *John Fergusson* od St. Johna Ervina. V třetím jednání bylo jedno místo založené.

Nechápavě jsem zíral. Ty dvě knihy mi tedy Poirot zanechal jako klíč k našemu případu — a mně neříkaly vůbec nic!

Co z nich mám vyvodit?

Nebyl jsem schopen přijít na nic jiného, než že musím objevit nějaký kód. Kód založený na těch dvou hrách.

Ale je-li má domněnka správná, jak mám na ten kód přijít?

Nikde nebylo zatrženo ani slůvko, ani písmeno, vůbec nic. Marně jsem si lámal hlavu.

Pozorně jsem si přečetl třetí jednání *Johna Fergusona*. Rozehrává se v něm obdivuhodná, napínavá scéna, v níž má dlouhý výstup „vyšinutý“ Clutie John a která končí tím, že mladší Ferguson jde vyhledat muže, který ublížil jeho sestře. Mistrovská kresba charakteru — ale nemohl jsem se přece domýšlet, že mi Poirot ty hry předal, abych si tříbil literární vkus!

A potom, jak jsem obracel listy, vyklouzl z knihy proužek papíru. Byla na něm věta napsaná Poirotovou rukou:

Promluvte se sluhou Georgem.

No, to už bylo něco. Klíč ke kódu — pokud vůbec existuje nějaký kód — má patrně George. Musím si zjistit jeho adresu a zajet za ním.

Ale napřed mě čekala smutná povinnost svého drahého přítele pohřbít.

Tady ve Styles žil v první době, když přišel do naší země. Tady také bude nakonec odpočívat.

Judith ke mně byla v ty dny velice milá.

Strávila se mnou hodně času a pomáhala mi všechno zařídit. Byla laskavá a plná porozumění. Také Elizabeth Coleová a Boyd Carrington se ke mně chovali pozorně.

Elizabeth Coleové se Nortonova smrt dotkla méně, než bych byl čekal. Pokud pociťovala hluboký žal, nechávala si to pro sebe.

A tak všechno končilo...

Ano, musím to napsat. Musí to být řečeno.

Bylo po pohřbu. Seděl jsem s Judith a promýšlel si své celkem dost ubohé plány do nejbližší budoucnosti. Judith mi řekla: „Ale víš, táti, *já tady nebudu.*“

„Nebudeš tady?“

„Nebudu v *Anglii.*“

Zíral jsem na ni.

„Považovala jsem za moudřejší zatím mlčet, víš. Nechtěla jsem ti to všechno ještě ztěžovat. Ale teď už to musíš vědět. Doufám, že tě to nebude příliš mrzet. Jedu do Afriky, víš, s doktorem Franklinem.“

Vybuhl jsem. Vyloučeno! Něco takového přece nemůže udělat. Kdekdo by měl řeči. Jedna věc je být jeho asistentkou v Anglii, zvláště dokud žila jeho žena, ale jet s ním někam do Afriky je něco úplně jiného. Je to nemožné, to kategoricky zakazují! Nic takového nepřipadá v úvahu.

Nepřerušovala mě. Nechala mě domluvit. Jenom se nepatrně usmívala.

„Ale já s ním nejedu jako jeho asistentka, můj nejmilejší,“ řekla mi, „jedu s ním jako jeho žena.“

Byla to pro mě rána mezi oči.

Zeptal jsem se — nebo spíše vykoktal: „A Al — lerton?“

Zatvářila se trochu pobaveně: „Nic mezi námi nebylo. Byla bych ti to řekla hned, kdybys mě nebyl tak rozzlobil. A kromě toho se mi hodilo, aby sis myslil — no, to, co sis myslil. Nechtěla jsem, abys věděl, že jde — o Johna.“

„Ale jednou večer jsem viděl, jak tě Allerton políbil.“

Popuzeně odpověděla: „Ach ano. Byla jsem tenkrát úplně na dně. To se stává. To přece taky znáš, ne?“

Namítl jsem: „Nemůžeš se přece za Franklina provdat — tak brzy.“

„Ale mohu. Chci s ním odejet, a sám jsi právě řekl, že takhle je to snazší. Nemáme na co čekat — teď už nemáme.“

Judith a Franklin. Franklin a Judith.

Chápete, jaké myšlenky se mi honily hlavou — myšlenky, utajené už delší dobu kdesi v podvědomí.

Judith s lahvičkou v ruce, Judith prohlašující mladým vášnivým hlasem, že neužitečné životy by měly uvolnit místo životům užitečným — Judith, kterou mám rád a již miloval i Poirot. Ti dva lidé, které Norton viděl — byli to Judith a *Franklin*? Jestliže ano — jestli je to tak — ne, to nemůže být pravda. Judith ne. Snad Franklin — zvláštní člověk, bezohledný člověk, který kdyby se odhodlal vraždit, mohl by vraždit už napořád.

S Franklinem se chtěl Poirot poradit.

Proč? Co mu tehdy řekl?

Ale Judith ne! Má krásná vážná mladá Judith ne!

Poirot se přece tvářil tak podivně! Jak se to tehdy vyjádřil? „Třeba v duchu budete volat: ‚Oponu, ať někdo spustí oponu!‘,“

Náhle mi probleskla hlavou úplně jiná myšlenka. Příšerná! Absurdní! Že by si byl celou tu historii o X jenom vymyslel? Nepřijel Poirot do Styles jen proto, že se obával tragédie v rodině Franklinových? Nepřijel dohlédnout na Judith? Neodmítal mi říci víc *právě proto*? Protože celá ta historie o X byla jenom výmysl, kouřová clona?

Byla snad středem celé té tragédie Judith, moje dcera?

Othello! Po *Othellovi* jsem sáhl do knihovničky ten večer, co zemřela paní Franklinová. Byl v tomhle klíč k pochopení zločinu?

Ten den Judith vypadala, jak kdosi podotkl, jako její jmenovkyně, než uťala Holofernovi hlavu. Judith — ta že by nosila v srdci smrt?

19. KAPITOLA

Toto píši v Eastbourne.

Přijel jsem sem navštívit George, někdejšího Poirotova sluhu.

George sloužil u Poirota mnoho let. Je to schopný, spolehlivý člověk bez fantazie. Všechno bere doslova a věci posuzuje podle jejich vnějšího zdání.

Zašel jsem k němu. Sdělil jsem mu, že Poirot zemřel, a George reagoval způsobem, jaký je pro něj příznačný. Ranilo ho to, truchlil, ale snažil se chovat, jako by se nic nebylo stalo.

„Nenechal u vás pro mne nějaký vzkaz?“ zeptal jsem se ho.

„Vzkaz pro vás, pane?“ podivil se. „Ne, o ničem nevím.“ Zklamalo mě to. Naléhal jsem, aby vzpomínal, ale trval na svém.

„Patrně jsem se tedy zmýlil,“ řekl jsem nakonec. „Inu, nedá se nic dělat. Škoda, že jste u něho nebyl až do konce.“

„Taky mě to mrzí.“

„Je to pochopitelné, musel jste se věnovat otci, když onemocněl.“

George se na mě zaraženě podíval. „Promiňte, ale patrně jsem vám dost dobře nerozuměl.“

„Musel jste přece odejít, abyste se postaral o otce, ne?“

„Ale já jsem neměl proč odcházet. To pan Poirot mě poslal pryč.“

„Poslal pryč?“ užasl jsem.

„Ne že by mě propustil. Dohodl se se mnou, že se později zase vrátím do jeho služeb. Ale odešel jsem na jeho

přání, a stanovil mi na ten čas, co jsem tady u otce, slušný plat.“

„Ale proč, Georgi, proč?“

„To opravdu nevím, pane.“

„Neptal jste se?“

„Ne. Připadalo mi, že by nebylo slušné se vyptávat. U pana Poirota mělo vždycky všechno nějaký vážný důvod. Byl velice moudrý pán, a taky si ho za to vážili.“

„Ano, ano,“ zabručel jsem zamyšleně.

„Vždycky se taky vybraně oblékal, i když poněkud nezvykle a zvláště, jestli mi dobře rozumíte. Ale u pána z ciziny to bylo celkem přirozené. A taky ty jeho vlasy a knír.“

„Ach, jeho slavné kníry...“ Srdce se mi sevřelo, když jsem si vzpomněl, jak na ně býval pyšný.

„Na kníru si dával velice záležet,“ pokračoval George.

„Nenosil ho zrovna podle módy, ale *jemu* slušel, jestli mi správně rozumíte.“

Řekl jsem, že to vím. A pak jsem taktně prohodil: „Černil si ho, a vlasy taky, vidíte?“

„Trochu si ho — ehm — přibarvoval, ale vlasy ne — v posledních letech ne.“

„Nesmysl,“ řekl jsem. „Měl je černé jako havran — vypadalo to nepřirozeně, jako by nosil paruku.“

George rozpačitě a omluvně odkašlal. „Odpusťte, pane, ale to skutečně byla paruka. Panu Poirotovi před časem vlasy hodně vypadaly, tak nosil paruku.“

Pomyslně jsem si, jak je to divné, že sluha ví o svém pánovi více než jeho přítel.

Vrátil jsem se k otázce, která mě mátlá.

„Vy opravdu nemáte tušení, proč vás pan Poirot poslal pryč? Uvažujte, člověče, *uvažujte!*“

George se snažil uvažovat, ale zřejmě se mu to příliš nedařilo.

„Mohu vyslovit jenom domněnku, pane,“ řekl konečně, „že mě propustil, protože chtěl najmout Curtisse.“

„Curtisse? Proč by chtěl najímat Curtisse?“

George si opět odkašlal. „To skutečně nevím, pane. Když jsem Curtisse viděl, připadalo mi, že — odpusťte — není žádný zázrak. Byl silný, to zajisté, ale připadalo mi, že nemá takovou úroveň, aby s ním pan Poirot mohl být spokojen. Myslím, že svého času pracoval jako ošetřovatel v blázinci.“

Užasle jsem na něj hleděl.

Curtiss!

Byl snad Curtiss příčinou, že se Poirot zdráhal mi říci více? Curtiss, jediný člověk, kterého jsem nikdy nebral v úvahu. Ano, a Poirotovi vyhovovalo, že tak uvažuji, že hledám záhadného X mezi hosty ve Styles. Jenomže X nebyl host.

Curtiss!

Kdysi ošetřovatel v blázinci. Přece jsem kdesi četl, že lidé, kteří byli léčeni v blázincích a ústavech, někdy zůstávají anebo se do nich vracejí jako ošetřovatelé.

Podivný nemluva s tváří hlupáka — člověk, který by mohl vraždit z nějakých osobních, zvrácených pohnutek...

A jestliže tedy Curtiss — jestliže —

Ach, to by mi spadl ze srdce těžký kámen!

Curtiss...

POSTSCRIPTUM

Poznámka kapitána Hastingsse: *Tento rukopis se mi dostal do rukou čtyři měsíce po smrti mého přítele Hercula Poirota. Od jisté advokátní firmy mi přišla výzva, abych*

se dostavil do jejich kanceláře. Tam mi „v souladu s příkazem jejich klienta, nedávno zemřelého pana Poirota“, předali zapečetěnou obálku. Předkládám zde její obsah.

Dopis napsaný rukou Hercula Poirota:

Mon cher ami,

až budete číst tyto řádky, budu už čtyři měsíce mrtev. Dlouho jsem rozvažoval, zda mám či nemám napsat, co je zde psáno, a dospěl jsem k závěru, že je třeba, aby alespoň jeden člověk znal pravdu o „druhé aféře ve Styles“. Navíc je zde možnost, že dokud si nepřečtete tento dopis, budete rozvíjet ty nejabsurdnější teorie — a dokonce se třeba i trápit.

Dovolte mi však poznamenat toto: Mohl jste se, *mon ami*, dopídit pravdy celkem snadno. Dbal jsem, abyste věděl o všech indiciích. Jestliže jste se pravdy nedopídl, stalo se to jen proto, že máte příliš krásnou a důvěřivou povahu.

Á la fin comme au commencement.

Měl byste však vědět alespoň to, kdo zabil Nortona — i když dosud tápete v tmách —, a kdo zabil Barbaru Franklinovou. Ten druhý případ Vám možná vyrazí dech. Začnu tím, co víte, tedy že jsem Vás pozval. Sdělil jsem Vám, že Vás potřebuji. Byla to pravda. Prosil jsem Vás, abyste byl mým zrakem i sluchem. I to jsem velice potřeboval, třebaže nikoli v tom smyslu, jak jste tomu porozuměl Vy. Měl jste vidět, co jsem si přál, abyste viděl, a slyšet, co jsem si přál, abyste slyšel.

Stěžoval jste si, *cher ami*, že s Vámi při výkladu tohoto případu nejednám „fair“. Tajil jsem před Vámi něco, co jsem sám věděl, tedy odmítal jsem Vám sdělit, kdo je X. Měl jste úplnou pravdu. Bylo to však nutné — i když

nikoli z těch důvodů, které jsem uváděl. Hned pochopíte proč.

Podívejme se napřed, jak to bylo s X. Ukázal jsem Vám resumé těch rozličných případů. Upozornil jsem Vás, že v každém tom případě se zdálo, že obviněná nebo podezřelá osoba skutečně spáchala dotyčný zločin, a že neexistovala žádná alternativa. A potom jsem přešel k dalšímu důležitému faktu — že v každém tom případě byl X buď přímo na scéně, nebo v její těsné blízkosti. To, co jste si z toho vzápětí vyvodil, bylo paradoxně správné i chybné zároveň. Řekl jste, že všechny ty vraždy spáchal X.

Avšak okolnosti byly takové, že v každém tom případě (nebo skoro v každém) se mohla zločinu dopustit *jedině* obviněná osoba. Bylo-li tomu tak, jakým způsobem se tedy na zločinu podílel X? S výjimkou lidí působících v policejních složkách nebo řekněme u nějaké advokátní či detektivní firmy žádný muž ani žena nemohou být zapleteni do pěti případů vraždy. To se prostě nestává! Nikdy, nikdy se nepříhoda, že by Vám někdo na sebe důvěrně prozradil: „Skutečně jsem se osobně znal s pěti vrahy!“ Nene, *mon ami*, nic takového není možné. A tak dospíváme k nevšednímu závěru, totiž že před sebou máme případ katalýzy — reakce mezi dvěma látkami, k níž dojde pouze za přítomnosti třetí látky, přičemž ta třetí látka se napohled na reakci vůbec nepodílí a zůstává beze změny. Tak to tedy je. Znamená to, že kdekoli byl přítomen X, tam docházelo ke zločinům — X se ovšem na těchto zločinech sám aktivně nepodílel.

Cosí mimořádného, abnormálního! Uvědomil jsem si, že jsem konečně, na konci své životní dráhy, narazil na dokonalého zločince, na zločince, který si osvojil

takovou techniku, že *nikdy nemohl být usvědčen ze zločinu*.

Bylo to ohromující. Ovšem nikoli nové. *Existují* jisté obdoby. A už jsme u prvního „klíče“, který jsem vám zanechal. U hry *Othello*. Neboť v ní máme velkolepě vykreslenou předlohu našeho X. Jago je dokonalý vrah. Smrt Desdemony, Cassia — i přímo Othella —, to všechno jsou zločiny, které Jago připravoval a také uskutečnil. *On sám* přitom zůstává stranou, mimo podezření — nebo by mohl zůstat mimo podezření. Neboť Váš velký Shakespeare, milý příteli, se ocitl v dilematu, do něhož ho uvrhlo jeho vlastní umění. Aby demaskoval Jaga, musel se uchýlit k tomu nejbanálnějšímu prostředku — ke kapesníku —, k počínu, který nebyl v souladu s rázem Jagovy techniky, a k přehmatu, jakého by se Jago zaručeně nebyl dopustil.

Ano, je zde předvedeno dokonalé umění vraždit. Dokonce nepadne ani slůvko *přímého* podněcování k vraždě. Naopak, Jago vždy zrazuje od násilí, s hrůzou zavrhuje kdejaké podezření, které nikomu ani na mysl nepřišlo, dokud je nenadhodil on!

A s touž technikou se setkáváme ve skvostném třetím jednání *Johna Fergusona*, kde „napůl praštěný“ Clutie John podněcuje ostatní k zabití člověka, jehož sám nenávidí. Je to nádherná ukázka psychologické sugesce.

Je třeba si uvědomovat jedno, Hastingsi. Každý člověk je potenciální vrah. Každý má čas od času *chut'* někoho zabít — i když nikoli *vůli* ho zabít. Kolikrát jste sám slyšel někoho říci: „Ta mě tak dopálila, že bych ji byl nejradši zabil!“ — „Byl bych B. zabil, že řekl to či ono!“ — „Byl jsem tak dohrátý, že bych ho byl zavraždil!“ A všechna taková prohlášení jsou doslova pravdivá. Jste při

nich zcela při smyslech. Máte chuť zabít toho a toho. *Ale neuděláte to*. Na to by s Vaším přáním musela být v souladu i Vaše vůle. Malé děti ještě nemají tak silné zábrany. Znáám dítě, které se rozzlobilo na svoje kotě. Řeklo mu: „Bud’ zticha, nebo tě praštím do hlavy a zabiju tě!“ Skutečně to udělalo — a vzápětí bylo ohromeno a bez sebe hrůzou, protože pochopilo, že kotě, které mělo skutečně velice rádo, už neobživne. Takže jsme tedy všichni potenciální vrahové. Umění našeho X spočívalo v tom, že v lidech nepodněcoval *touhu* zabít, ale podlamoval jejich běžné zábrany. Dlouholetou praxí ovládl toto umění dokonale. Přesně věděl, jakého slova použít, jaké věty, jaké intonace, aby vyvíjel čím dál silnější tlak na nejcitlivější místo své oběti. Není to tak těžké. A on to prováděl tak, že jeho oběť nepocítila sebemenší podezření. Nebyla to hypnóza — s tou by nebyl měl takový úspěch. Bylo to něco zákeřnějšího, vražednějšího. Zahrával si s city lidí tak, aby se jejich duševní napětí nikoli tlumilo, ale vyhrocovalo. Apeloval na jejich lepší já, a pak jejich lepší já dostal do vleku toho, co v nich bylo nejhoršího.

Vy byste to měl vědět nejlíp, Hastingsi — protože Vám se to stalo...

Ted’ tedy snad začínáte chápat, co znamenaly některé moje poznámky, které Vás popuzovaly a mátly. Když jsem mluvil o tom, že dojde k zločinu, neměl jsem na mysli pokaždé jeden a tentýž zločin. Říkal jsem Vám, že jsem ve Styles z jiného důvodu. Jsem tu, říkal jsem Vám, protože zde bude spáchán zločin. Divil jste se, že si tím jsem tak jist. Ale já měl proč si být jist — neboť ten zločin, pochopte, jsem chtěl spáchat *já sám*...

Ano, příteli, je to podivné — a k smíchu — a strašné. Já, který nesouhlasím s vraždou — já, který chovám v úctě lidský život —, jsem uzavřel svou životní dráhu tím, že jsem spáchal vraždu. Možná jsem do toho děsivého dilematu upadl za trest, že jsem byl celý život tak sebejistý, příliš pevně přesvědčený o správnosti svého počínání. I to může mít svůj rub, Hastingsi. Mým celoživotním posláním bylo zachraňovat nevinné — *předcházet* vraždě —, a tato vražda, to byl jediný způsob, jak jsem mohl své poslání splnit. Nedejte se mýlit, zákonnými cestami by skutečně nebylo možno X postihnout. Nic mu nehrozilo. Ať jsem vymýšlel co chtěl, jinak nebylo možno ho porazit.

A přece se mi do toho, milý příteli, nechtělo. Věděl jsem, co musím učinit, ale nemohl jsem se k tomu odhodlat. Byl jsem jako Hamlet — donekonečna jsem ten černý den oddaloval... A pak došlo k prvnímu pokusu — k pokusu s paní Luttrellovou.

Byl jsem zvědav, Hastingsi, zda se projeví Vaše pověstná schopnost na první pohled správně odhadnout situaci. Projevila se. Vaší první reakcí bylo mírné podezření vůči Nortonovi. A měl jste úplnou pravdu. Byl to Norton. Nemohl jste svůj pocit ničím podložit — s výjimkou naprosto správné, i když poněkud polovičaté poznámky, že Norton je bezvýznamný člověk. Svým odhadem jste se velice přiblížil pravdě.

Dost pozorně jsem se zabýval jeho životními osudy. Byl jediným synem panovačné, neústupné ženy. Chyběly mu předpoklady k tomu, aby se prosadil nebo zapůsobil na lidi silou své osobnosti. Od dětství pokulhával a ve škole se nemohl účastnit sportovních her. Z toho, co jste mi o něm vyprávěl, měla největší význam poznámka, že byl

ve škole terčem posměchu, když se mu při pohledu na zabitého králíka udělalo špatně. Domnívám se, že to byla příhoda, která ho navždy poznamenala. Nesnesl krev a násilí a jeho prestiž kvůli tomu utrpěla. Řekl bych, že se to podvědomě snažil odčinit vlastní tvrdostí a bezohledností.

Dovedu si představit, jak už brzy v mládí v sobě objevil schopnost na lidi zapůsobit. Byl pozorný posluchač a tichý účastný člověk. Lidé ho měli rádi, ale zároveň je nijak nezajímal. Popuzovalo ho to — a pak toho začal využívat. Zjistil, jak směšně snadno lze ovlivnit své bližní, že stačí použít správných slov a nalézt příhodné stimuly. Je k tomu zapotřebí jediného: rozumět jim — proniknout do jejich myšlenek, do jejich skrytých reakcí a tajných přání.

Dovedete si představit, Hastingsi, jak takovéhle zjištění posiluje v člověku vědomí vlastní moci? On, Stephen Norton, kterého má každý rád a jímž kdekdo pohrdá, dokáže lidi přimět, aby udělali něco, co nechtějí udělat, nebo o čem si myslí, že to nechtějí udělat.

Úplně ho mám před očima, jak si v tomto svém počínání libuje... A krok za krůčkem se v něm rozvíjejí morbidní sklony k nepřímému násilí. K násilí, k němuž neměl fyzické předpoklady, a protože je neměl, stal se terčem posměchu.

Ano, jeho záliba sílí a sílí, až se promění ve vášeň, v potřebu! Bylo to jako droga, Hastingsi — jako droga, po níž člověk znovu a znovu touží právě tak jako po opiu nebo kokainu.

Norton, ten ušlechtilý a láskyplný člověk, byl v jádru sadista. Bažil po utrpení a duševních mukách lidí.

Obdobná epidemie zachvátila v nedávných letech celý svět — *Vappétit vient en mangeant*.

Ukájel v sobě dvojí potřebu najednou — sadistické choutky i touhu po moci. On, Norton, měl klíč k životu či smrti lidí.

Stejně jako otroci jakékoli jiné drogy si Norton musel zajišťovat svou drogu do zásoby. Vybíral si oběti jednu za druhou. Nepochybují, že existuje mnohem více případů než těch pět, jichž jsem se dopídlil. V každém z nich sehrál tutéž úlohu. Znal Etheringtona, jedno léto strávil ve vesnici, kde bydleli Riggsovi, a popíjel s Riggsem v místní hospodě. Na výletním parníku se seznámil s mladou Fredou Clayovou a posíloval v ní a pak zneužil její teprve se utvářející představy, jak by bylo dobře, kdyby její stará teta zemřela — pro tetičku by to bylo vysvobození a pro ni samotnou život v dostatku a v radovánkách. Byl přítelem rodiny Litchfieldových a při rozhovorech s ním si Margaret Litchfieldová začala připadat jako hrdinka vysvobozující své sestry z údělu doživotního vězení. Nevěřím, Hastingsi, že by *kterýkoli z těchto lidí byl udělal to, co udělal* — nebýt Nortonova vlivu.

A teď už dospíváme k událostem ve Styles. Byl jsem Nortonovi na stopě už delší dobu. Seznámil se s Franklinovými a já jsem okamžitě vycítil nebezpečí. Aby bylo jasno, i Norton potřeboval mít určitý základ, aby na něm začal budovat. Rostlinu může člověk vypěstovat, jedině když má její semeno. Například jsem odjakživa přesvědčen, že Othello už dávno vycíťoval (patrně správně), že Desdemonina láska k němu je jenom vášnivě vzplanutí, dívčí zbožňování slavného bojovníka, nikoli vyrovnaná láska *ženy* k Othellovi jako *muži* Možná

pochopil, že jejím pravým partnerem je Cassio a že si Desdemona časem začne tento fakt uvědomovat

U Franklinových měl náš Norton ty nejlepší vyhlídky. Nejružnější možnosti! Nepochybně jste, Hastingsi, už přišel na to, že Franklin je zamilovaný do Judith a Judith do něho (každému myslícímu člověku to bylo dávno jasné). Franklinovo příkré chování, to, že na ni sotva pohlédl a vyhýbal se jakémukoli projevu dvornosti, Vám mělo napovědět, že ten člověk je do ní zamilovaný až po uši. Ovšem Franklin má mimořádně pevný charakter a je bytostně ukázněný. Třebaže jsou jeho výroky někdy kruté a bezcitné, je mužem pevných zásad. Podle jeho mravních principů musí muž zachovávat věrnost ženě, kterou si vyvolil.

Judith, a toho jste si měl povšimnout i Vy, do něho byla hluboce a nešťastně zamilovaná. Ten den, co jste ji našel v růžové zahradě, se domnívala, že jste odhalil její tajemství. Proto ten její vzteklý výbuch. Lidé jejího druhu nesnášejí projevy soucitu a účasti. Trpí, jako byste jim sahal do otevřené rány.

Potom pochopila, že si myslíte, že má ráda Allertona. Nechala Vás při tom, jen aby se vyhnula nepříjemné účasti a dalšímu jitření své bolesti. Její flirtování s Allertonem bylo něco jako úsilí vytrhnout se ze zoufalství. Přesně věděla, jaký je to člověk. Hledala u něho zábavu a rozptýlení, ale citově ji k němu nic nepoutalo.

Norton samozřejmě přesně věděl, odkud vítr vane. Franklinovský trojúhelník, to pro něj byla příležitost. Řekl bych, že to zkoušel napřed s Franklinem, ale skončil naprostým fiaskem. Franklin patří k lidem, kteří jsou vůči zákeřnému podněcování tohoto druhu zcela imunní. Má

vyhraněný názor, co je dobré a co špatné, bezpečně se vyzná ve svých citech — a nějaký nátlak na něj vůbec neplatí. Kromě toho jeho největší životní vášní je práce. Je jí tak zaujat, že je mnohem méně zranitelný.

Mnohem větší úspěch měl Norton u Judith. S prohnáním se vracel k tématu neužitečných životů. Je to jeden z článků Juditina životního kréda — a zatímco Judith si prostě neuvědomovala, do jaké míry toto krédo vyhovuje její tajné touze, Norton dobře věděl, jak této skutečnosti využít. Šel na to mazaně, zaujímal protichůdné stanovisko a jenom přede všemi zlehčoval Juditinu představu, že by měla odvalu k tak rozhodujícímu činu. „Takovéhle věci říkají všichni mladí lidé — ale nikdy je neuskuteční.“ Je to otřelé, laciné popichování — ale jak zabírá, Hastingsi! Ty děti jsou tak zranitelné! Tak připravené *to dokázat*, a přitom si vůbec neuvědomují, co se tím sleduje!

Když nebude překážet Barbara, budou mít Franklin a Judith cestu otevřenou. To ovšem nebylo nikdy vysloveno — a nesmělo to být vysloveno. Záleželo především na tom, vyloučit jakékoli osobní pohnutky, naprosto je vyloučit. Neboť jakmile by si byla Judith uvědomila, do jaké míry u ní hrají roli, byla by se prudce vzepřela.

Ovšem člověku propadlému vražedným choutkám tak jako Norton nestačí mít v ohni jen jedno želízko. Nachází ke své hře příležitosti všude. Jednu našel u Luttrelových. Vraťte se v duchu nazpět, Hastingsi. Vzpomeňte si na ten první večer, co jste hráli bridž. Na poznámky, které pak Norton pronášel tak nahlas, že jste se bál, aby je nezaslechl plukovník Luttrell. Samozřejmě! Norton si *přál*, aby je slyšel! Neopomněl jedinou příležitost

zdůraznit své stanovisko, posílit je v plukovníkově vědomí — a nakonec bylo jeho snažení korunováno úspěchem. Stalo se vám to před nosem, Hastingsi, a Vy jste vůbec nevěděl jak. Základní předpoklady už byly vytvořeny — plukovník měl pocit, že má těžký život, hanbil se, že je v očích mužů takový chudák, sílila a prohlubovala se v něm nenávist vůči manželce.

Jen si vzpomeňte, jak to bylo. Norton řekne, že má žízeň. (Věděl, že je paní Luttrelová v domě a že se objeví na scéně?) Plukovník při své povaze okamžitě reaguje jako štědrý hostitel. Nabídne přípitek. Jde pro whisky. Všichni sedíte venku u okna. Jeho žena vstoupí — nevyhnutelně dojde k oné scéně a on ví, že jste ji slyšeli. Vrací se k vám. Příhodnými slovy by se ta situace byla dala překlenout — Boyd Carrington by to krásně svedl. (Vyzná se v životě a má takt, i když jinak je to jeden z největších náfuků a otravů, jaké jsem kdy poznal! Přesně ten typ, jaký *Vám* imponuje!) Vy sám byste si také nebyl vedl špatně. Ale ne — Norton honem spustí, těžkopádně, nejapně, předstírá taktnost, až to do nebe volá, a všechno ještě zhorší. Breptá o bridži (tím připomene další trapné okamžiky), jakoby náhodou se rozpovídá o neštěstích na lovech. A na jeho zmínky, přesně jak si přál, hned vyrukuje ten starý osel Boyd Carrington se svou historkou o irském vojenském sluhovi, který zastřelil svého bratra, — historkou, kterou *předtím Norton sám vyprávěl Boydu Carringtonovi*, protože moc dobře věděl, že ten trulant s ní přijde jako se svou, jak jen se naskytne příležitost. Chápete, ten nejvýraznější podnět tedy *nezavdá Norton. Mon Dieu, non!*

Pak už je všechno hotovo. Dovedeno k vyvrcholení. K okamžiku zlomu. Potupen jako hostitel, zahanben před

ostatními, zdeptán vědomím, že v něm všichni vidí jen slabocha, který se na nic nevzmůže a jen se pokorně nechá ponížovat — a do toho padnou rozhodující slova vedoucí k vysvobození. Flobertka, nešťastné náhody, muž, který zastřelil svého bratra — v dálce manželčin pohyb... „Je to úplně bezpečné — nešťastná náhoda — já jim ukážu — já jí ukážu — k čertu s ní! Kdyby tak bylo po ní — *bude po ní!*“

Nezabil ji, Hastingsi. Jsem přesvědčen, že už když střílel, instinktivně mířil špatně, *protože chtěl mířit špatně*. A potom — potom se kouzlo zlomilo. Byla to jeho žena, žena, kterou měl přeze všechno rád.

Jeden zločin Nortonovi tak docela nevyšel.

Ale zato jeho další pokus! Uvědomujete si, Hastingsi, že pak jste přišel na řadu Vy? Vzpomínejte, dobře si na to všechno vzpomeňte! Vy, můj čestný, dobrý Hastings! Přesně vyhmátl všechny Vaše slabiny — a také to, co je ve Vás ušlechtilé a dobré.

Allerton patří k lidem, jaké instinktivně nenávidíte a jichž se bojíte. K typu, který by podle Vás *měl nebyť*. Přitom všechno, co jste o něm slyšel a co jste si o něm myslel, byla pravda. Norton Vám o něm vypoví jistou historku — historku naprosto pravdivou, pokud jde o fakta. (Fakt ovšem je i to, že ona dívka byla nervově labilní a pocházela z nedobré rodiny.)

Při Vašem konvenčním a poněkud staromódním nazírání Vás to zasáhne. Ten člověk je lump, svůdce, chlap, který ničí dívky a dohání je k sebevraždě! Norton pobídne Boyda Carringtona, aby na Vás taky zapůsobil. Radí Vám, „*abyste si s Judith promluvil*“. Judith, jak se dalo očekávat, okamžitě odpoví, že si bude se svým životem

nakládat, jak se jí zlíbí. Vy si hned začnete představovat to nejhorší.

Všimněte si, na kolika strunách Norton hraje! Vaše láska k dceři. Poněkud staromódní pocit odpovědnosti za vlastní děti, obzvláště silný u člověka, jako jste Vy. Vám vlastní pocit osobní důležitosti: *Já* musím něco udělat. Všechno záleží jen a jen *na mně*.“ Vaše bezradnost, když Vám chybí moudrý úsudek Vaší ženy. Vaše věrnost — nesmím zklamat. A z Vašich horších povahových rysů Vaše domýšlivost — ve spolupráci se mnou jste přece zvládl všechny zločinecké triky! A nakonec ten vnitřní vztah, který má většina mužů vůči svým dcerám — jejich nesmyslná žárlivost a nenávisť k mužům, kteří jim je odvádějí. Na všech těchto strunách hrál Norton jako virtuos, Hastingsi. A Vy jste reagoval.

Příliš ochotně se dáváte svést vnějším zdáním. Odjakživa. Ochotně jste uvěřil, že žena, s níž Allerton mluvil v altánku, byla Judith. Třebaže jste ji *neviděl*, a dokonce ji ani *neslyšel promluvit*. Ač je to neuvěřitelné, *ještě druhý den* jste si myslel, že to byla Judith. Radoval jste se, že „si to rozmyslela“.

Ale kdybyste se byl obtěžoval prověřit si *fakta*, byl byste okamžitě zjistil, že vůbec nepřicházelo v úvahu, že by ten den jela do *Londýna Judith*! A nepodařilo se Vám zjistit ani další zcela očividnou skutečnost. Jedna osoba *chtěla* ten den odejet — a byla rozlíčená, že odejet nemohla. Sestra Cravenová. Allerton není muž, který by se spokojil s obletováním jediné ženy! A v pletkách se sestrou Cravenovou se dostal mnohem dál než k pouhému koketování jako u Judith.

A Norton se opět chápe režie.

Vidíte, jak Allerton Judith políbí. Pak Vás Norton zatáhne zpátky za roh. Nepochybně dobře ví, že má Allerton v altánku schůzku se sestrou Cravenovou. Po chvílce domlouvání Vás tam nechá jít, ale stejně Vás doprovází. Věta, kterou zaslechnete říkat Allertona, báječně poslouží jeho záměru, a on Vás rychle odtáhne, ještě než se Vám podaří zjistit, že ta žena není Judith!

Ano, virtuos! A Vy mu okamžitě z celé duše na všechno zabíráte. Dáte se strhnout. Rozhodnete se zavraždit člověka.

Naštěstí jste měl přítele, Hastingsi, který byl ještě schopen myslet. A nejenom myslet!

Na začátku tohoto dopisu jsem napsal, že jste nebyl s to dobrat se pravdy jenom proto, že jste příliš důvěřivá povaha. Věříte všemu, co se Vám řekne. Věřil jste všemu, co jsem Vám řekl *já*.

A přece jste mohl velice snadno zjistit, jak se věci mají. Poslal jsem pryč Georgea — proč? Na jeho místo jsem přijal méně zkušeného a očividně mnohem méně inteligentního člověka — proč? Nebyl jsem v lékařské péči — *já*, který jsem vždycky byl na svoje zdraví tak opatrný — a nechtěl jsem o žádném lékaři ani slyšet — proč?

Už chápete, proč jsem Vás ve Styles potřeboval? Potřeboval jsem někoho, *kdo přijme všechno, co řeknu, s naprostou důvěrou*. Uvěřil jste mému tvrzení, že jsem se vrátil z Egypta a bylo mi mnohem hůř, než když jsem odjížděl. Nebylo. Když jsem se vrátil, bylo mi mnohem líp! Kdybyste si byl dal práci, mohl jste to zjistit. Ale ne, Vy jste *věřil*. Poslal jsem pryč Georgea, protože jemu bych nemohl namluvit, že mi zčistajasna přestaly sloužit

nohy. Na to, co má před očima, si George dovede vytvořit jednoznačný názor. Byl by věděl, že simuluji.

Chápete, Hastingsi? Po celou dobu, co jsem předstíral, že jsem bezmocný, a podváděl Curtisse, *jsem vůbec nebyl bezmocný*. Mohl jsem chodit — i když s pokulháváním.

Ten večer jsem Vás slyšel přicházet po schodech. Slyšel jsem, jak jste se zastavil a pak vstoupil do Allertonova pokoje. Okamžitě jsem byl ve střehu. Vaše rozpoložení mi už několik dní dělalo starosti.

Neztrácel jsem čas. Byl jsem sám, Curtiss odešel dolů na večeri. Vyklouzl jsem z pokoje a přešel chodbu. Bylo slyšet, že jste v Allertonově koupelně. A okamžitě jsem, milý příteli, udělal to, co Vy tak zavrhuje. Zaklekl jsem a díval se klíčovou dírkou ve dveřích koupelny. Naštěstí skrz ni bylo vidět, protože se zevnitř zavírá na zástrčku, nikoli na klíč.

Pozoroval jsem Vás, jak manipulujete s prášky na spaní. Pochopil jsem, co zamýšlíte.

A tak jsem, milý příteli, začal jednat. Vrátil jsem se do pokoje. Všechno jsem si nachystal. Když se Curtiss vrátil, poslal jsem ho pro Vás. Přišel jste, zíval jste a vykládal mi, že Vás bolí hlava. Nadělal jsem kolem toho spoustu řečí, vnucoval Vám prášky. Abyste měl pokoj, odhodlal jste se vypít šálek čokolády. Vypil jste ji rychle, jen abyste už mohl odejít. *Ale já měl taky prášky na spaní, milý příteli.*

A tak jste tedy spal — spal jste až do rána, kdy jste se probudil vystřízlivělý a zhrozil se, co jste bezmála spáchal.

Ted' už Vám nehrozilo nebezpečí — o takovou věc se člověk podruhé nepokusí — aspoň ne, když se mu vrátí zdravý rozum.

Ale rozhodl jsem to *já*, Hastingsi! Neboť čím jsem si nemohl být jist u jiných lidí, vím u Vás bezpečně. Vy nejste vrah, Hastingsi! Ale mohli Vás jako vraha oběsit — za vraždu, kterou spáchal někdo jiný, člověk, který by byl v očích zákona bez viny.

Vás, Hastingsi, mého dobrého, čestného, mého tak ušlechtilého Hastingse, tak laskavého a zodpovědného — tak nevinného —, Vás by byli oběsili!

Ano, musil jsem jednat. Věděl jsem, že nemám času nazbyt, — a věděl jsem, že to je dobře. Protože ze všeho nejhorší je na vraždě to, jak zapůsobí na vraha, Hastingsi. Já, Hercule Poirot, bych nakonec mohl být přesvědčen, že jsem bohem předurčen rozhodovat o životě či smrti lidí... Ale naštěstí nezbude čas, abych dospěl tak daleko. Brzy nastane konec. A bál jsem se, aby Norton neuspěl u člověka, který je nám oběma tak nevýslovně drahý. Mám na mysli Vaši dceru...

A teď se dostáváme k smrti Barbary Franklinové. Ať máte o této smrti jakékoli představy, Hastingsi, určitě jste se nikdy nepřiblížil pravdě.

Neboť vězte, Hastingsi, že Barbaru Franklinovou jste zabil Vy.

Mais oui, zabil!

Ten trojúhelník, víte, měl totiž ještě jeden úhel navíc. Úhel, který jsem dost nebral v úvahu. Průběh tohoto Nortonova taktizování unikl pozornosti nás obou. Ale nepochybuji, že svou taktiku uplatnil...

Napadlo Vás někdy položit si otázku, proč byla paní Franklinová svolná jet do Styles? Když se nad tím zamyslíte, rozhodně to není prostředí, které by jí osobně vyhovovalo. Miluje komfort, dobré jídlo a především společenský život. Ve Styles není živo, o hosty není

dobře postarané, lišky tu dávají dobrou noc. A přesto paní Franklinová naléhala, aby tu strávili léto.

Ano, rozhodující byl ten úhel navíc. Boyd Carrington. Paní Franklinová byla zklamaná žena. To bylo také hlavní příčinou jejích neurotických potíží. Byla náročná společensky i finančně. Provdala se za Franklina, protože počítala, že Franklin udělá skvělou kariéru.

Byl skvělý, ale nikoli v tom smyslu, jak by si byla přála. Jeho kvality mu nikdy nevynesou proslulost ani v novinách, ani mezi lékařskou smetánkou. Bude ho znát půl tuctu odborníků a bude publikovat články ve vědeckých časopisech. Společenský svět se o něm nedoslechne — a určitě nenadělá peníze.

A na druhé straně je tu Boyd Carrington, vrátil se z Východu, právě se stal baronetem a boháčem — a Boyd Carrington odjakživa chová něžné city ke krásné sedmnáctileté dívce, kterou málem požádal o ruku. Chystá se do Styles, navrhuje Franklinovým, aby tam jeli taky — a Barbara přijede.

Je to pro ni k zešílení. Pro tohoto bohatého atraktivního muže ani dost málo neztratila půvab, on však je staromódní — nepatří k těm, kteří by navrhli, aby se rozvedla. A John Franklin také rozvod neuznává. Kdyby John Franklin zemřel, mohla by z ní být lady Boyd Carringtonová — ach, to by byl život!

V Nortonových rukou byla, myslím, až příliš poddajnou hračkou.

Když se nad tím člověk zamyslí, vidí, že to všechno dělala příliš okatě. Napřed jakýstakýs pokus vzbudit dojem, jak lne ke svému manželovi. Trochu to přeháněla — zmínkami, že „všechno skoncuje“, aby mu nebyla na obtíž.

A pak nabrala úplně jiný kurs. Má strach, aby Franklin nezačal experimentovat sám na sobě.

Měli jsme to prokouknout, Hastingsi! Připravovala nás na to, že John Franklin zemře na otravu fysostigminem. Ani zdání, chápete, že by se někdo pokusil ho otrávit — kdepak —, jen a jen jeho vědecké bádání. Franklin si vezme neškodný alkaloid a pak se ukáže, že byl vlastně škodlivý.

Chyba ovšem byla, že to šlo příliš rychle. Vyprávěl jste mi, jak se jí dotklo, když přistihla Boyda Carringtona v okamžiku, kdy mu sestra Cravenová vykládala z ruky. Sestra Cravenová je přitažlivá mladá žena, která to s muži umí. Pokusila se o doktora Franklina, ale bez úspěchu (proto její neláska k Judith). Má poměr s Allertonem, ale dobře ví, že to nemůže brát vážně. Nevyhnutelně ji zajímá bohatý a pořád ještě pěkný sir William — a sir William by se byl možná dal až příliš snadno polapit. Hezká, zdravá sestra Cravenová mu už dávno padla do oka.

Barbara Franklinová se poleká a rozhodne se jednat rychle. Čím dřív z ní bude jímavá, půvabná a nikoli neutěšitelná vdova, tím lépe.

A tak po dopolední hře nervů připraví scénu.

Upřímně řečeno, *mon ami*, kalabarský bob si získal mou úctu. V tomto případě se plně osvědčil. Ušetřil nevinného a potrestal viníka.

Paní Franklinová vás všechny pozve k sobě. S velkou slávou a okázale podává kávu. Jak jste mi vyprávěl, má svůj šálek na otáčecím stolku vedle sebe a na protější straně je káva pro manžela.

A potom padají hvězdy a všichni se jdou dívat a zůstanete jenom Vy, příteli, Vy se svou křížovkou a

vzpomínkami — a abyste zakryl své rozcitlivění, otočíte stolec a hledáte citát ze Shakespeara.

Všichni se pak vrátí a paní Franklinová vypije kávu plnou alkaloidů kalabarského bobu, jež byla určena jejímu milovanému vědátoru Johnovi, a John Franklin vypije šálek dobré černé kávy, který patřil chytré paní Franklinové.

Když se aspoň na minutku zamyslíte, Hastingsi, pochopíte, že i když jsem si byl vědom, co se stalo, neměl

jsem jinou možnost. Nemohl jsem *dokázat*, že se to tak stalo. A kdyby se o smrti paní Franklinové začalo uvažovat jinak než jako o sebevraždě, podezření by nevyhnutelně padlo buď na Franklina, nebo na Judith. Na dva lidi, kteří byli úplně a dokonale nevinní. Udělal jsem to, k čemu jsem měl plné právo, tedy zdůraznil jsem a přesvědčivě zopakoval naprosto nepřesvědčivé zmínky paní Franklinové o tom, že skoncuje se životem.

Já jsem si to mohl dovolit — byl jsem pravděpodobně jediný člověk, který mohl. Mám s vraždami mnoho zkušeností — a pakliže jsem *já* přesvědčen, že to byla sebevražda, bude to brát jako sebevraždu každý.

Vím, že Vás to zmátlo a nelíbilo se Vám to. Ale bohudíky jste do té doby nevytušil, jaké nebezpečí hrozí. Jenomže — neuvědomíte si to nebezpečí, až já tu nebudu? Nezačne Vás napadat otázka, zasutá v mysli jako nějaký temný had, který čas od času pozvedne hlavu a zasyčí: Co když to byla Judith?

Možná že ano. A proto píší tenhle dopis. Musíte vědět, jak to bylo.

Výrok o sebevraždě neuspokojil jedinou osobu. Nortona. Utrhli mu totiž sousto od úst. Jak už jsem řekl, je sadista.

Baží po celé té škále pocitů, podezření, úzkostí, propletených kliček zákona. O to všechno přišel. Byl připraven o vraždu, kterou zosnoval.

Brzy si uvědomil, že si to může vynahradit jinak. Začal trousit nárážky. Před časem předstíral, že něco viděl. Vlastně se tehdy snažil vzbudit přesně ten dojem, který také vzbudil — totiž že zahlédl Allertona a Judith v nějaké kompromitující situaci. Ale protože se tehdy nijak přesně nevyjádřil, mohl teď té příhody využít jinak.

Co kdyby například řekl, že viděl *Franklina* a Judith? Na ten případ sebevraždy to vrhne zajímavé nové světlo. A možná vyvstanou pochybnosti, zda to vůbec byla sebevražda...

Tak jsem, *mon ami*, usoudil, že co je třeba udělat, je třeba udělat okamžitě. Zařídil jsem, abyste ho ten večer přivedl ke mně do pokoje...

Ted' Vám přesně vypovím, co se stalo. Norton by mi byl nepochybně velice rád vyprávěl svou vymyšlenou historku. Nedal jsem mu na to čas. Jasně a jednoznačně jsem mu řekl všechno, co o něm vím.

Nic mi nevyvracel. Ne, *mon ami*, pohodlně seděl v křesle a uškliboval se. *Mais oui*, jinak to označit nelze, uškliboval se. Zeptal se mě, co míním s touhle zábavnou představou podniknout. Řekl jsem mu, že mám v úmyslu ho zavraždit.

„Ach,“ pravil. „Rozumím. Dýka, nebo pohár jedu?“

Právě jsme se chystali spolu vypít čokoládu. Pan Norton měl mlsný jazýček.

„Nejjednodušší by byl,“ odpověděl jsem mu, „pohár jedu.“

A podal jsem mu šálek čokolády, kterou jsem zrovna nalil.

„V tom případě,“ opáčil, „dovolíte, abych pil z vašeho šálku místo ze svého?“

Přikývl jsem: „Prosím. Jak je libo.“

Na tom totiž vůbec nezáleželo. Jak už jsem řekl, také беру prášky na spaní. Vtip je v tom, že protože je беру už delší čas každý večer, vytvořil se ve mně jistý návyk, a dávka, po níž bezpečně upadne do spánku pan Norton, na mě má nepatrný účinek. Uspávací prostředek byl přímo v čokoládě. Oba jsme pili totéž. Na něho prášek v přiměřené době zabral naplno, zatímco u mě se ospalost projevila jen nepatrně, zvláště když jsem si jako protilátku vzal strychninové kapky.

A tak se dostáváme k poslední kapitole. Když Norton usnul, usadil jsem ho do svého pojízdného křesla — šlo to docela snadno, je mechanicky bohatě vybaveno — a odtlačil křeslo na obvyklé místo ve výklenku okna za drapérií.

Curtiss mě potom „uložil“. Když všude všechno utichlo, odtlačil jsem Nortona do jeho pokoje. Pak už mi zbývalo jen využít očí a uší svého skvělého přítele Hastingse.

Možná jste si nevšiml, že nosím paruku, Hastingsi. Tím méně si asi uvědomujete, že mám falešný knír. (To neví ani George!) Krátce po Curtissově příchodu jsem předstíral, že jsem si paruku nešťastnou náhodou popálil, a můj kadeřník mi hned udělal novou.

Oblékl jsem si Nortonův župan, zcuchal si konečky šedivých vlasů, prošel jsem chodbou a zaklepal u Vás na dveře. Vzápětí jste se objevil a rozespale se rozhlédl po chodbě. Viděl jste Nortona vyjít z koupelny a kulhat přes chodbu do pokoje. Slyšel jste, jak zevnitř otáčí klíčem v zámku.

Pak jsem Nortona zase oblékl do županu, převezl ho, položil ho na postel a zastřelil ho malou pistolí, kterou jsem si koupil v zahraničí a kterou jsem měl pečlivě zamknutou s výjimkou dvou příležitostí, kdy jsem ji (když nikde nikdo nebyl) ostentativně položil na Nortonův stůl, protože jsem věděl, že Norton je to dopoledne někde daleko.

Potom jsem dal Nortonovi klíč do kapsy a odešel z pokoje. Sám jsem zamkl dveře zvenčí druhým klíčem, který mám už dávno. Pojízdné křeslo jsem dotlačil zpátky k sobě do pokoje.

A od té chvíle píše toto vysvětlení.

Jsem velice unavený — a vypětí, které mám za sebou, mě nesmírně vyčerpalo. Myslím, že nebude dlouho trvat, a...

Ještě bych chtěl zdůraznit několik věcí.

Nortonovy zločiny byly dokonalé.

Můj nebyl. Neměl být dokonalý.

Nejsnazší a pro mě nejjednodušší způsob, jak ho zabít, by býval zabít ho zcela veřejně — řekněme mít nehodu se svou malou pistolí. Byl bych se tvářil zmateně, zoufale — navýsost nešťastná náhoda. Byli by říkali: „Trulant starý, zapomněl, že je nabitá — *ce pauvre vieux!*“

Zavrhl jsem tuto možnost.

Řeknu Vám proč.

Protože, Hastingsi, raději řeším věci „sportovně“.

Mais oui, sportovně! Dělán všechno to, co mi vyčítáte, že nedělám! Hraji s Vámi otevřenou hru. Dávám Vám příležitost, abyste si přišel na své. Hraji podle pravidel. Máte všechny možnosti zjistit pravdu.

Pro případ, že mi nevěříte, dovolím si ještě vyjmenovat všechna vodítka.

Vodítka.

Víte, *protože jsem Vám to řekl*, že Norton sem přijel až po mně. Víte, *protože jsem Vám to řekl*, že jsem si tu po příjezdu vyměnil pokoj. Víte, *protože jsem Vám to řekl*, že se mi tu ztratil klíč od pokoje a že jsem si dal udělat druhý.

Stačilo by tedy položit si tyto otázky: Kdo mohl Nortona zabít? Kdo ho mohl zastřelit a opustit pak pokoj, napohled zamčený zevnitř, když se klíč našel v Nortonově kapse?

Odpověď by zněla: Hercule Poirot, který si v době svého pobytu ve Styles opatřil k jednomu pokoji druhý klíč.

Člověk, kterého jste viděl na chodbě.

Sám jsem se Vás zeptal, jste-li si jist, že ten člověk, kterého jste na chodbě viděl, byl Norton. Ohromilo Vás to. Zeptal jste se, chci-li snad naznačit, že to *nebyl* Norton. Po pravdě jsem Vám odpověděl, že vůbec nemíním naznačovat, že to *nebyl* Norton. (Pochopitelně, neboť mě stálo hezký kus námahy vzbudit dojem, že to *byl* Norton.) Přešel jsem pak k otázce výšky. Všichni muži, řekl jsem, jsou tu mnohem vyšší než Norton. Ale *byl* tu člověk menší než Norton — Hercule Poirot. A *přidat* si na výšce je poměrně snadné, stačí vyšší podpatky nebo vložky do bot.

Podlehl jste dojmu, že jsem bezmocný invalida. Ale proč? Jenom proto, že *jsem to říkal*. A poslal jsem pryč Georgea. To pro Vás bylo moje poslední vodítko: Promluvte se sluhou Georgem.

Othello a Clutie John jsou vodítkem, že X byl Norton.

Kdo tedy mohl zabít Nortona?

Jedině Hercule Poirot.

A jakmile byste pojal toto podezření, všechno by do sebe začalo zapadat, všechno, co jsem říkal a dělal, moje nepochopitelná mlčenlivost. Svědectví lékaře v Egyptě, svědectví mého lékaře v Londýně, že jsem nebyl neschopen chůze. Georgeovo svědectví, že nosím paruku. Fakt, který jsem nemohl zamaskovat a jehož byste si byl měl všimnout, totiž že kulhám mnohem víc než Norton.

A úplně nakonec zásah z pistole. Taková moje slabůstka. Byl bych měl Nortona střelit do spánku, jsem si toho vědom. Ale nedokázal jsem se přinutit k výkonu, který by byl nemastný neslaný, halabala. Ne, střelil jsem ho symetricky, přesně doprostřed čela...

Ach Hastingsi, Hastingsi, *podle toho* jste měl poznat pravdu.

Ale možná že jste *měl* správné podezření. Možná že když tyto řádky čtete, je Vám všechno dávno jasné.

Ale nevím proč si to nemyslím...

Ne, jste příliš důvěřivý...

Máte příliš krásnou povahu...

Co Vám mám ještě říct? Franklin i Judith, jak patrně zjistíte, věděli, jak to bylo, třebaže Vám to asi neřekli. Ti dva spolu budou šťastni. Zůstanou chudí a budou pobodaní od tropického hmyzu všeho druhu a budou trpět záhadnými horečkami — ale každý máme svou představu o dokonale šťastném životě, není to tak?

A co Vy, můj nebohý osamělý Hastingsi? Ach, srdce mi pro Vás krvácí, drahý příteli. Přijmete od svého starého Poirota ještě poslední radu?

Až tyto řádky dočtete, sedněte na první vlak nebo do auta nebo do některého z té spousty autobusů a rozjeďte se za Elizabeth Coleovou, jež je vlastně Elizabeth Litchfieldová. Dejte jí přečíst můj dopis nebo jí

vyprávějte jeho obsah. Řekněte jí, že i Vy jste málem udělal to, co udělala její sestra Margaret, — že Margaret Litchfieldová jenom neměla ve své blízkosti žádného ostražitého Poirota. Zbavte ji té těžké můry, ukažte jí, že jejího otce nezabila jeho vlastní dcera, ale ten laskavý a útlocitný přítel rodiny, „počestný Jago“ Stephen Norton. Neboť není správné, aby se taková žena, dosud mladá, dosud přitažlivá, odříkala života jenom proto, že si namlouvá, že je poskvrněna. Ne, není to správné! Po vězte jí to, příteli, povězte jí to Vy, který jste pro ženy dosud také neztratil přitažlivost...

Eh bien, teď už nemám co dodat Nevím, Hastingsi, zda to, co jsem učinil, bylo nebo nebylo oprávněné. Ne — nevím. Nemyslím, že by člověk směl brát zákon do svých rukou...

A na druhé straně *já jsem zákon*! Jako mladý muž jsem ve službách belgické policie zastřelil napůl šíleného zločince, který seděl na střeše a pátil dolů do lidí. Když není vyhnutí, vyhláší se stanné právo.

Tím, že jsem Nortona připravil o život, zachránil jsem jiné životy — nevinné životy. Ale stejně nevím... Možná je dobře, že nevím. Vždycky jsem si byl tak jist — příliš jist...

Ale teď jsem velice pokorný a říkám jako malé dítě: Já nevím...

Sbohem, *cher ami*. Odnesl jsem od svého lůžka nitroglycerínové tablety. Svěřuji se do rukou našeho *bon Dieu*. Kéž na mě sešle trest, anebo mi projeví svou milost, co nejdříve!

Už nikdy spolu nepůjdeme po ničích stopách, můj příteli. Poprvé jsme spolu usvědčovali zločince tady — také naposled...

Byly to krásné časy.
Ano, byly to dobré časy...
(Konec Poirotova rukopisu)

Závěrečná poznámka Arthura Hastingse:
Dočetl jsem... Nemohu tomu pořád ještě uvěřit... Ale má pravdu. Měl jsem to poznat. Měl jsem na to přijít, když jsem viděl ten zásah přesně uprostřed čela.
Zvláštní — právě se mi vybavila myšlenka, jež mi tehdy ráno uvízla kdesi na dně duše.
Ten zásah na Nortonově čele — byl jako Kainovo znamení...

*A*gatha Christie (1890-1976) napsala za více než padesát let své literární činnosti hezkou řádku detektivních románů, povídek a her. Její první detektivkou byla Záhadná událost ve styleském sídle (*The Mysterious Affair at Styles*), která vyšla v roce 1920. Pak už každoročně následovaly dvě tři knížky. K nejúspěšnějším patří Deset malých černoušků (*Ten Little Indians*), Vraždy podle abecedy (*The ABC Murders*), Ve 4:50 z Paddingtonského nádraží (*4:50 from Paddington*). Nejslavnější hrou Agathy Christieové se stala Past na myši (*The Mousetrap*). Snad nejlíp charakterizoval tvorbu Christieové její kolega v "detektivářském řemesle" John Dickson Carr: "Objevila pravděpodobně víc způsobů, jak vodit čtenáře za nos, než kterýkoli jiný žijící autor."